

FOLKEHELSEUNDERSØKELSEN I TROMS OG FINNMARK

Tilleggsrapport om samisk og kvensk/norskfinsk befolkning

FORFATTERE: Marita Melhus og Ann Ragnhild Broderstad, Senter for samisk helseforskning

FOLKEHELSEUNDERSØKELSEN I TROMS OG FINNMARK

Tilleggsrapport om samisk og kvensk/norskfinsk befolkning

Rapport til Troms og Finnmark fylkeskommune

Utgitt av Senter for samisk helseforskning, UiT Norges arktiske universitet

April 2020

Forfattere: Marita Melhus og Ann Ragnhild Broderstad

Forsidebilde: Inger Johanne Dagsvold, Senter for samisk helseforskning, ©SSHF

Bidragstere: Senter for samisk helseforskning, Folkehelseinstituttet, Troms og Finnmark fylkeskommune

Kontakt:

Senter for samisk helseforskning

Institutt for samfunnsmedisin

UiT Norges arktiske universitet

Postboks 6050 Langnes

9037 Tromsø

E-post: sshf@ism.uit.no

Troms og Finnmark fylkeskommune
Romssa ja Finnmarkku fylkkagielda
Tromssan ja Finmarkun fylkinkomuuni

Sámi dearvvašvuodadutkama guovvdáš

Forord

Fylkeshelseundersøkelsen er en spørreskjemabasert befolkningsundersøkelse i regi av Folkehelseinstituttet i samarbeid med fylkene i Norge. Det er utarbeidet et hovedspørreskjema som brukes i alle fylkene, i tillegg kan de enkelte fylkene lage egne lokale tilleggs-spørreskjemaer. Troms og Finnmark fylkeskommuner ønsket å få mere kunnskap om den multietniske befolkningen i nord; samer, kvener/norskfinner og nordmenn og spurte derfor Senter for samisk helseforskning ved UiT Norges arktiske universitet om å utarbeide en tilleggs-modul med fokus på samisk og kvensk/norskfinsk befolkning. Spørreskjemaene ble oversatt til nordsamisk, slik at deltakerne kunne velge språk. Totalt valgte 186 av deltakerne å besvare spørreskjemaet på nordsamisk.

Tilleggsmodulen som ble brukt i Troms og Finnmark ble laget av Senter for Samisk helseforskning i et nært samarbeid med Kristina Forsberg ved tidligere Troms fylkeskommune, Britt Hjørdis Somby ved tidligere Finnmark fylkeskommune og Thomas Sevenius Nilsen og Ole Trygve Stigen ved Folkehelseinstituttet. Tabellene og figurene i denne rapporten er utarbeidet av senioringeniør Marita Melhus ved Senter for samisk helseforskning. Rapporten er skrevet av Marita Melhus og undertegnede. Forsidebildet er designet av prosjektleder Inger Dagsvold ved Senter for samisk helseforskning.

Temaene i tilleggsmodulen skal gi utfyllende informasjon om etnisk bakgrunn, språk, fellesskapsfølelse og tilhørighet til oppvekstkommuner og dagens bostedskommuner, internatskole og diskriminering. Spørsmålene er til dels omfattende og gir inngående kunnskap om deltakernes holdninger og tanker om både egen oppvekst, dagen situasjon og tanker om fremtiden.

Høsten 2019 publiserte Folkehelseinstituttet hovedrapporten med resultater fra hovedspørreskjemaet i Troms og Finnmark. Sammen med vår rapport, gir hovedrapporten en unik kunnskapsoversikt over helse og levekår i våre fleretniske samfunn i det nye storfylket helt nord i landet. Denne kunnskapen kan fylkeskommunene og de enkelte kommunene bruke i videre strategisk planleggingsarbeid.

Fra historisk tid har tre stammersmøte vært grunnlaget for kultur, levesett og livsvilkår i våre lokalsamfunn. Over en fjerdedel av deltakerne i denne fylkeshelseundersøkelsen har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Andelen er større i enkelte områder enn først antatt. Samtidig viser undersøkelsen at det nye storfylket har noen samiske majoritetskommuner, mens i andre kommuner er samer i minoritet. Kvensk/norskfinsk befolkning er i minoritet i alle kommuner.

Til slutt, men ikke minst, tusen takk til alle kvinner og menn som så velvillig bidro til det viktige folkehelsearbeidet ved å fylle ut spørreskjemaene og som dermed sørget for et ferskest mulig kunnskapsgrunnlag i det videre arbeidet. I tillegg har denne folkehelseundersøkelsen vært viktig i planleggingen av neste SAMINOR-undersøkelse, SAMINOR 3, som drives i regi av Senter for samisk helseforskning.

Senter for samisk helseforskning takker for et kreativt og godt samarbeid med Troms og Finnmark fylkeskommune og med Folkehelseinstituttet.

Kvitfors/Skáidi

27.03.2020

Ann Ragnhild Broderstad

Dr.med. Faglig leder Senter for samisk helseforskning, UiT Norges arktiske universitet

Overlege UNN Harstad

INNHALDSFORTEGNELSE

Sammendrag	7
Introduksjon	10
Metode	11
Spørsmålsoversikt, hovedmodul	11
Spørsmålsoversikt, tilleggsmodul	12
Samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.....	12
Etnisitet	12
Språkbruk i familien	13
Ferdigheter til å forstå samisk og kvensk/norskfinsk.....	13
Bruk av samisk/kvensk/norskfinsk språk i framtida.....	13
Tilhørighet.....	13
Grad av fellesskap	14
Samisk og kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.....	14
Internatskole.....	14
Utdyping av samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.....	14
Diskriminering	14
Statistiske analyser	15
Resultater	16
Tilleggsmodul for de med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.....	16
Etnisitet	16
Alder	19
Kjønn.....	20
Hjemmespråk.....	21
Samboers etniske bakgrunn.....	23
Språk i kommunikasjon med egne barn	24
Ferdigheter til å forstå samisk	25
Ferdigheter til å snakke samisk.....	26
Ferdigheter til å lese samisk	27
Ferdigheter til å skrive samisk.....	28
Ferdigheter til å forstå kvensk/norskfinsk	29
Bruken av samisk og kvensk/norskfinsk språk om ti år	30
Tilhørighet til oppvekstkommune.....	31
Tilhørighet til oppvekstgrend/nabolag/bygd.....	32
Tilhørighet til dagens bokommune.....	33
Tilhørighet til andre kommuner hvor man har bodd	34

Grad av fellesskap med folk på stedet man vokste opp	35
Grad av fellesskap med folk på stedet der man bor i dag.....	36
Betegner oppvekststed som et samisk lokalsamfunn.....	37
Betegner oppvekststed som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.....	38
Betegner nåværende bosted som et samisk lokalsamfunn.....	39
Betegner nåværende bosted som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.....	40
Internatskole.....	41
I min oppvekst visste jeg lite om min samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.....	42
I min oppvekst betydde min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn lite for meg	43
I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke noe jeg vanligvis tenkte over	44
I min oppvekst var det samiske/kvenske/norskfinske en naturlig del av livet	45
I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn noe jeg var stolt over	46
I min oppvekst snakket jeg mer samisk/kvensk/norskfinsk enn i dag.....	47
Selvopplevd diskriminering.....	48
Årsaker til diskriminering.....	49
Helse, livsstil, levekår og livskvalitet på tvers av etnisk gruppe.....	50
Utdanning.....	50
Økonomiske vansker	51
Trivsel i nærmiljøet.....	52
Trygghet i nærmiljøet	53
Plaget av søvnproblemer siste uke	54
Utsatt for skade (selvrapportert) siste 12 måneder	55
Egenvurdert helse.....	56
Egenvurdert tannhelse	57
Ikke vært hos tannlege/tannpleier siste 2 år	58
Psykiske plager (gjennomsnittlig HSCL-5-skår)	59
Psykiske plager (Andel med HSCL-5-skår >2,0)	60
Sosial støtte (Oslo-3 Social support scale).....	61
Daglig røyking.....	62
Daglig snusing.....	63
Drikker alkohol to ganger i uken eller mer	64
Episodisk høyt inntak av alkohol	65
Livskvalitet: Fornøydhet med livet.....	66
Livskvalitet: Det man gjør i livet er meningsfylt.....	67
Livskvalitet: Mine sosiale relasjoner er støttende og givende.....	68
Livskvalitet: Jeg bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet.....	69

Diskusjon	70
Samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn og tilhørighet	70
Etnisk variasjon i helse, livsstil, levekår og livskvalitet	71
Generelt	71
Samiske menn	72
Samiske/kvenske/norskfinske menn	72
Kvenske/norskfinske menn	72
Menn uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn	73
Samiske kvinner	73
Samiske/kvenske/norskfinske kvinner	73
Kvenske/norskfinske kvinner	74
Kvinner uten samiske/kvensk/norskfinsk bakgrunn	74
Begrensninger ved datagrunnlaget	74
Representativitet og skjevheter	74
Spørreskjema og måleinstrument	75
Oppsummering	75
Referanser	76
Vedlegg: Spørreskjema	76

SAMMENDRAG

Senter for samisk helseforskning (SSHF) ved UiT Norges arktiske universitet har utarbeidet denne rapporten med resultater fra tilleggsspørreskjemaet til deltakere med samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn i Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark (1).

Spørreundersøkelsen ble gjennomført i regi av Folkehelseinstituttet (FHI) i perioden fra 28. mai til 14. juni 2019 på oppdrag fra fylkeskommunene i Troms og Finnmark. Tilleggsspørreskjemaet ble utarbeidet som et samarbeid mellom fylkene og SSHF og omhandler aspekter ved kultur og språk, levekår og tilhørighet blant de med samisk, kvensk eller norskfinsk bakgrunn.

[Hovedrapporten for Troms og Finnmark](#)¹ ble publisert høsten 2019 og beskriver utvalget som ble invitert og presenterer resultater for temaer som psykisk helse, helserelatert atferd, ulike aspekter ved sosialt miljø og nærmiljø samt livskvalitet fordelt på kjønn, alder og geografi (1).

Utvalget omfattet voksne fra 18 år og oppover. Totalt ble 50 066 personer invitert hvorav 21 761 personer (43,5 %) svarte på hovedspørreskjemaet. Av disse var det 8 339 av de 21 761 deltakerne (38,3 %) som svarte på det innledende spørsmålet i tilleggsmodulen om at de, eller en av deres foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre hadde samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. Totalt 5 645 deltakere ble definert som samisk/kvensk/norskfinsk ved at de hadde krysset av for samisk eller kvensk/norskfinsk på minst ett av elleve spørsmål om hjemmespråk, etnisk bakgrunn eller hva de selv regner seg som. Av disse var det over 90 % som svarte på de fleste av spørsmålene i resten av spørreskjemaet, noe som vurderes som en god respons. De øvrige 2694 som hadde svart ja på det innledende spørsmålet i tilleggsmodulen kan antas å ha samisk eller kvensk/norskfinsk tilknytning lengre bak i slekta.

Gjennomsnittsalderen for hele utvalget var 46,8 år. Det var høyest gjennomsnittsalder blant kvenske/norskfinske menn (53,2 %) og lavest blant samiske kvinner (44,0 %). Det var litt flere kvinner som menn som deltok i undersøkelsen.

Denne tilleggsrapporten inneholder resultater fra tilleggsspørreskjemaet, i tillegg til sammenlikninger av enkelte helsespørsmål fra hovedmodulen på tvers av etnisk gruppe. Områdene som blir dekket i rapporten inkluderer blant annet etnisitet, språk, helse, helserelatert atferd, ulike aspekter ved sosialt miljø og nærmiljø, utdanning og diskriminering.

Resultatene presenteres i hovedsak som stolpediagrammer, fordelt på en eller flere av variablene etnisitet, geografisk region, kjønn og aldersgruppe. Vi bruker den samme regioninndelingen som ble brukt i hovedrapporten: tre regioner i Finnmark (Øst-Finnmark, Vest-Finnmark og Indre Finnmark) og fire regioner i Troms (Nord-Troms, Midt-Troms, Sør-Troms og Tromsø-området).

Hovedfunn

¹ Lenke til rapport:

<https://www.fhi.no/contentassets/362d96533b2e4118b810e21f6dd9631d/folkehelseundersokelsen-i-troms-og-finnmark-2019.pdf>

Sammendraget tar for seg en del av hovedfunnene, men vi viser til selve resultatdelen i denne rapporten for utfyllende informasjon.

Etnisitet og språk

Det var totalt 5645 deltakere som svarte samisk og/eller kvensk/norskfinsk på minst ett av 11 spørsmål om hjemmespråk for seg selv, foreldre og besteforeldre, etnisk bakgrunn for foreldre og deltaker selv eller egendefinert etnisitet (hva man regner seg selv som). Dette tilsvarer nærmere 26 % av det totale utvalget på 21 761 personer. Det er regionale forskjeller på hvor stor del av befolkningen som tilhører de ulike etniske gruppene. Indre Finnmark er et samisk majoritetsområde. Andelen samer er også relativt høy i resten av Finnmark og i Nord-Troms. Andel kvener/norskfinner er høyest i Øst-Finnmark, men også betydelig i Nord-Troms og øvrige deler av Finnmark. Hvis vi derimot ser på antall i motsetning til prosentandel, så får man et litt annet bilde. Det er omtrent samme antall samer og kvener/norskfinner i Tromsøregionen som i de tre regionene i Finnmark. Rapporten har også informasjon om ektefelles/samboers etniske bakgrunn.

Totalt oppgav 1230 personer (14,8 % av de som hadde svart på spørsmålet) at de snakker samisk og/eller kvensk/norskfinsk hjemme. Samisk som hjemmespråk snakkes av 1049 personer, hvor 60 % av disse bor i indre Finnmark. Det er færre som bruker kvensk/norskfinsk som hjemmespråk, totalt 252 personer. Informasjon om hvilket språk som brukes med egne barn er også inkludert i resultatene, i tillegg til informasjon om ferdigheter til å forstå, snakke, lese og skrive samisk.

To av tre samiske/kvenske/norskfinske deltakerne hadde tro på at samisk/kvensk/norskfinsk ville bli brukt like mye eller mere om ti år.

Tilhørighet

Nærmere halvparten av de samiske/kvenske/norskfinske deltakerne oppgav å ha sterk tilhørighet til sin oppvekstkommune. Indre Finnmark og Øst-Finnmark hadde størst andel som oppgav høy grad av tilhørighet til oppvekstkommunen. Spørsmål om tilhørighet til oppvekstgrend/naabolag og bygd, i tillegg til tilhørighet til dagens bokommune og andre bokommuner, er også inkludert i rapporten.

Annen informasjon om grad av fellesskap til folk på oppvekststed og der deltakerne bor i dag beskrives utfyllende under resultater i rapporten.

Samisk lokalsamfunn

Tilleggsmodulen hadde også flere spørsmål om deltakerne betegnet sitt nåværende og tidligere bosted som et samisk eller kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. Samer uten kvensk/norskfinsk bakgrunn vil i størst grad betegne nåværende bosted som et samisk lokalsamfunn. Halvparten av kvener/norskfinner har vokst opp på et sted som de ikke betegner som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. Det er forholdsvis liten forskjell mellom kvener/norskfinner med og uten samisk bakgrunn i hvorvidt de betrakter oppvekststedet som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.

Internatskole

Flest deltakere med samisk bakgrunn rapporterte å ha bodd på internat da de gikk på grunnskolen, der 13,6 % av kvinner og 16,5 % av menn har bodd på internat.

Diskriminering

Én av tre i samisk gruppe rapporterer at de har blitt diskriminert, mens kun én av ti kvener uten samisk bakgrunn rapporterer dette. Den hyppigste årsaken til diskriminering av samer og kvener/norskfinner er diskriminering på grunn av etnisk bakgrunn.

Helse, livsstil, levekår og livskvalitet

Spørsmål om deltakernes helse ble spurt i hovedspørreskjemaet. Majoriteten av deltakerne, nærmere 70 %, rapporterte god eller svært god helse. For hele gruppen var det ingen forskjell på kvinner og menn, men det var forskjell på etnisk bakgrunn. Det er færre deltakere med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som oppgir god helse. Aller lavest andel med egenrapportert god helse finner vi blant menn med blandet samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. Informasjon om egenvurdert tannhelse og besøk hos tannlegen er også beskrevet i denne rapporten. Kvinner rapporterer psykiske plager i større grad enn menn. Dette gjelder uansett etnisk bakgrunn. Det er også forskjell mellom etniske grupper som viser at samiske menn og kvinner skårer høyere sammenliknet med de av samme kjønn som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

Utdanning

Uavhengig av etnisk gruppe, rapporterer kvinner høyere utdanning enn menn. Det er lavere utdanningsnivå blant samiske, samiske/kvenske/norskfinske og kvenske/norskfinske menn sammenliknet med menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Det er mindre forskjell mellom etniske grupper for kvinner. Kvinner med både samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn har like høyt utdanningsnivå som kvinner uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, mens den rent samiske og rent kvenske/norskfinske gruppen har litt høyere andel med kun grunnskole og litt lavere andel med lang universitetsutdanning.

Som nevnt også i hovedrapporten, er det en forholdsvis god svarrespons på 43,5 %. I og med at dette er en spørreundersøkelse som bare kunne besvares på nett, er responsen tilfredsstillende. Det er også mange som har oppgitt å ha en samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn og som har gitt utfyllende svar på eget liv og livssituasjon, noe som gir et unikt innblikk i befolkningens levekår i de multietniske kommunene i Troms og Finnmark.

INTRODUKSJON

Troms og Finnmark har en multietnisk befolkning der samer, kvener/norskfinner og nordmenn bor side om side. Helse- og levekårsundersøkelsen i områder med samisk og norsk bosetting – SAMINOR har bidratt til bedre kunnskap om helsesituasjonen i landsdelen og er en av få undersøkelser som muliggjør sammenlikning av etniske grupper. SAMINOR har vært gjennomført i utvalgte kommuner i Nord- og Midt-Norge, i hovedsak rurale områder med en viss andel samisk befolkning. Store kvenske områder har ikke vært inkludert og heller ikke byområder slik som Tromsø og Harstad. Tromsøundersøkelsen har bidratt til omfattende informasjon om tromsøværingenes helse, men har ikke hatt spesielt fokus på samisk og kvensk/norskfinsk befolkning.

I henhold til Folkehelseloven § 21, skal fylkeskommunen ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i fylket og hvilke positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Folkehelseundersøkelsene i fylkene vil være et viktig bidrag til dette. Folkehelseinstituttet har utarbeidet en mal for standardisert gjennomføring av fylkesvise folkehelseundersøkelser. Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark ble planlagt gjennom et samarbeid mellom fylkene, Folkehelseinstituttet, og UiT Norges arktiske universitet ved Senter for samisk helseforskning og Institutt for samfunnsmedisin. Senter for samisk helseforskning, som er ansvarlig for SAMINOR-undersøkelsen, utarbeidet en tilleggsmodul hvor deltakere med samisk, kvensk eller norskfinsk bakgrunn ble invitert til å svare. I denne rapporten presenteres resultater fra tilleggsmodulen. I tillegg presenteres en sammenlikning av enkelte helsespørsmål fra hovedmodulen på tvers av etnisk gruppe.

METODE

Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark ble gjennomført av Folkehelseinstituttet i perioden 28. mai–17. juni 2019. Folkehelseinstituttet har utarbeidet en rapport som presenterer bakgrunn, metode og gjennomføring av undersøkelsen samt en del utvalgte resultater (1). Denne rapporten vil i det følgende bli omtalt som *hovedrapporten*.

Invitasjonsutvalget ble trukket tilfeldig fra Det sentrale folkeregisteret. Totalt ble 50 066 personer i alderen 18 år og oppover invitert, hvorav 21 761 personer (43,5 %) deltok. Det var lavere svarprosent blant menn enn blant kvinner og aller lavest blant yngre menn (1). Det er ikke mulig å si om det er noen forskjell i svarprosent mellom samer, kvener/norskfinner og andre nordmenn. Siden Norge ikke har noe register over folks etnisitet, vet vi ikke hvor mange samer og kvener det var blant de inviterte. Hovedrapporten viser at det var lavere deltakelse i Finnmark (39,3 %) enn i Troms (46,2 %), lavest i Indre Finnmark (38,9 %) der samene er i flertall og høyest i Tromsø-området (48,4 %) der de er i mindretall. Dette kan tyde på en lavere deltakelse blant samer.

Spørreskjemaet som ble benyttet i Troms og Finnmark besto av to deler: en hovedmodul utviklet av Folkehelseinstituttet i samarbeid med fylkeskommunene og en tilleggsmodul utviklet av Senter for samisk helseforskning som skulle besvares av de som har samisk, kvensk eller norskfinsk bakgrunn.

SPØRSMÅLSOVERSIKT, HOVEDMODUL

Informasjon om alder, kjønn og bokommune er hentet fra Det sentrale folkeregisteret (DSF). Kommunene er i denne rapporten delt inn i sju regioner:

- Øst-Finnmark: Berlevåg, Båtsfjord, Gamvik, Lebesby, Sør-Varanger, Vadsø, Vardø
- Vest-Finnmark: Alta, Hammerfest, Hasvik, Kvalsund, Loppa, Måsøy, Nordkapp
- Indre Finnmark: Karasjok, Kautokeino, Nesseby, Porsanger, Tana
- Nord-Troms: Kvænangen, Kåfjord, Lyngen, Nordreisa, Skjervøy, Storfjord
- Midt-Troms: Bardu, Berg, Dyrøy, Lenvik, Målselv, Salangen, Sørreisa, Torsken, Tranøy
- Sør-Troms: Gratangen, Harstad, Ibestad, Kvæfjord, Lavangen, Skånland
- Tromsø-området: Balsfjord, Karlsøy, Tromsø

Øvrige variabler fra hoveddelen av spørreskjemaet som presenteres i denne rapporten er:

- Utdanning
- Økonomiske vansker
- Trivsel i nærmiljøet
- Trygghet i nærmiljøet
- Søvnproblemer
- Skader
- Egenvurdert helse
- Egenvurdert tannhelse
- Mer enn 2 år siden siste tannlegebesøk
- HSCL-5 (Hopkins symptom checklist-5, som er et mål på psykisk helse)

- Sosial støtte
- Daglig røyking
- Daglig bruk av snus
- Alkohol
- Episodisk fyll
- Fornøydhet med livet
- Det man gjør i livet er meningsfylt
- Sosiale relasjoner er støttende og givende
- Bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet

Vi viser til hovedrapporten s. 16–24 for en grundig beskrivelse av variablene (1).

SPØRSMÅLSOVERSIKT, TILLEGGSMODUL

Vi vil her gi en kort beskrivelse av spørsmålene i tilleggsmodulen for de med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.

SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN

Innledningsvis ble deltakerne spurt om de, eller en av foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre hadde samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, med svaralternativer «Ja» og «Nei». Dette spørsmålet var inngangsporten til tilleggsmodulen. De som svarte «Nei» avsluttet her undersøkelsen. De som svarte «Ja» fikk følgende ekstraspørsmål:

ETNISITET

SPRÅKBAGGRUNN

Deltakerne ble spurt om hvilket hjemmespråk de selv, hver av foreldrene og hver av besteforeldrene hadde. På hvert av disse sju spørsmålene kunne de svare ett eller flere av alternativene Norsk, Samisk, Kvensk/norskfinsk og Annet. De fikk også spørsmålet om minst en av oldeforeldrene hadde samisk som hjemmespråk. Dette spørsmålet hadde svarkategorier «Ja», «Nei» og «Vet ikke».

ETNISK BAKGRUNN

Deltakerne ble spurt om egen, fars, mors og eventuelt samboer/ektefelles etniske bakgrunn. Spørsmålene hadde de samme svarmulighetene som for spørsmålene om språkbakgrunn.

EGENDEFINERT ETNISITET

Deltakerne ble spurt om hva de regner seg selv som. Spørsmålene hadde de samme svarmulighetene som for spørsmålene om språkbakgrunn.

ETNISITETS Variabel Brukt i Denne Rapporten

Spørsmålene om hjemmespråk for deltaker, foreldre og besteforeldre, spørsmålene om egen og foreldres etniske bakgrunn og spørsmålet om deltakerens egendefinerte etnisitet (til sammen 11 spørsmål) kombineres til en felles etnisitetsvariabel som benyttes i denne rapporten. Dersom det er krysset av for samisk på minst ett av de elleve spørsmålene defineres deltakeren som

samisk. Dersom det er krysset av for kvensk/norskfinsk på minst ett av de elleve spørsmålene defineres deltakeren som kvensk/norskfinsk. Disse to opplysningene slås sammen til en kombinert variabel med fire kategorier:

1. Samisk (Minst ett samisk kryss, men ingen kryss for kvensk/norskfinsk)
2. Samisk og kvensk/norskfinsk (Minst ett samisk og minst ett kvensk/norskfinsk kryss)
3. Kvensk/norskfinsk (Minst ett kvensk/norskfinsk kryss, men ingen kryss for samisk)
4. Verken samisk eller kvensk/norskfinsk (Ingen kvensk/norskfinske eller samiske avkryssninger, inkludert de som ikke har svart på tilleggsmodulen)

I denne rapporten har vi valgt å ikke bruke spørsmålet om minst en av oldeforeldrene hadde samisk som hjemmespråk for å definere noen som samiske da det ikke var inkludert noe tilsvarende spørsmål om kvensk/norskfinsk språk.

Av plasshensyn betegnes kvensk/norskfinsk kun som kvensk i figurene.

Samboer/Ektefelles etniske bakgrunn presenteres i de samme fire kategoriene.

SPRÅKBRUK I FAMILIEN

Deltakerne ble spurt om hvilket språk de snakket med eventuell samboer/ektefelle og eventuelle egne barn og hvilket språk samboer/ektefelle snakket med barna. Spørsmålene hadde de samme svarmulighetene som for spørsmålene om språkbakgrunn.

FERDIGHETER TIL Å FORSTÅ SAMISK OG KVENS/NORSKFINSK

Deltakerne fikk spørsmål om sine ferdigheter til å forstå, snakke, lese og skrive henholdsvis samisk og kvensk/norskfinsk. Svaralternativer på alle åtte spørsmål var «Svært bra», «Nokså bra», «Med anstrengelse», «Noen få ord» og «Ikke i det hele tatt».

BRUK AV SAMISK/KVENS/NORSKFINSK SPRÅK I FRAMTIDA

Deltakerne ble bedt om å velge den påstanden de tror er mest riktig:

- Om ti år vil samisk/kvens/norskfinsk språk bli mer brukt enn i dag
- Om ti år vil samisk/kvens/norskfinsk språk bli omtrent like mye brukt som i dag
- Om ti år vil samisk/kvens/norskfinsk språk bli mindre brukt enn i dag

TILHØRIGHET

Deltakerne ble spurt om hvor sterk tilhørighet de følte til sin oppvekstkommune, grenden/nabolaget/bygda der de vokste opp, kommunen hvor de bor i dag og eventuelt andre kommuner hvor de har bodd. Alle fire spørsmål skulle besvares på en skala fra 1 til 5, der 1=Ingen tilhørighet og 5=Meget sterk tilhørighet. Vi har ikke opplysninger om hvor deltakerne vokste opp. Oppvekstkommune og dagens kommune kan derfor være snakk om samme kommune.

GRAD AV FELLESSKAP

Deltakerne ble spurt om hvor sterkt fellesskap de følte med folk på stedet de vokste opp og folk på stedet der de bor i dag. Spørsmålene skulle besvares på en skala fra 1 til 5, der 1=Intet fellesskap og 5=Meget sterkt fellesskap.

SAMISK OG KVENSK/NORSKFINSK LOKALSAMFUNN

Deltakerne ble spurt om de ville betegne stedet der de vokste opp og stedet der de bor nå som henholdsvis et samisk eller kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. De fire spørsmålene hadde svarkategorier «I stor grad», «I noen grad», «I liten grad», «Ikke i det hele tatt».

INTERNATSKOLE

Deltakerne ble spurt om de bodde på internat (statsinternat, kommunalt internat, privat internat) da de gikk på grunnskolen. Svaralternativer «Ja» og «Nei».

UTDYPING AV SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN

Deltakerne ble spurt om å svare på hvor enig de var i følgende påstander:

- I min oppvekst visste jeg lite om min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn
- I min oppvekst betydde min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn lite for meg
- I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke noe jeg vanligvis tenkte over
- I min oppvekst var det samiske/kvenske/norskfinske en naturlig del av livet
- I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn noe jeg var stolt over
- I min oppvekst snakket jeg mer samisk/kvensk/norskfinsk enn det jeg gjør i dag

Svarkategorier for alle seks påstander var «Helt enig», «Delvis enig», «Delvis uenig», «Helt uenig».

DISKRIMINERING

Deltakerne ble spurt om de har opplevd å bli diskriminert. Svarkategorier var «Ja, de to siste årene», «Ja, før», «Nei» og «Vet ikke».

Dersom de svarte «Ja, de to siste årene» eller «Ja, før», fikk de oppfølgingsspørsmål om hvorfor de tror de ble diskriminert. Det var mulig å krysse av for én eller flere av følgende årsaker:

- Funksjonshemning
- Seksuell legning
- Lærevansker
- Kjønn
- Religion eller tro
- Nasjonalitet
- Etnisk bakgrunn
- Geografisk tilhørighet
- Alder

- Sykdom
- Andre årsaker
- Vet ikke

STATISTISKE ANALYSER

Resultatene presenteres i hovedsak som diagrammer, men også enkelte tabeller er inkludert. Først presenteres etnisitetsfordelingen på tvers av geografiske regioner, etterfulgt av alders- og kjønnsfordeling per etniske gruppe. Deretter beskrives variablene fra tilleggsmodulen, fordelt på etnisitet, region, kjønn og/eller aldersgrupper. Spørsmålet om hvorfor man tror at man ble diskriminert presenteres som totale antall blant de som oppgir å ha blitt diskriminert. Variabler fra tilleggsmodulen presenteres kun for de som har rapportert samisk og/eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Til slutt presenteres utvalgte helsevariabler fra hovedmodulen på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Her er også gruppen uten samisk eller kvensk bakgrunn tatt med.

Utfallsmål som er kategoriske (dvs. har et bestemt antall svarmuligheter) presenteres i noen tilfeller med prosenter for alle kategoriene/svarmulighetene. I andre tilfeller omkodes de til en variabel med kun to kategorier (f.eks. høy/lav, viktig/ikke viktig) og beskrives ved bruk av prosenter og 95-prosent konfidensintervall. Konfidensintervallene er et uttrykk for presisjon og usikkerhet som er gjeldende når vi baserer oss på data fra kun et utvalg av populasjonen. Jo større utvalget er, jo smalere blir konfidensintervallet. Konfidensintervallene fanger bare opp den usikkerheten som skyldes størrelsen på utvalget. De fanger ikke opp noe av de feilene som oppstår på grunn av frafall.

Metriske variabler (variabler man kan måle eller telle) presenteres som gjennomsnitt og 95 % konfidensintervall. Eksempler på metriske variabler er alder og psykiske plager (sumskår). Også de variablene som besvares på en skala fra 0–10 betraktes her som metriske.

Prosentandel/gjennomsnitt for hele utvalget samlet er markert i figurene som rød, stiplet linje.

Det er ikke justert for noen andre variabler i analysene. Eventuelle forskjeller mellom grupper kan derfor skyldes at gruppene er ulike med hensyn til egenskaper som vi ikke har tatt høyde for. For eksempel kan etniske forskjeller komme av ulikt bosettingsmønster eller ulik alderssammensetning.

Statistikkverktøyet Stata versjon 16 ble brukt til beregninger, statistiske analyser og utforming av diagrammer.

RESULTATER

TILLEGGSMODUL FOR DE MED SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN

ETNISITET

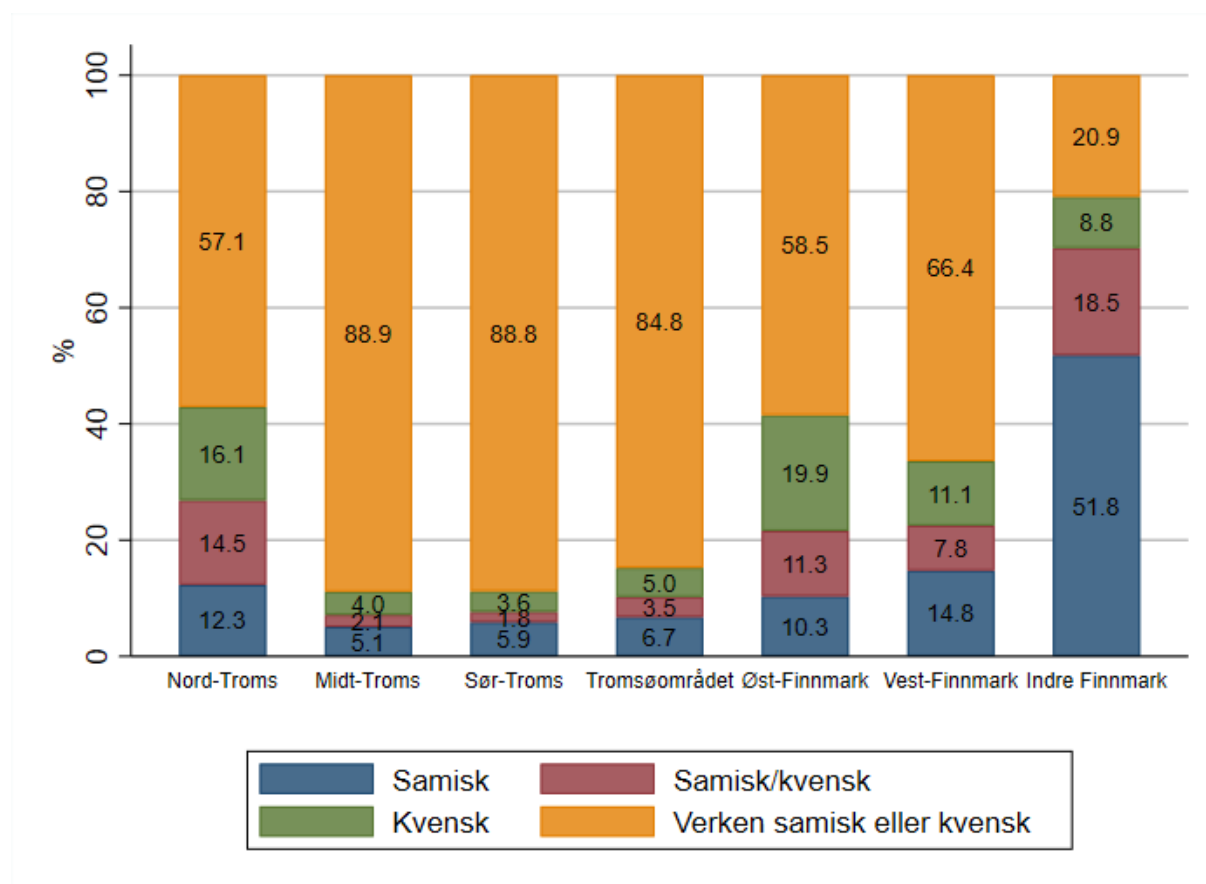
Totalt var det 8 339 av 21 761 deltakere (38,3 %) som svarte på tilleggsmodule for de med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.

Tabell 1: Etnisitetsfordeling (antall og prosent)

	Antall	Prosent	Kumulativt antall	Kumulativ prosent
Samisk	2482	11,4	2482	11,4
Samisk og kvensk/norskfinsk	1363	6,3	3845	17,7
Kvensk/norskfinsk	1800	8,3	5645	25,9
Samisktalende oldeforeldre	465	2,1	6110	28,1
Svart på tilleggsmodule, men ikke svart samisk eller kvensk/norskfinsk på etnisitets- og spørsmålsmålene	2229	10,2	8339	38,3
Ikke svart på tilleggsmodule	13422	61,7	21761	100,0
Totalt	21761	100		

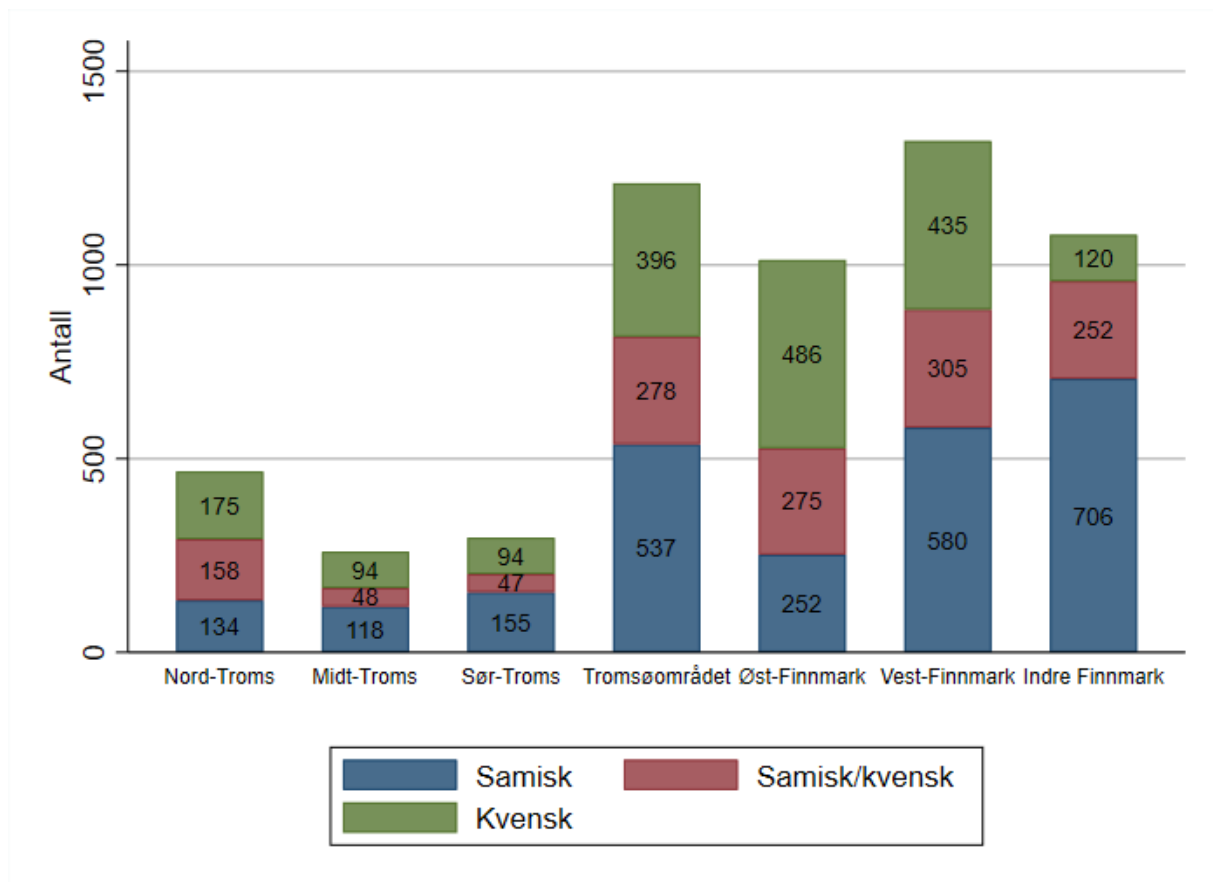
Tabellen viser etnisitetsfordeling i antall og prosent. Det var totalt 5 645 deltakere som svarte samisk og/eller kvensk/norskfinsk på minst ett av de 11 spørsmålene om hjemmespråk for seg selv, foreldre og besteforeldre, etnisk bakgrunn for foreldre og seg selv eller egendefinert etnisitet. Dette tilsvarer 25,9 % av det totale utvalget på 21 761 personer. 2 482 ble kategorisert som samisk, 1 363 som både samisk og kvensk/norskfinsk og 1 800 som kvensk/norskfinsk. De resterende kategoriseres i denne rapporten som verken samisk eller kvensk/norskfinsk. Av disse har 2 694 svart ja på det innledende spørsmålet om samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn, uten å svare samisk eller kvensk/norskfinsk på noen av de 11 spørsmålene som ble brukt til å dele inn etniske grupper i denne rapporten. De kan antas å ha samisk eller kvensk/norskfinsk tilknytning lengre bak i slekta. Av disse var det 465 som svarte at minst en av deres oldeforeldre hadde samisk som hjemmespråk. Spørreskjemaet inneholdt ikke et tilsvarende spørsmål om kvensk/talende oldeforeldre.

Figur 1: Etnisitetsfordeling på tvers av regioner (prosent)

Figuren viser etnisitetsfordeling i prosent på tvers av geografiske regioner. I Indre Finnmark (Kautokeino/Karasjok) er samene i stort flertall. Andelen samer er også relativt høy i resten av Finnmark og i Nord-Troms. Andel kvener/norskfinner er høyest i Øst-Finnmark, men også betydelig i Nord-Troms og øvrige deler av Finnmark.

Figur 2: Etnisitetsfordeling på tvers av regioner (antall)

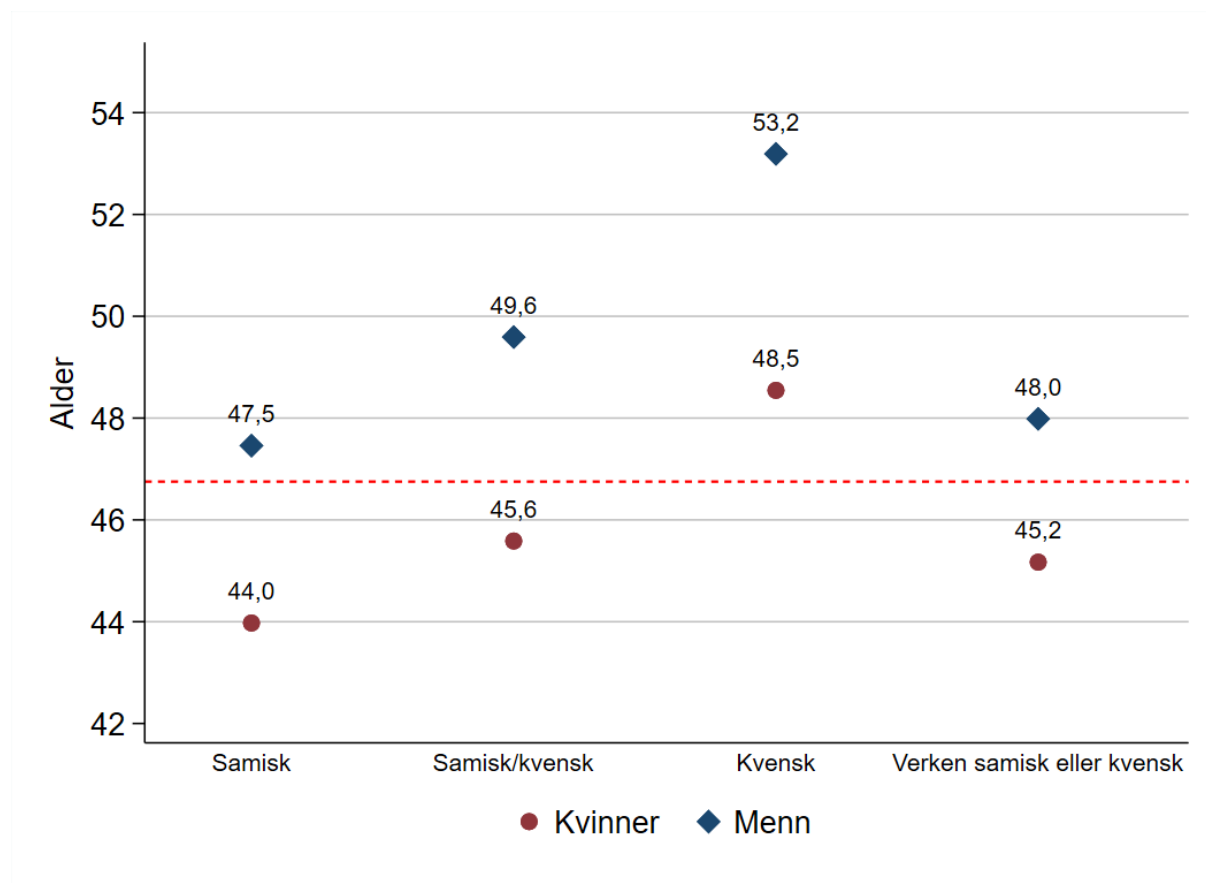

Figuren viser antall samer og kvener/norskfinner på tvers av geografiske regioner. Når man ser på antall framfor prosentandel, får man et litt annet bilde av hvor samer og kvener/norskfinner er bosatt. Selv om andelen samer og kvener/norskfinner er lav i Tromsøområdet, er antallet betydelig og på høyde med de tre regionene i Finnmark.

ALDER

Gjennomsnittsalderen i hele utvalget på 21 761 personer var 46,75 år (95 % KI: 46,54–46,97). For menn var gjennomsnittsalderen 48,45 år (95 % KI: 48,13–48,77), mens den var 45,33 år (95 % KI: 45,05–45,62) for kvinner.

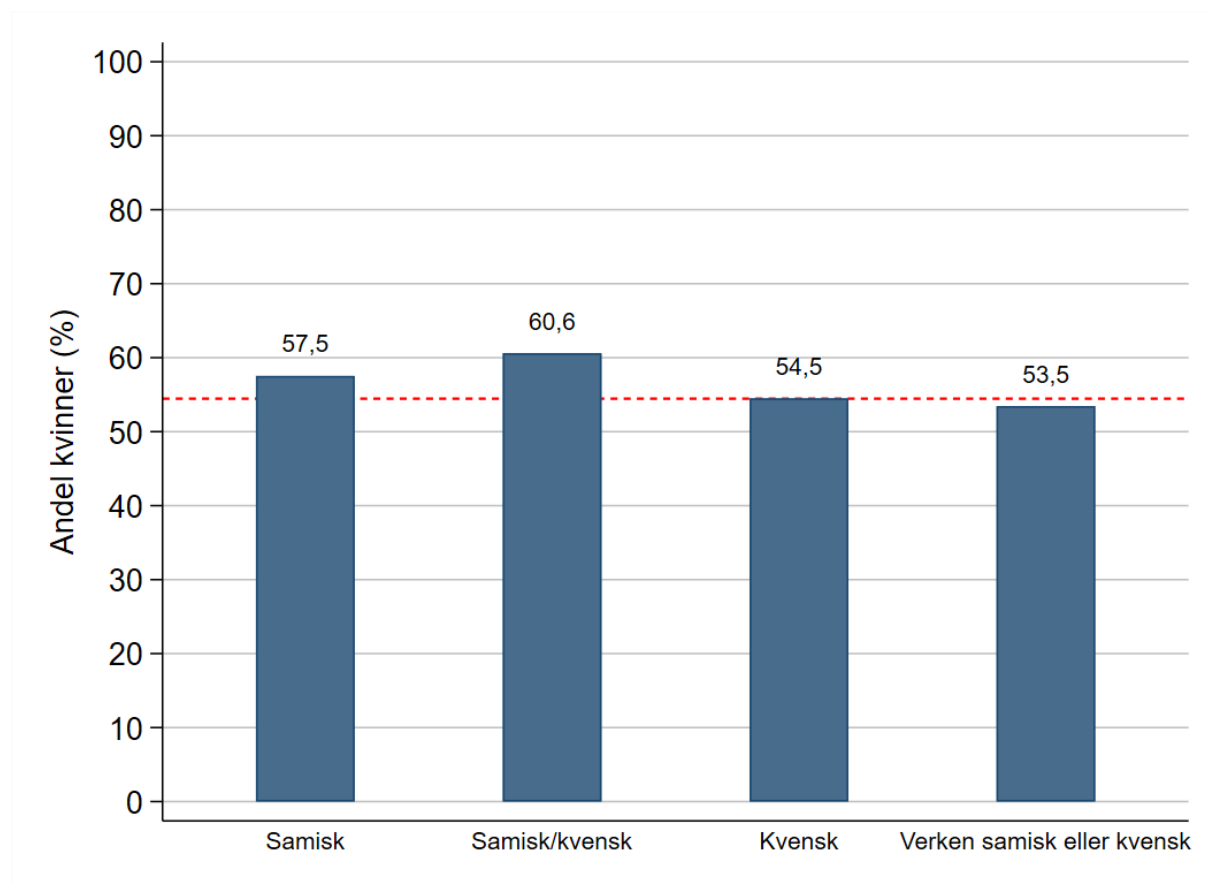
Figur 3: Alder på tvers av etnisk gruppe og kjønn

Figuren viser gjennomsnittsalder for utvalget samlet (rød, stiplet linje) og for kvinner og menn i hver etniske gruppe for seg. I alle etniske grupper er gjennomsnittsalderen høyere for menn enn for kvinner. Dette skyldes at få yngre menn har deltatt. For begge kjønn er gjennomsnittsalderen desidert høyest blant kvener/norskfinner og lavest blant samer.

Andel kvinner i hele utvalget var 54,46 % (95 % KI: 53,79–55,12).

Figur 4: Andel kvinner på tvers av etniske grupper

Figuren viser andel kvinner for utvalget samlet (rød, stiplet linje) og for hver etniske gruppe separat. Andelen kvinner er høyest i samisk/kvensk/norskfinsk gruppe og nest-høyest i samisk gruppe.

HJEMMESPRÅK

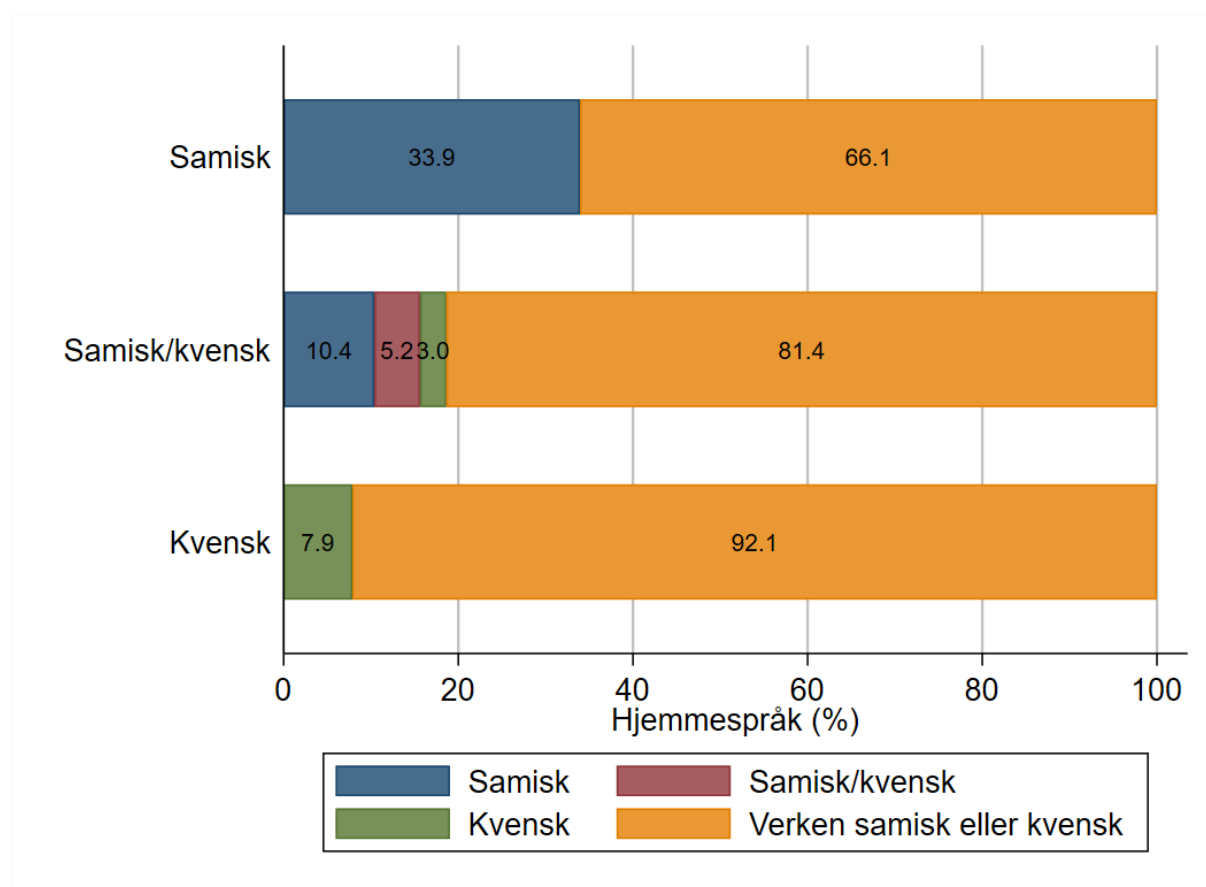
Totalt 8 285 av de 8 339 deltakerne som hadde svart på tilleggsmodulen (99,4 %) hadde svart på spørsmålet om eget hjemmespråk. 1 230 personer (14,8 %) oppga at de snakker samisk og/eller kvensk/norskfinsk hjemme. Dette må ikke forveksles med morsmål eller hvorvidt man behersker samisk eller kvensk/norskfinsk språk.

Tabell 2: Antall med samisk og/eller kvensk/norskfinsk som hjemmespråk på tvers av regioner

Eget hjemmespråk			
Region	Samisk	Samisk og kvensk/norskfinsk	Kvensk/norskfinsk
Nord-Troms	22	8	16
Midt-Troms	16	5	8
Sør-Troms	20	2	5
Tromsøområdet	102	11	21
Øst-Finnmark	60	15	64
Vest-Finnmark	157	9	31
Indre Finnmark	601	21	36
Totalt	978	71	181

Tabellen viser at det er totalt 1 049 personer som rapporterer at de har samisk som hjemmespråk. Ca. 60 % av de som har samisk som hjemmespråk bor i Indre Finnmark (Kautokeino/Karasjok). Kvensk/norskfinsk språk er mindre utbredt. Totalt 252 personer rapporterer at de benytter kvensk/norskfinsk som hjemmespråk.

Figur 5: Eget hjemmespråk fordelt på etnisk gruppe

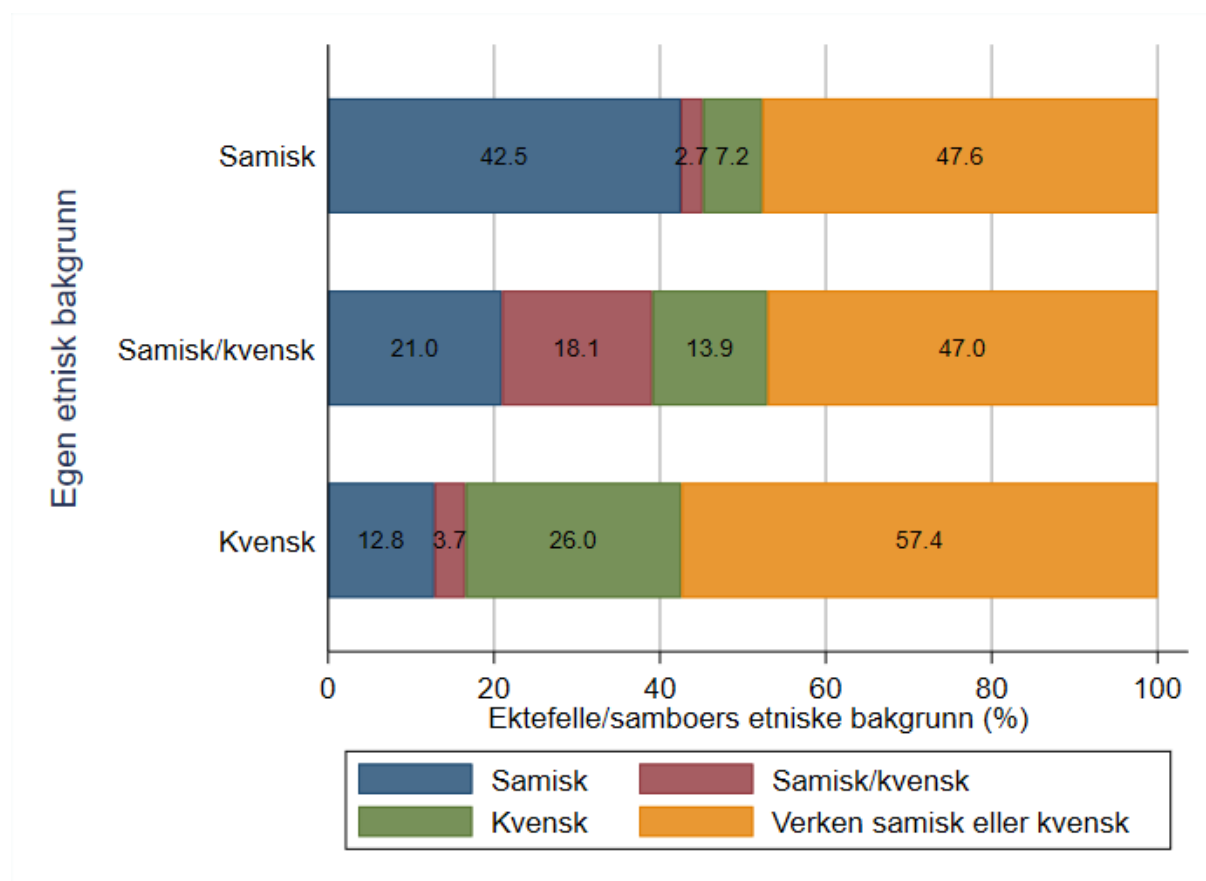

Figuren viser hjemmespråk for gruppene Samisk, Samisk/kvensk/norskfinsk og Kvensk/norskfinsk. Én av tre den samiske gruppa snakker samisk hjemme, mens det er kun 8 % av kvenene/norskfinnene som bruker kvensk/norskfinsk som hjemmespråk.

SAMBOERS ETNISKE BAKGRUNN

Av de 2 939 deltakerne som har oppgitt sin etniske bakgrunn som samisk og/eller kvensk/norskfinsk, er det 1 841 som oppgir å være gift/samboer. Totalt 1 836 (99,7 %) av disse hadde svart på spørsmålet om ektefelle/samboers etniske bakgrunn.

Figur 6: Samboer/ektefelles etniske bakgrunn fordelt på egen etnisk bakgrunn

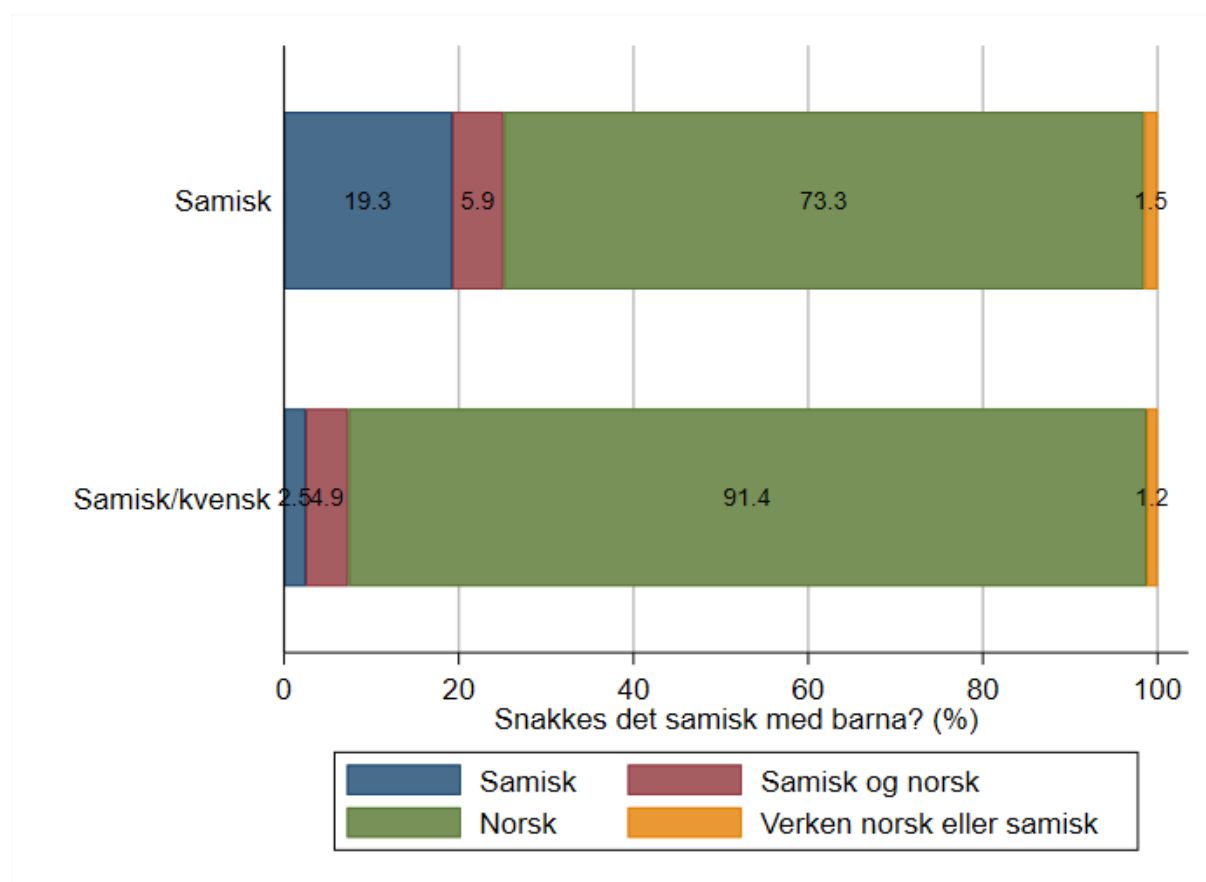

Figuren viser andelen som har en samboer/ektefelle med henholdsvis samisk, kvensk/norskfinsk eller blandet samisk og kvensk/norskfinsk etnisk bakgrunn fordelt på egen etnisk bakgrunn. I denne figuren har vi valgt å benytte spørsmål 4.1 «Min etniske bakgrunn er» istedenfor etnisitetsvariabelen som baserer seg på samlede svar på elleve spørsmål. Dette gjør vi for å få en mer direkte sammenlikning mot samboers etniske bakgrunn. Å ha en partner med samme etniske bakgrunn som en selv, er mer vanlig blant samer enn blant kvener/norskfinner. Dette kan til en viss grad være et resultat av den etniske sammensetningen i området der man bor.

SPRÅK I KOMMUNIKASJON MED EGNE BARN

Totalt 3 099 av 3 845 samiske og samiske/kvenske/norskfinske deltakere (80,6 %) hadde en svart på spørsmålet «Dersom du har barn, hvilket språk snakker du med dem?». Frafallet kan forklares ut fra at noen deltakere ikke har barn. Totalt blant de som har samisk eller samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn er det 408 personer (13,2 %) som snakker kun samisk med sine barn og 171 (5,5 %) som snakker både samisk og norsk. Samisk språk i kommunikasjon med sine barn er vanligst i Indre Finnmark. Totalt er det kun 13 deltakere som oppgir å snakke kvensk/norskfinsk med sine barn.

Figur 7: Andel som snakker samisk med sine barn fordelt på de som har samisk eller samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn

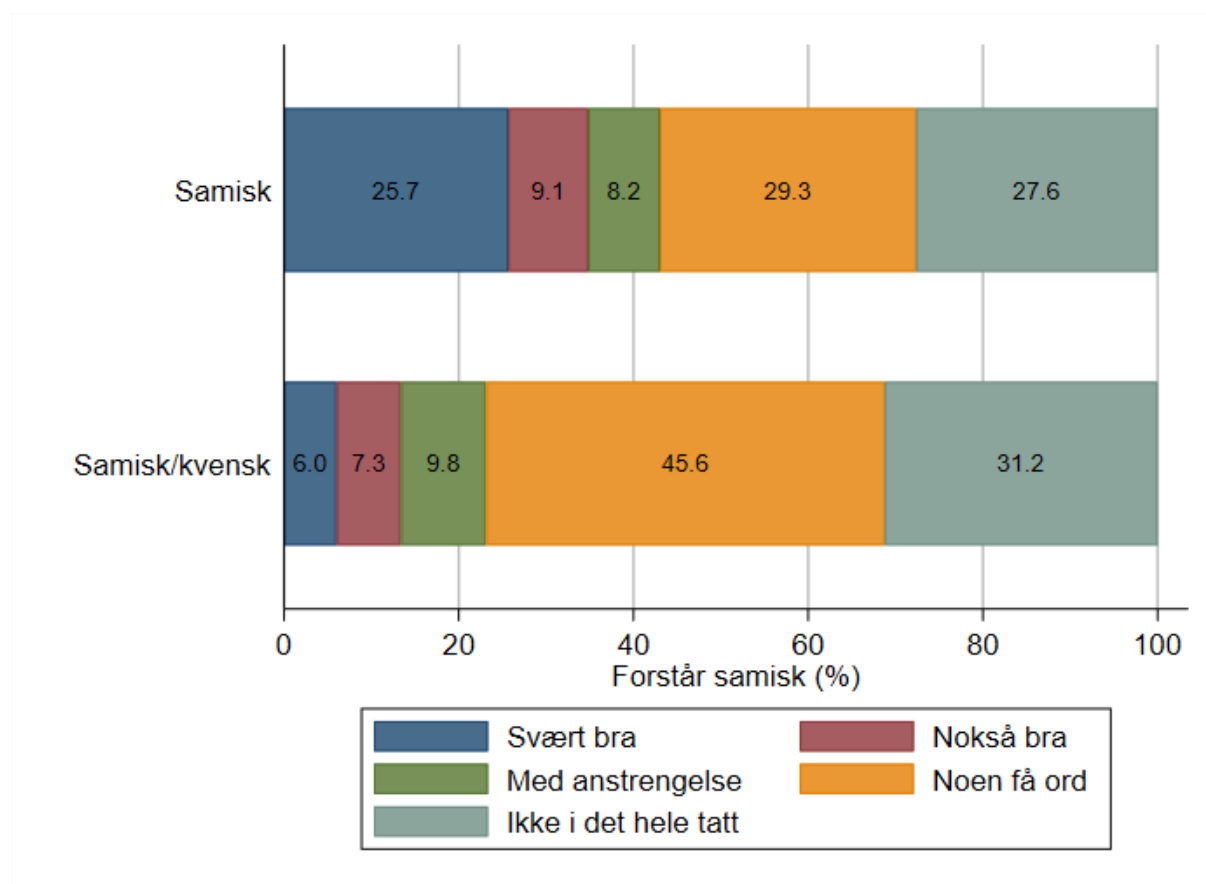

Figuren viser bruk av samisk språk i kommunikasjon med egne barn blant de som selv har samisk eller samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. Det å snakke samisk med sine barn er sjeldnere blant de med blandet samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn sammenliknet med de som har kun samisk bakgrunn.

FERDIGHETER TIL Å FORSTÅ SAMISK

Totalt 3 836 av 3 845 samiske og samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,8 %) hadde svart på spørsmålet om hvordan de vurderer sine ferdigheter til å forstå samisk.

Figur 8: Ferdigheter til å forstå samisk

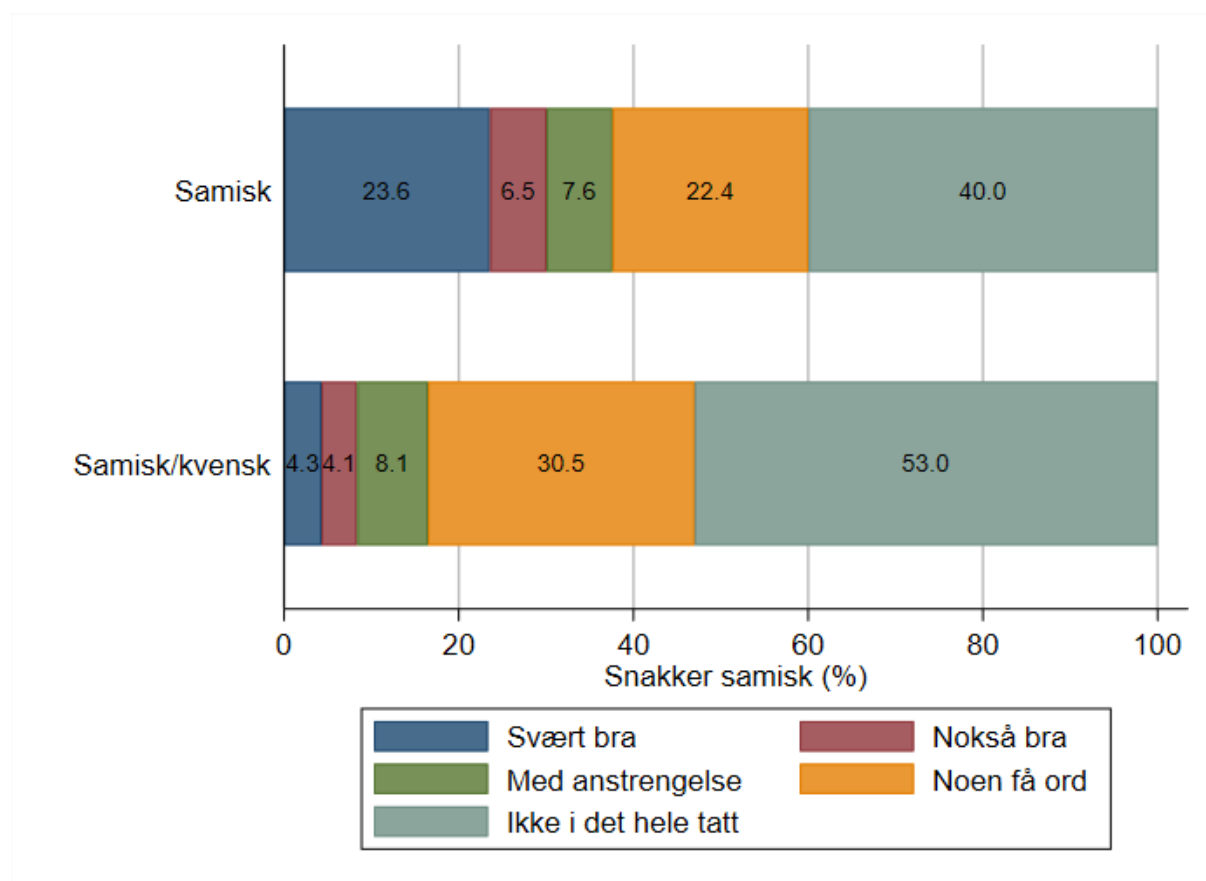

Figuren viser ferdigheter til å forstå samisk fordelt på gruppene samisk og samisk/kvensk/norskfinsk. Én av fire av de som har samisk, men ikke kvensk bakgrunn, sier at de forstår samisk svært godt. Dette er noe lavere enn andelen som sier at de snakker samisk hjemme (34 %).

FERDIGHETER TIL Å SNAKKE SAMISK

Totalt 3 826 av 3 845 samiske og samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,5 %) hadde svart på spørsmålet om hvordan de vurderer sine ferdigheter til å snakke samisk.

Figur 9: Ferdigheter til å snakke samisk

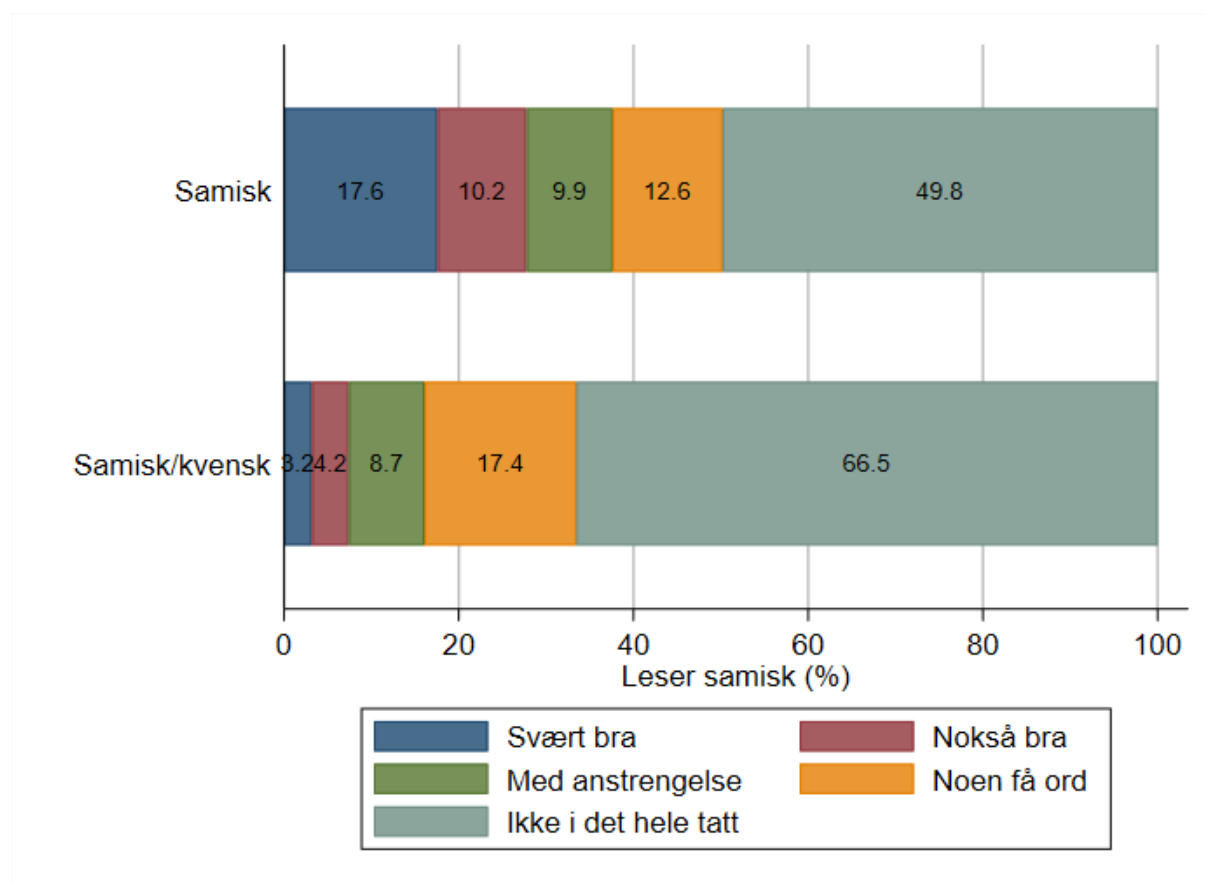

Figuren viser ferdigheter til å snakke samisk fordelt på gruppene samisk og samisk/kvensk/norskfinsk. Ferdigheten til å snakke samisk er noe lavere enn ferdigheten til å forstå språket.

FERDIGHETER TIL Å LESE SAMISK

Totalt 3 814 av 3 845 samiske og samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,2 %) hadde svart på spørsmålet om hvordan de vurderer sine ferdigheter til å lese samisk.

Figur 10: Ferdigheter til å lese samisk

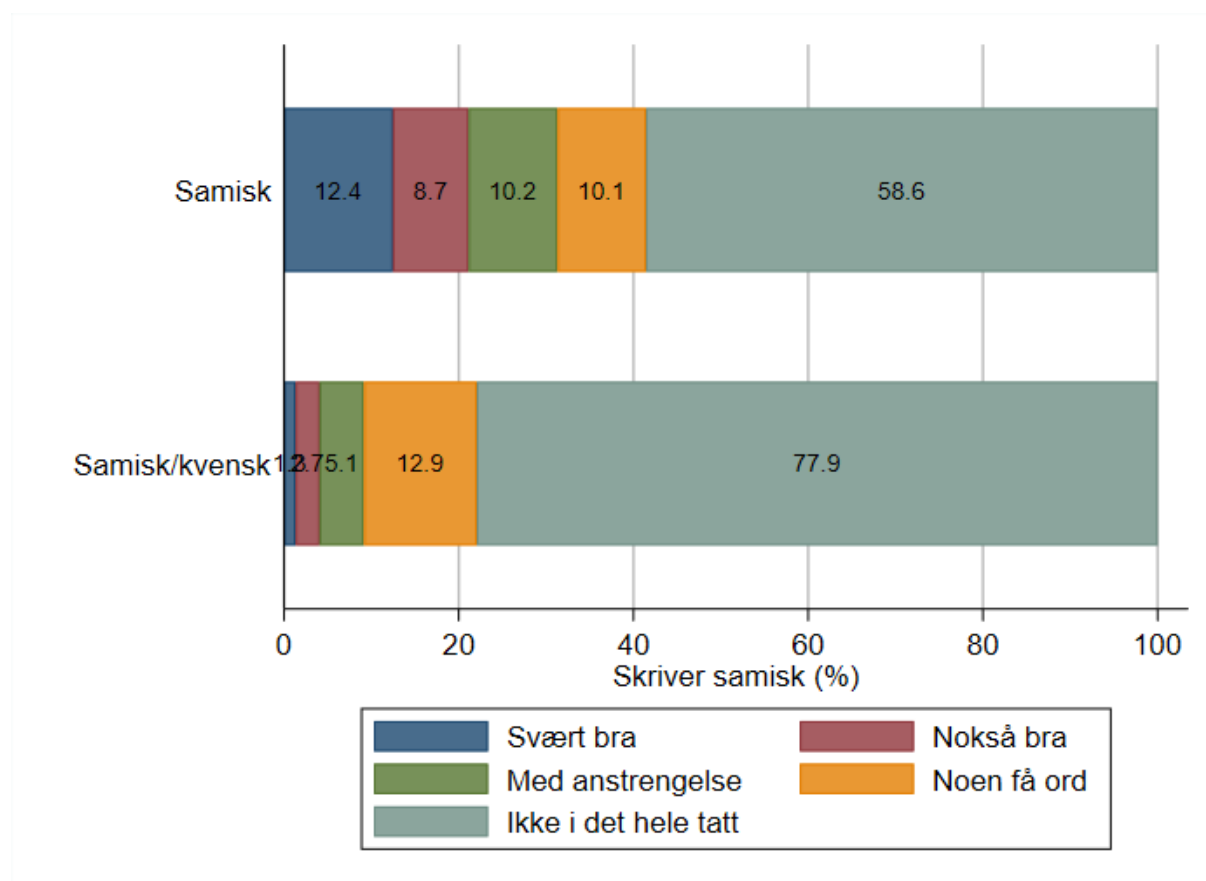

Figuren viser ferdigheter til å lese samisk fordelt på gruppene samisk og samisk/kvensk/norskfinsk. Det er lavere ferdigheter til å lese samisk enn det er til å snakke samisk. Det er få med både samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn som leser samisk godt.

FERDIGHETER TIL Å SKRIVE SAMISK

Totalt 3 821 av 3 845 samiske og samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,4 %) hadde svart på spørsmålet om hvordan de vurderer sine ferdigheter til å skrive samisk.

Figur 11: Ferdigheter til å skrive samisk

Figuren viser ferdigheter til å skrive samisk fordelt på gruppene samisk og samisk/kvensk/norskfinsk. Andelen som rapporterer at de skriver samisk svært bra er lav sammenliknet med andelen som har gode muntlige ferdigheter. Svært få av deltakerne med både samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn skriver samisk godt.

FERDIGHETER TIL Å FORSTÅ KVENSKE/NORSKFINSK

Totalt 8 267 av de 8 339 deltakerne som hadde svart på tilleggsmodulen (99,1 %) hadde svart på spørsmålet om ferdigheter i å forstå kvensk/norskfinsk.

Tabell 3: Ferdigheter til å forstå kvensk/norskfinsk på tvers av egen språklig og etnisk bakgrunn (antall)

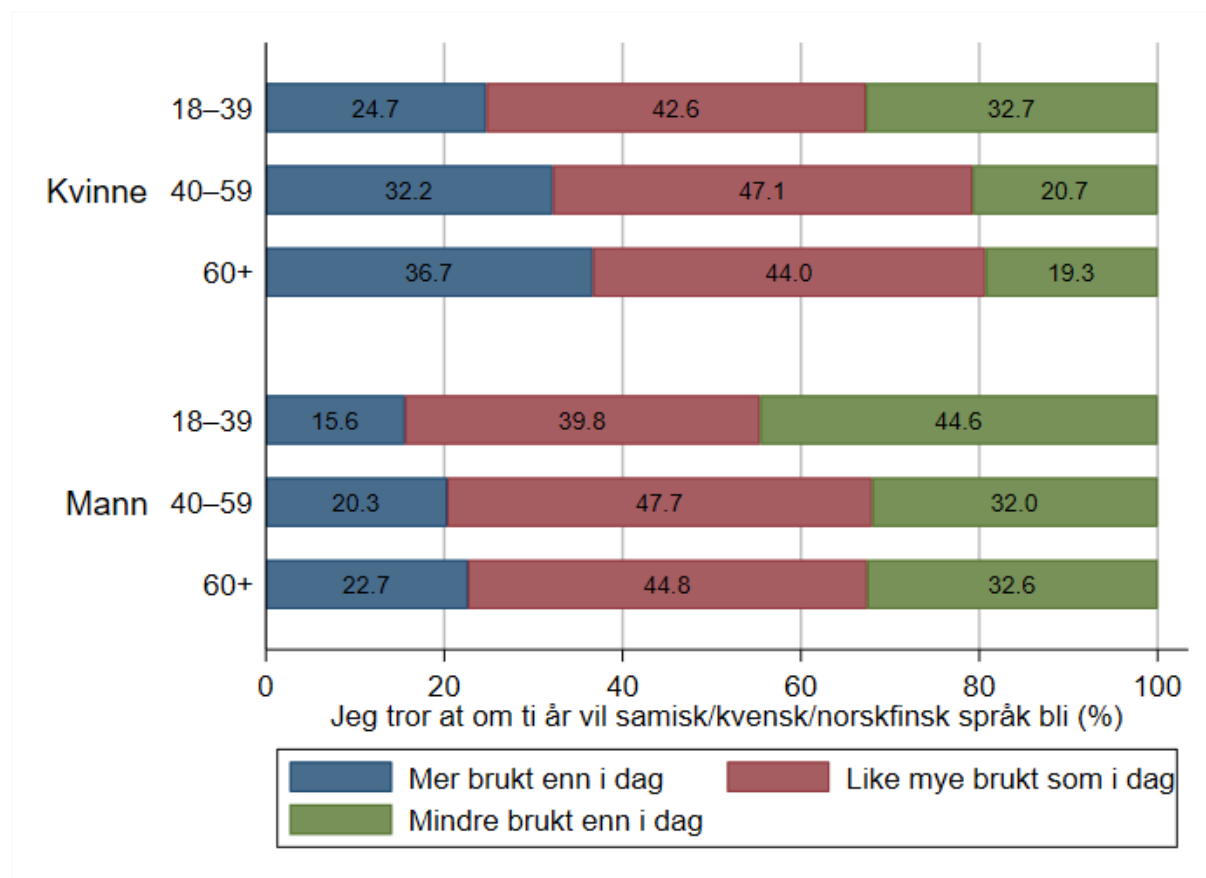
Jeg forstår kvensk/norskfinsk						
Språklig og etnisk bakgrunn	Svært bra	Nokså bra	Med anstrengelse	Noen få ord	Ikke i det hele tatt	Totalt
Kvensk/norskfinsk som hjemmespråk	49	42	37	75	48	251
Kvensk/norskfinsk bakgrunn, men bruker ikke kvensk/norskfinsk som hjemmespråk	29	51	141	921	1 753	2 895
Ikke kvensk/norskfinsk bakgrunn	49	63	96	655	4 258	5 121
Totalt	127	156	274	1 651	6 059	8 267

Tabellen viser antall som har ulike ferdigheter til å forstå kvensk/norskfinsk, for gruppene 1) Kvensk/norskfinsk som hjemmespråk, 2) Kvensk/norskfinsk bakgrunn, men bruker ikke kvensk/norskfinsk som hjemmespråk og 3) Ikke kvensk/norskfinsk bakgrunn. Av de som sier at de har kvensk/norskfinsk som hjemmespråk, er det få som rapporterer gode ferdigheter til å forstå språket. 48 personer sier at de har kvensk/norskfinsk som hjemmespråk, men at de ikke forstår språket i det hele tatt. Flertallet av de som forstår kvensk/norskfinsk svært bra eller nokså bra, bruker det ikke som hjemmespråk.

BRUKEN AV SAMISK OG KVENSKE/NORSKFINSK SPRÅK OM TI ÅR

Totalt 5 599 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,2 %) hadde svart på spørsmålet om hvordan man tror bruken av samisk/kvensk/norskfinsk språk vil være om ti år. Totalt mener 25,7 % at samisk/kvensk/norskfinsk språk vil bli mer brukt, 44,4 % mener språkene vil bli like mye brukt, mens 29,07 % tror språkene vil bli mindre brukt om ti år enn i dag.

Figur 12: Bruk av samisk/kvensk/norskfinsk språk om ti år, fordelt på kjønn og aldersgrupper

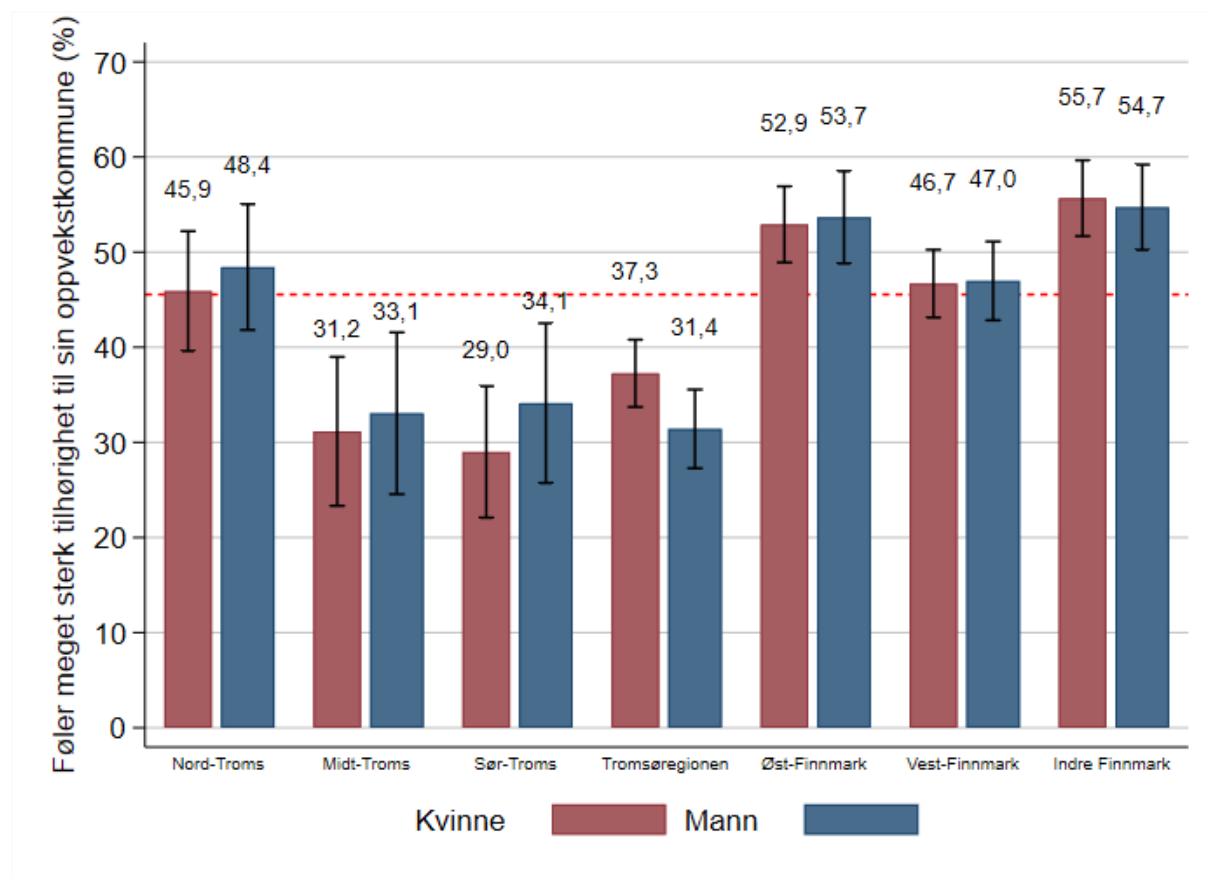

Figuren viser andel som rapporterer at de tror samisk/kvensk/norskfinsk språk om ti år vil bli 1) mer brukt enn i dag, 2) like mye brukt som i dag og 3) mindre brukt enn i dag fordelt på kjønn og tre aldersgrupper. Kvinner har større tro på at språkbruken vil øke sammenliknet med menn. De eldste er mer optimistiske enn de yngre.

TILHØRIGHET TIL OPPVEKSTKOMMUNE

Totalt 5 636 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,8 %) hadde svart på spørsmålet om hvor sterk tilhørighet de føler til sin oppvekstkommune. Andelen som oppga meget sterk tilhørighet til oppvekstkommunen var 45,55 % (95 % KI: 44,25–46,85). Andelen for kvinner var 45,76 % (n=3 230; 95 % KI: 47,48–44,04) og andelen for menn var 45,26 % (n=2 406; 95 % KI: 43,27–47,25).

Figur 13: Tilhørighet til oppvekstkommune på tvers av regioner og kjønn

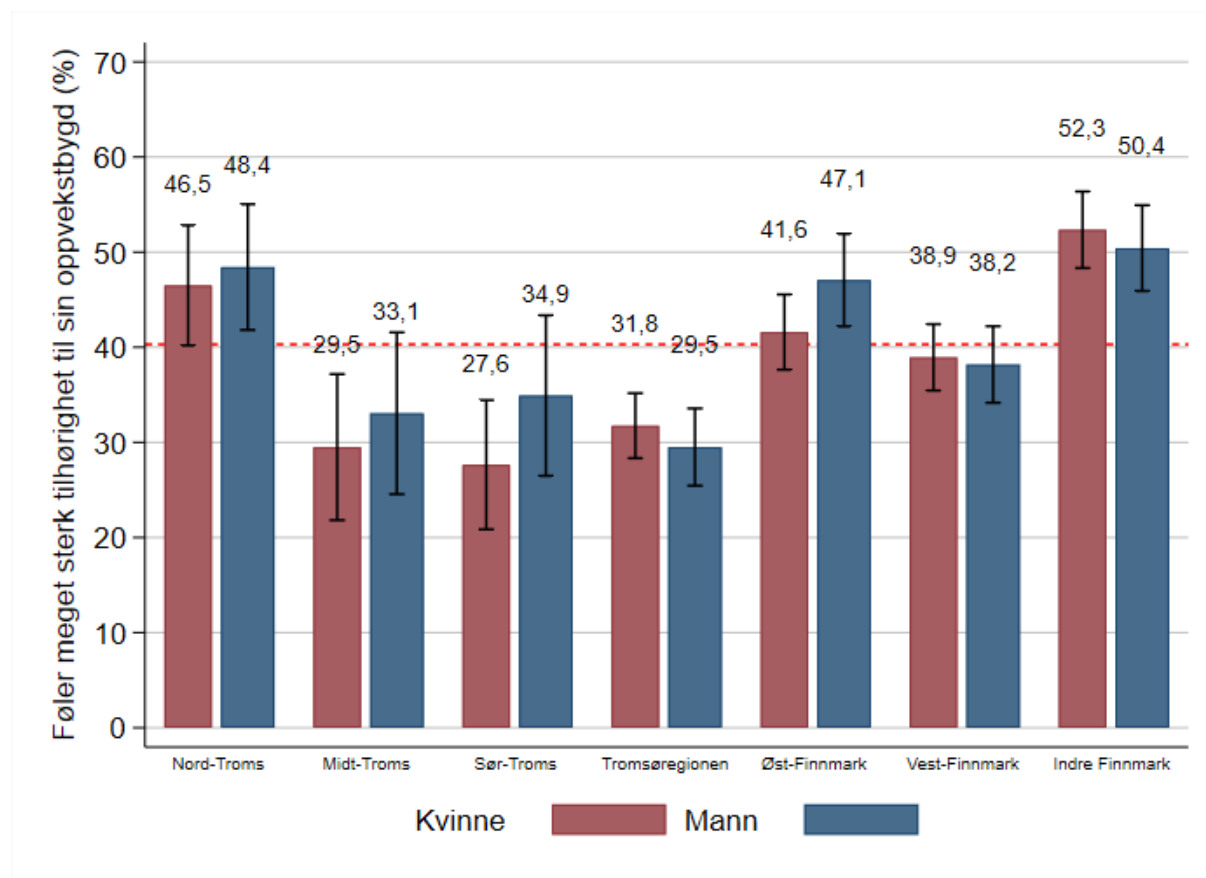

Figuren viser andel av de som har samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som rapporterer meget sterk tilhørighet til sin oppvekstkommune på tvers av kjønn og regioner i Troms og Finnmark. Andelen som oppgir meget sterk tilhørighet varierer en del mellom geografiske områder. Høyest grad av tilhørighet til oppvekstkommunen finner vi blant de som bor i Indre Finnmark og Øst-Finnmark, mens bare én av tre av de som bor i Midt-Troms, Sør-Troms og Tromsøregionen rapporterer meget sterk tilhørighet til oppvekstkommunen. Dette kan skyldes at noen områder har mange innflyttere, mens andre områder i større grad har innbyggere som har bodd der hele livet. Det er liten forskjell mellom kvinner og menn.

TILHØRIGHET TIL OPPVEKSTGREND/NABOLAG/BYGD

Totalt 5 627 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,7 %) hadde svart på spørsmålet om hvor sterk tilhørighet de føler til grenden/nabolaget/bygda der de vokste opp. Andelen som oppga meget sterk tilhørighet til grenden/nabolaget/bygda der de vokste opp var 43,31 % (95 % KI: 39,02–41,59). Andelen for kvinner var 39,88 % (n=3 222; 95 % KI: 38,20–41,57). Andelen for menn var 40,87 % (n=2 405; 95 % KI: 38,91–42,84).

Figur 14: Tilhørighet til oppvekstgrend/nabolag/bygd på tvers av regioner og kjønn

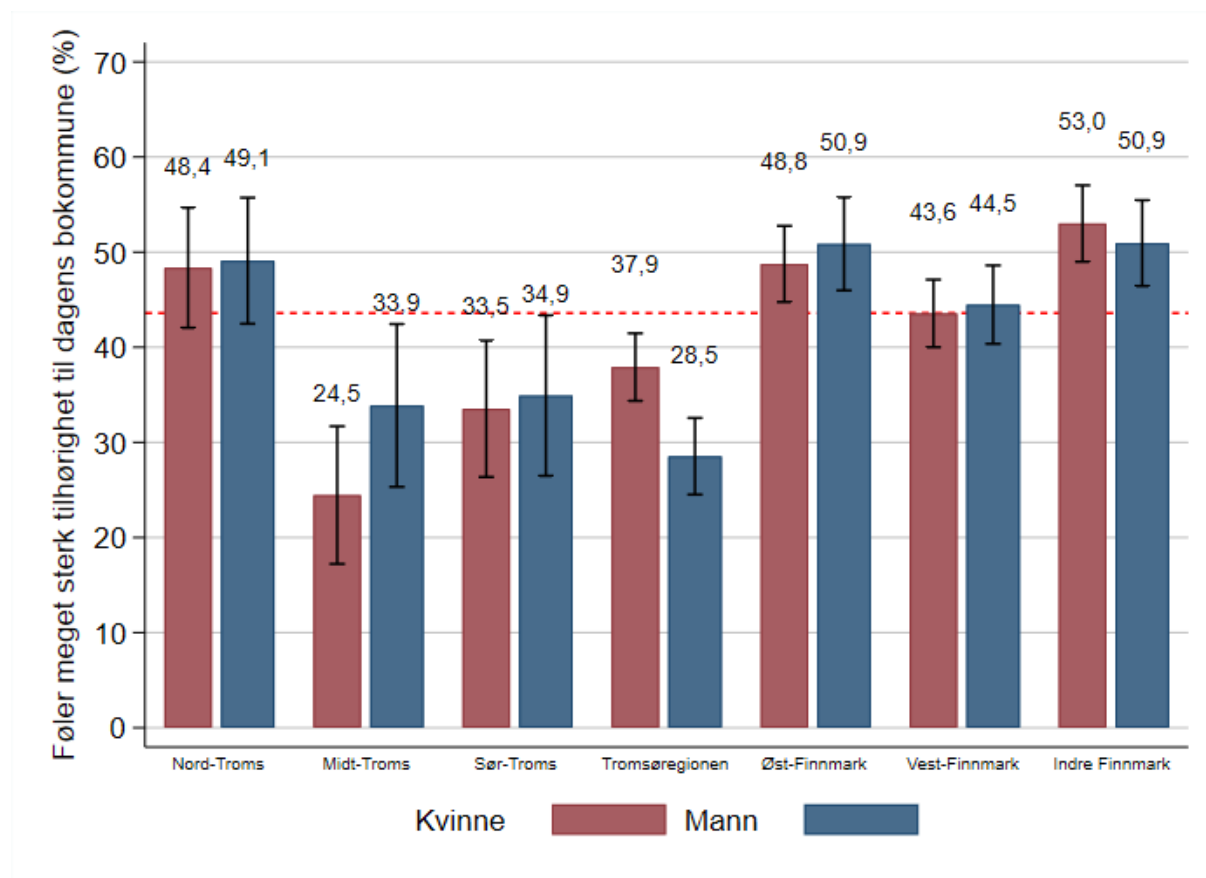

Figuren viser andel av de som har samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som rapporterer meget sterk tilhørighet til grenden/nabolaget/bygda der de vokste opp på tvers av kjønn og regioner i Troms og Finnmark. Vi ser et lignende bilde som for tilhørighet til oppvekstkommune. Andelen som oppgir meget sterk tilhørighet høyest i Indre Finnmark og lavest i Midt-Troms, Sør-Troms og Tromsøregionen. Det er liten forskjell mellom kvinner og menn.

TILHØRIGHET TIL DAGENS BOKOMMUNE

Totalt 5 625 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,6 %) hadde svart på spørsmålet om hvor sterk tilhørighet de føler til kommunen der de bor i dag. Andelen som oppga meget sterk tilhørighet til kommunen der de bor i dag var 43,59 % (95 % KI: 42,29–44,89). Andelen for kvinner var 44,03 % (n=3 227; 95 % KI: 42,32–45,75). Andelen for menn var 42,99 % (n=2 398; 95 % KI: 41,01–44,98).

Figur 15: Tilhørighet til dagens bokommune på tvers av regioner og kjønn

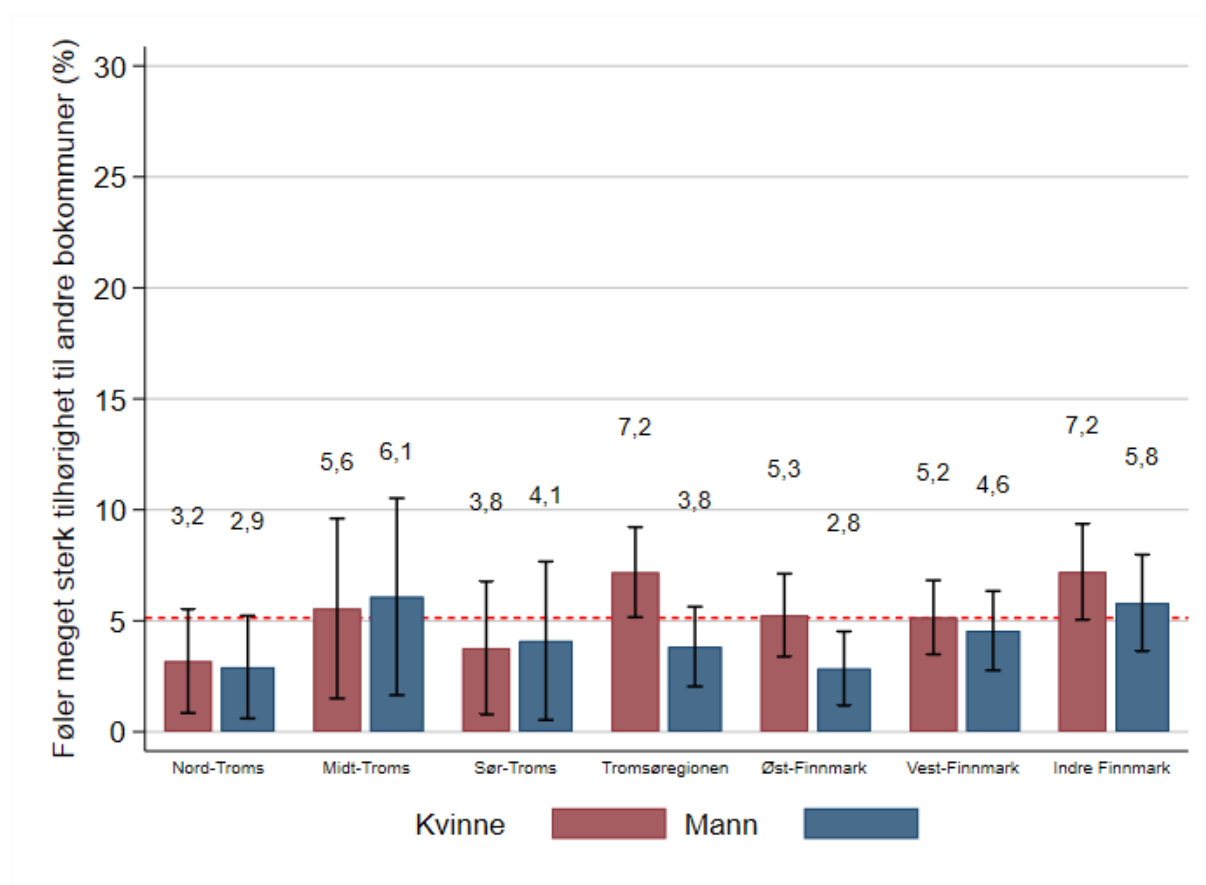

Figuren viser andel av de som har samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som rapporterer meget sterk tilhørighet til kommunen der de bor i dag på tvers av kjønn og regioner i Troms og Finnmark. Vi ser et lignende bilde som for tilhørighet til oppvekstkommune. Andelen som oppgir meget sterk tilhørighet er høyest i Indre Finnmark, Øst-Finnmark og Nord-Troms og lavest i Midt-Troms, Sør-Troms og Tromsøregionen. Det er liten forskjell mellom kvinner og menn med unntak av regionene Midt-Troms og Tromsøregionen. I Midt-Troms er graden av tilhørighet høyest blant menn, men det er motsatt i Tromsøregionen.

TILHØRIGHET TIL ANDRE KOMMUNER HVOR MAN HAR BODD

Totalt 5 164 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (91,5 %) hadde svart på spørsmålet om hvor sterk tilhørighet de føler til andre kommuner hvor de har bodd. Frafallet kan forklares ut fra at de kan ha bodd i samme kommune hele livet. Andelen som oppga meget sterk tilhørighet til andre kommuner hvor de har bodd var 5,13 % (95 % KI: 4,53–5,73). Andelen for kvinner var 5,79 % (n=2 917; 95 % KI: 4,95–6,64). Andelen for menn var 4,27 % (n=2 247; 95 % KI: 3,44–5,11).

Figur 16: Tilhørighet til andre kommuner hvor man har bodd på tvers av regioner og kjønn

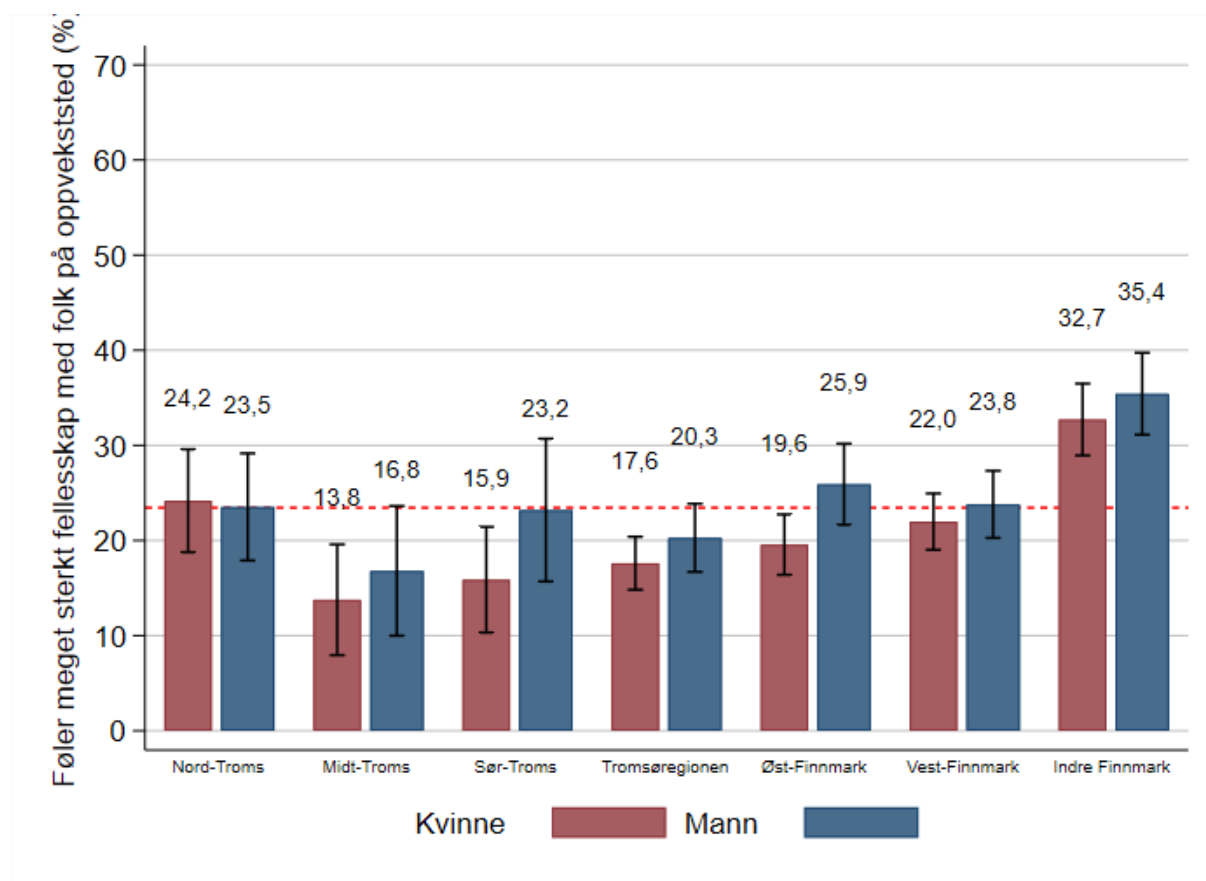

Figuren viser andel av de som har samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som rapporterer meget sterk tilhørighet til andre kommuner hvor de har bodd på tvers av kjønn og regioner i Troms og Finnmark. Tilhørigheten til andre kommuner er lav for deltakere i alle regioner, men høyest for kvinner i Tromsøregionen og Indre Finnmark.

GRAD AV FELLESSKAP MED FOLK PÅ STEDET MAN VOKSTE OPP

Totalt 5 629 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,7 %) hadde svart på spørsmålet om hvor stor grad av fellesskap de føler med folk på stedet der de vokste opp. Andelen som oppga meget sterkt fellesskap med folk på stedet der de vokste opp var 23,45 % (95 % KI: 22,34–24,56). Andelen for kvinner var 22,03 % (n=3 227; 95 % KI: 20,60–23,46). Andelen for menn var 25,35 % (n=2 402; 95 % KI: 23,61–27,09).

Figur 17: Grad av fellesskap med folk på stedet man vokste opp på tvers av regioner og kjønn

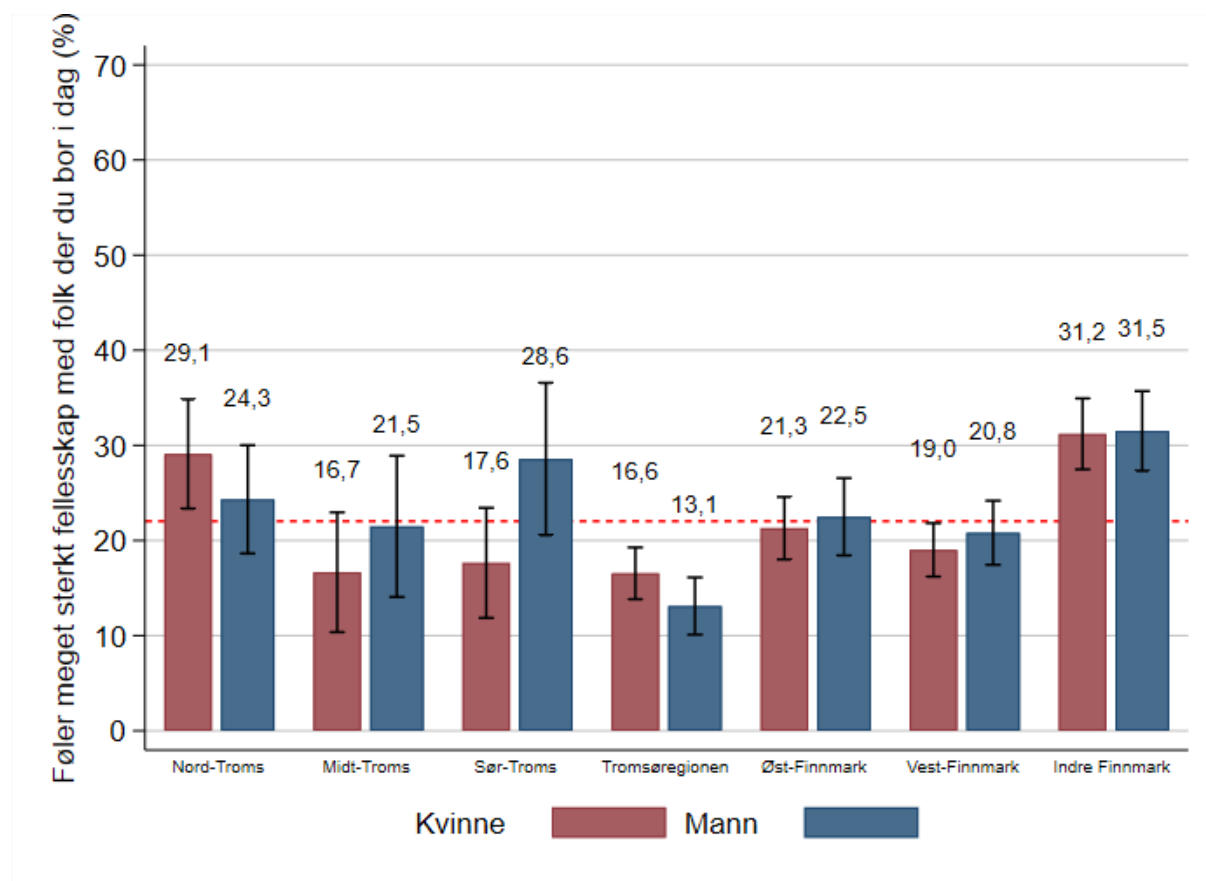

Figuren viser andel av de som har samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som rapporterer meget sterkt fellesskap med folk på stedet de vokste opp. Andelen som rapporterer meget sterkt fellesskap med folk på oppvekststedet er noe høyere blant menn enn blant kvinner og varierer på tvers av regioner. Den er høyest blant de som bor i Indre Finnmark og lavest i Midt-Troms.

GRAD AV FELLESSKAP MED FOLK PÅ STEDET DER MAN BOR I DAG

Totalt 5 624 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,6 %) hadde svart på spørsmålet om hvor stor grad av fellesskap de føler med folk på stedet der de bor i dag. Andelen som oppga meget sterkt fellesskap med folk på stedet der de bor i dag var 22,03 % (95 % KI: 20,95–23,11). Andelen for kvinner var 21,74 % (n=3 220; 95 % KI: 20,31–23,16). Andelen for menn var 22,42 % (n=2 404; 95 % KI: 20,75–24,09).

Figur 18: Grad av fellesskap med folk på stedet man bor i dag på tvers av regioner og kjønn

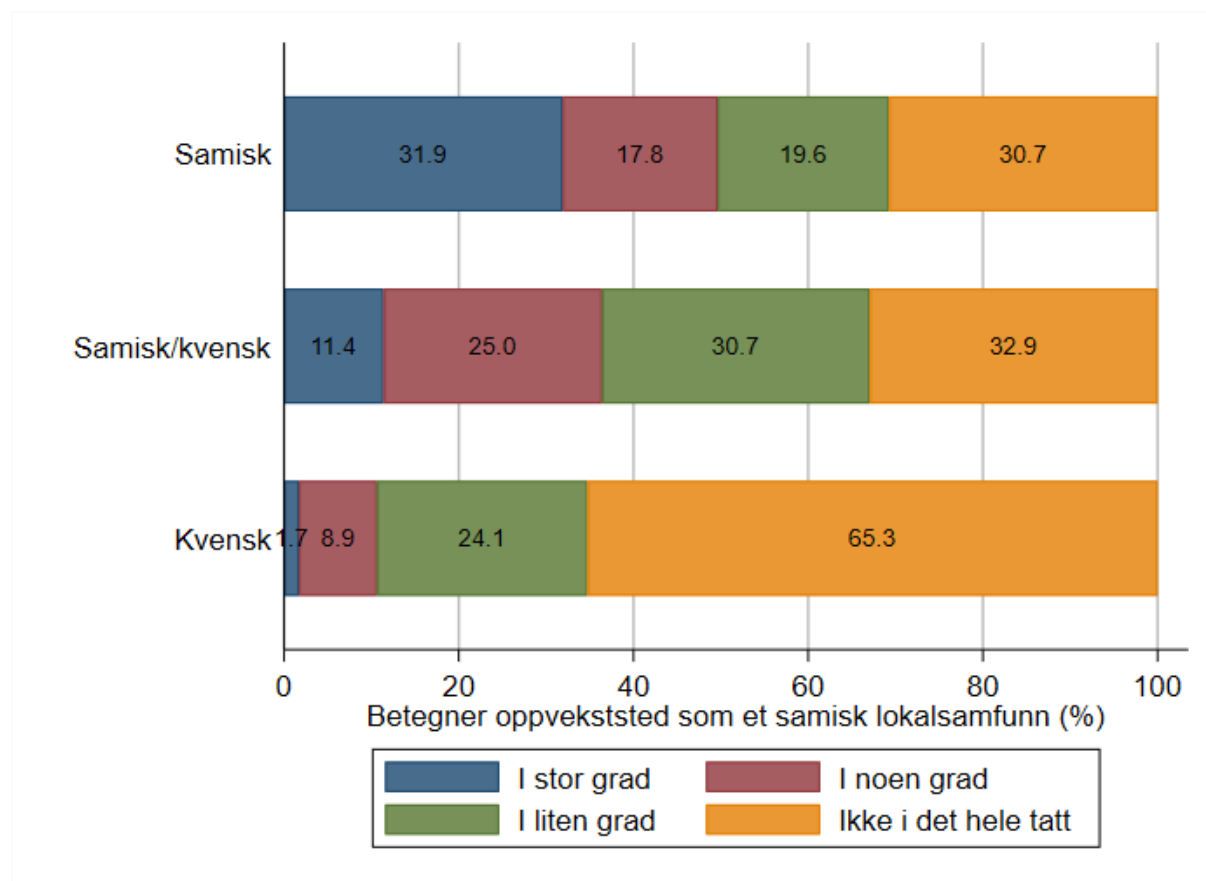

Figuren viser andel av de som har samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som rapporterer meget sterkt fellesskap med folk på stedet de bor i dag. Andelen som rapporterer meget sterkt fellesskap med folk på stedet de bor varierer noe på tvers av regioner. Den er høyest blant de som bor i Indre Finnmark og lavest i Tromsøregionen. Størst kjønnsforskjell finner vi i Sør-Troms, der andelen er høyere blant menn enn blant kvinner.

BETEGNER OPPVEKSTSTED SOM ET SAMISK LOKALSAMFUNN

Totalt 5 629 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,7 %) hadde svart på spørsmålet om de vil betegne stedet der de vokste opp som et samisk lokalsamfunn.

Figur 19: Betegner stedet man vokste opp som et samisk lokalsamfunn på tvers av etnisk gruppe

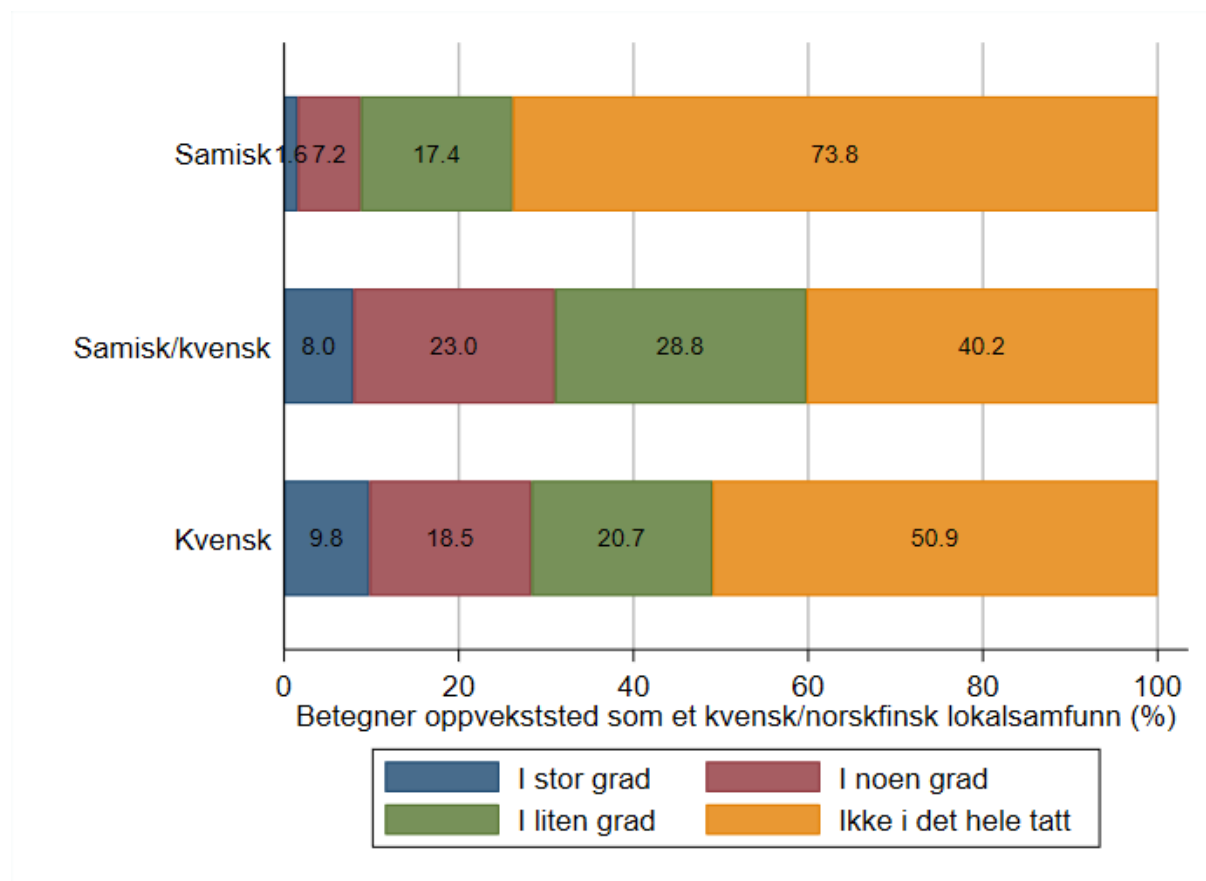

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn vil betegne stedet de vokste opp som et samisk lokalsamfunn. Samer uten kvensk/norskfinsk bakgrunn vil i størst grad betegne oppvekststedet som et samisk lokalsamfunn.

BETEGNER OPPVEKSTSTED SOM ET KVENSKE/NORSKFINSK LOKALSAMFUNN

Totalt 5 580 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (98,8 %) hadde svart på spørsmålet om de vil betegne stedet der de vokste opp som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.

Figur 20: Betegner stedet man vokste opp som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn på tvers av etnisk gruppe

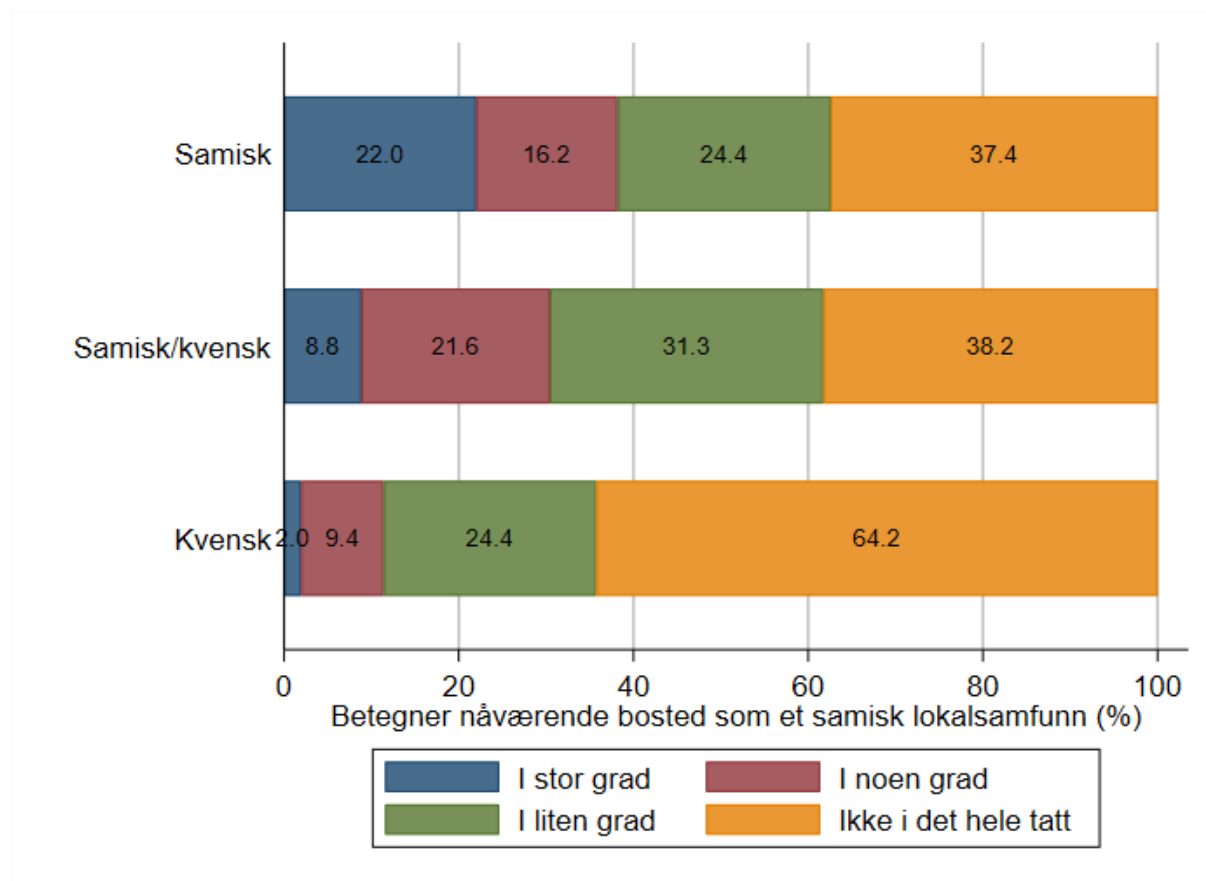

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn vil betegne stedet de vokste opp som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. Halvparten av kvener/norskfinner har vokst opp på et sted som de ikke i det hele tatt ville betegne som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. Det er forholdsvis liten forskjell mellom kvener/norskfinner med og uten samisk bakgrunn i hvorvidt de betrakter oppvekststedet som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. De med ren samisk bakgrunn er i liten grad vokst opp i et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.

BETEGNER NÅVÆRENDE BOSTED SOM ET SAMISK LOKALSAMFUNN

Totalt 5 614 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,4 %) hadde svart på spørsmålet om de vil betegne stedet der de bor nå som et samisk lokalsamfunn.

Figur 21: Betegner nåværende bosted som et samisk lokalsamfunn på tvers av etnisk gruppe

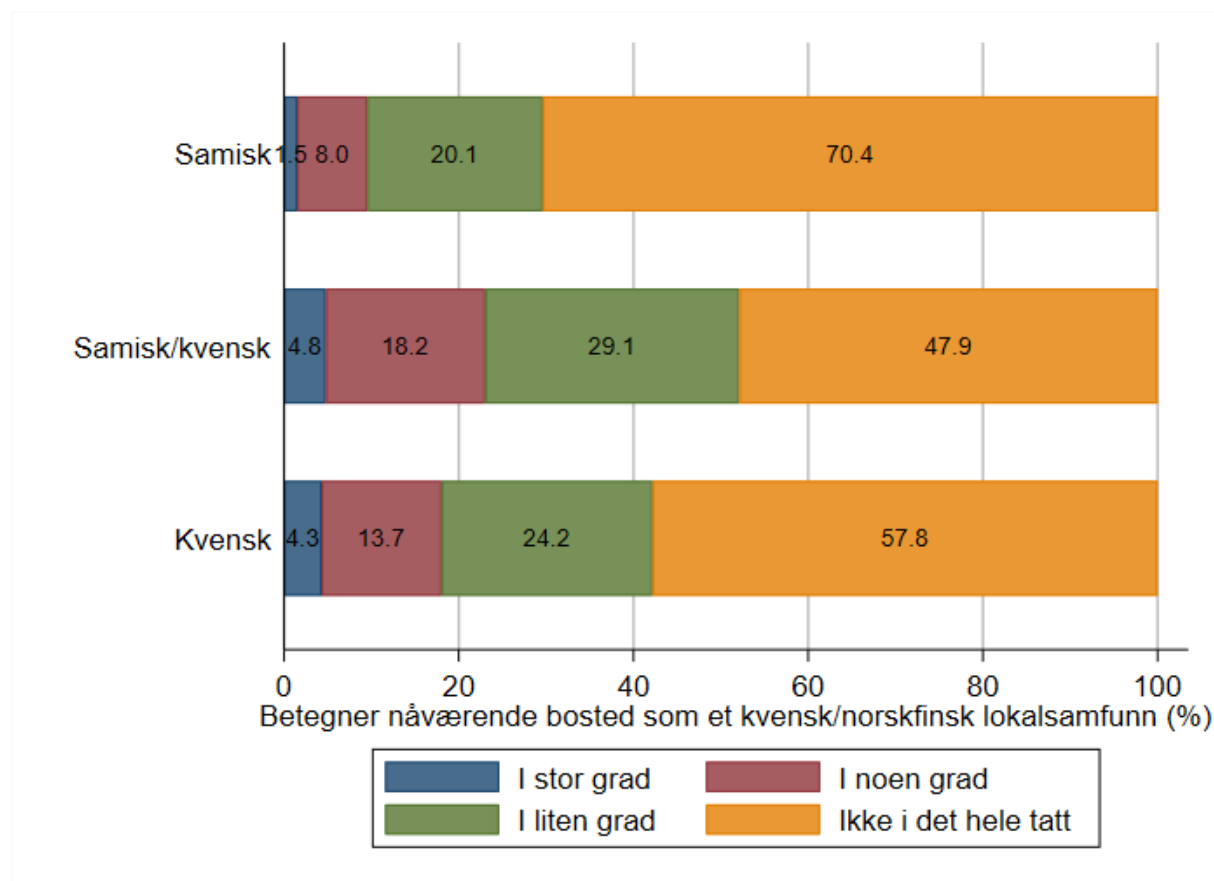

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn vil betegne stedet de bor nå som et samisk lokalsamfunn. Samer uten kvensk bakgrunn vil i størst grad betegne nåværende bosted som et samisk lokalsamfunn.

BETEGNER NÅVÆRENDE BOSTED SOM ET KVENSKE/NORSKFINSK LOKALSAMFUNN

Totalt 5 583 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (98,9 %) hadde svart på spørsmålet om de vil betegne stedet der de bor nå som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.

Figur 22: Betegner nåværende bosted som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn på tvers av etnisk gruppe

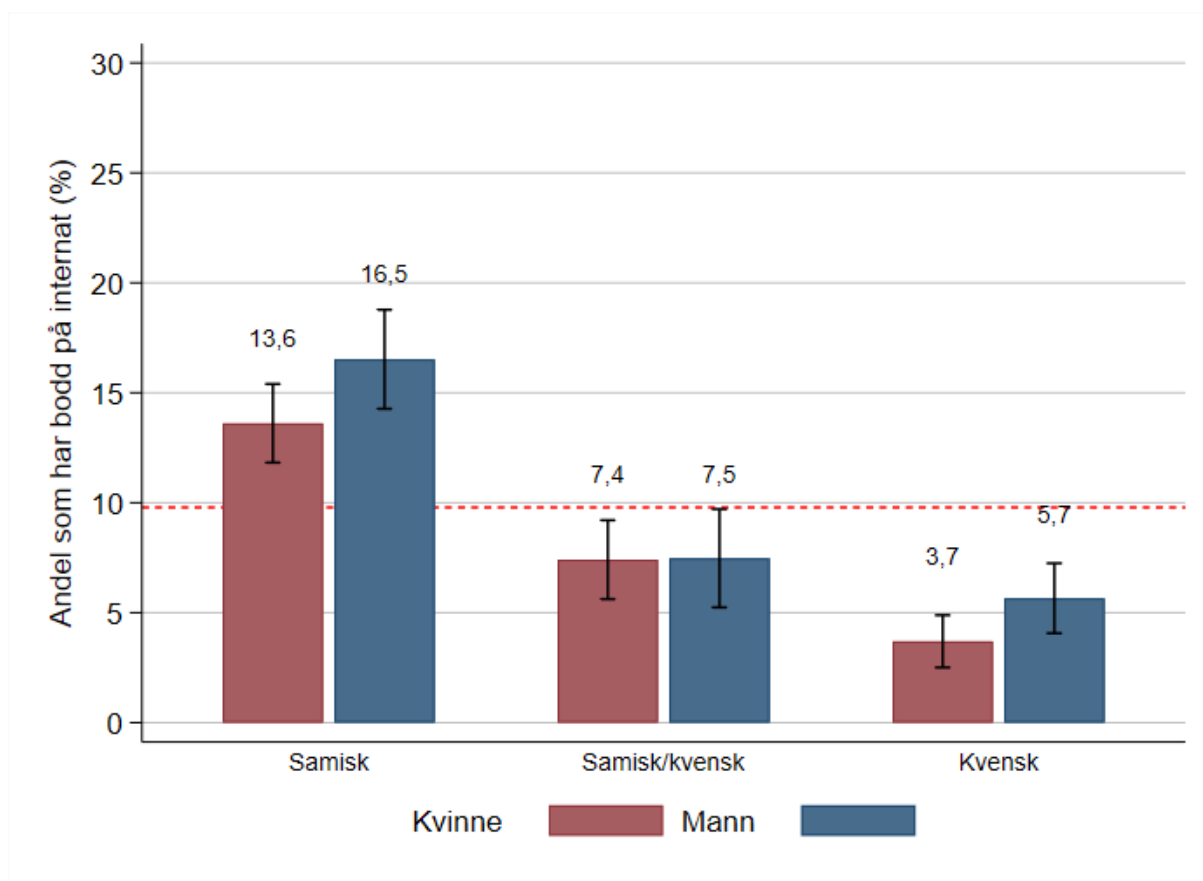

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn vil betegne stedet de bor nå som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn. Det er få som mener at de i dag bor i et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn.

INTERNATSKOLE

Totalt 5 609 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,4 %) hadde svart på spørsmålet om de bodde på internat da de gikk på grunnskolen. Andelen som hadde bodd på internat var 9,79 % (95 % KI: 9,01–10,57). Andelen for kvinner var 9,02 % (n=3 214; 95 % KI: 8,08–10,01). Andelen for menn var 10,81 % (n=2 395; 95 % KI: 9,57–12,06).

Figur 23: Andel som bodde på internat da de gikk på grunnskolen på tvers av etnisk gruppe og kjønn

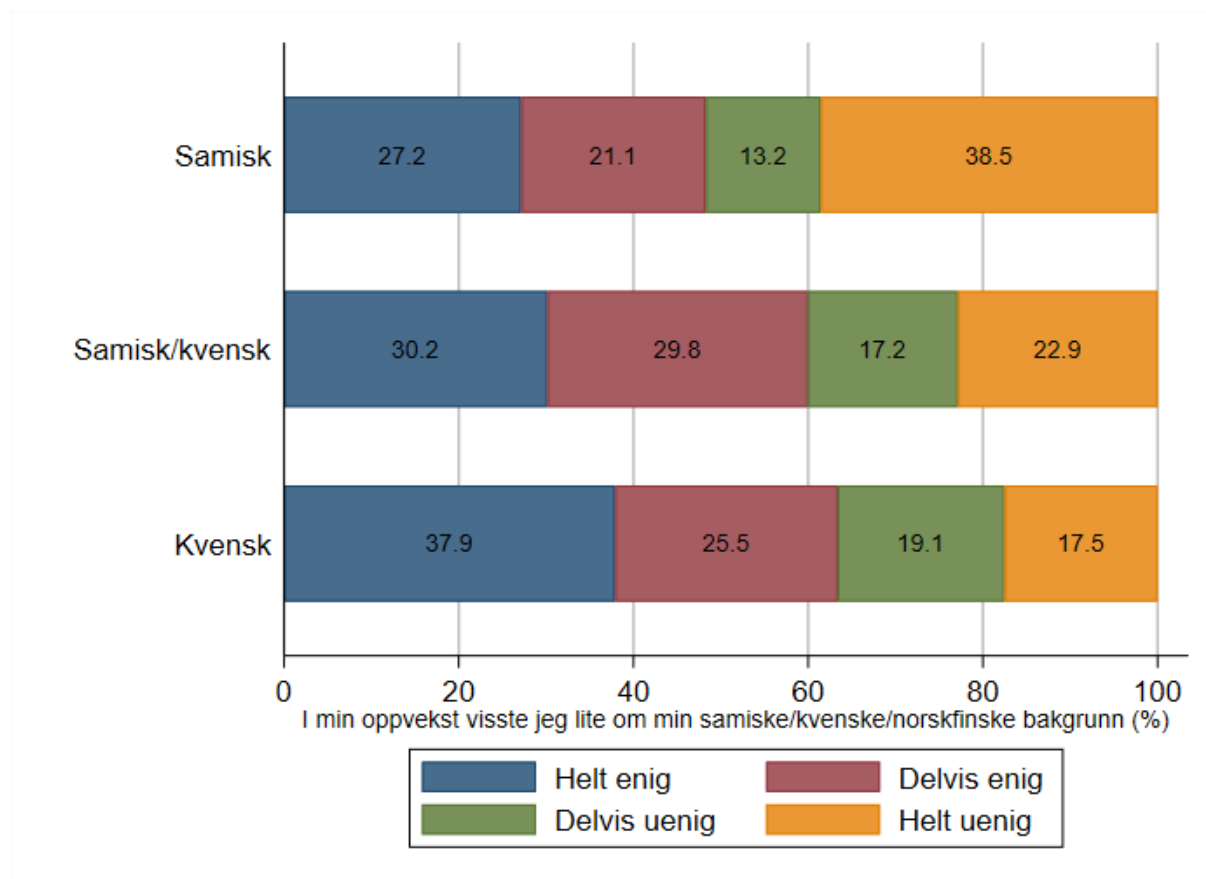

Figuren viser hvor stor andel av kvinner og menn med samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn som bodde på internat da de gikk på grunnskolen. Høyest andel er blant de med samisk bakgrunn, der 13,6 % av kvinner og 16,5 % av menn har bodd på internat.

I MIN OPPVEKST VISSTE JEG LITE OM MIN SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN

Totalt 5 610 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,4 %) hadde svart på påstanden om at de i sin oppvekst visste lite om sin samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn.

Figur 24: Visste lite om sin samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn i oppveksten på tvers av etnisk gruppe

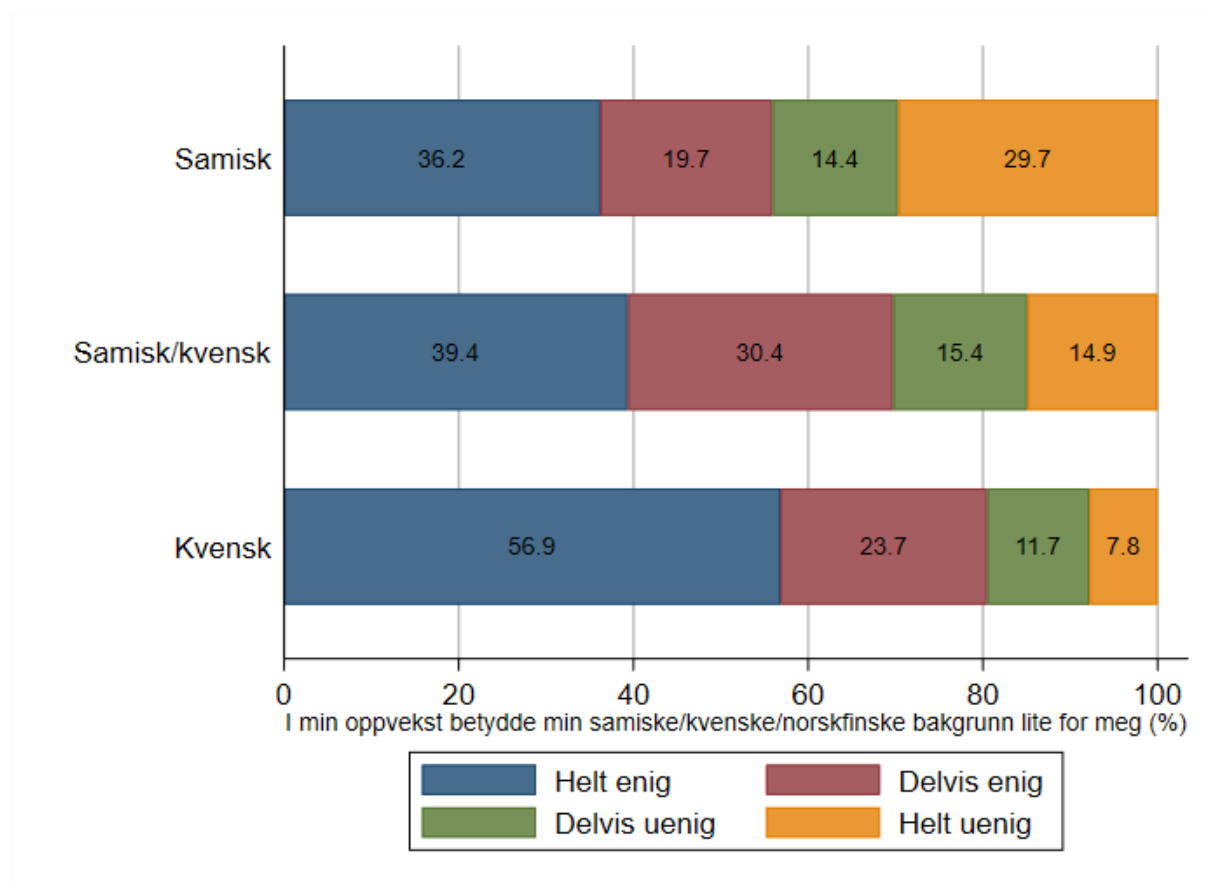

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er enige i påstanden om at de i sin oppvekst visste lite om sin samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn. Den kvenske/norskfinske gruppen rapporterer i høyere grad at de visste lite om sin bakgrunn sammenliknet med den samiske gruppen. Forskjellen er størst i Indre Finnmark, hvor de fleste samiske deltakerne kjente til sin samiske bakgrunn i oppveksten.

I MIN OPPVEKST BETYDDE MIN SAMISKE/KVENSKE/NORSKFINSKE BAKGRUNN LITE FOR MEG

Totalt 5 600 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,2 %) hadde svart på påstanden om at deres samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn betydde lite for dem i oppveksten.

Figur 25: I min oppvekst betydde min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn lite for meg på tvers av etnisk gruppe

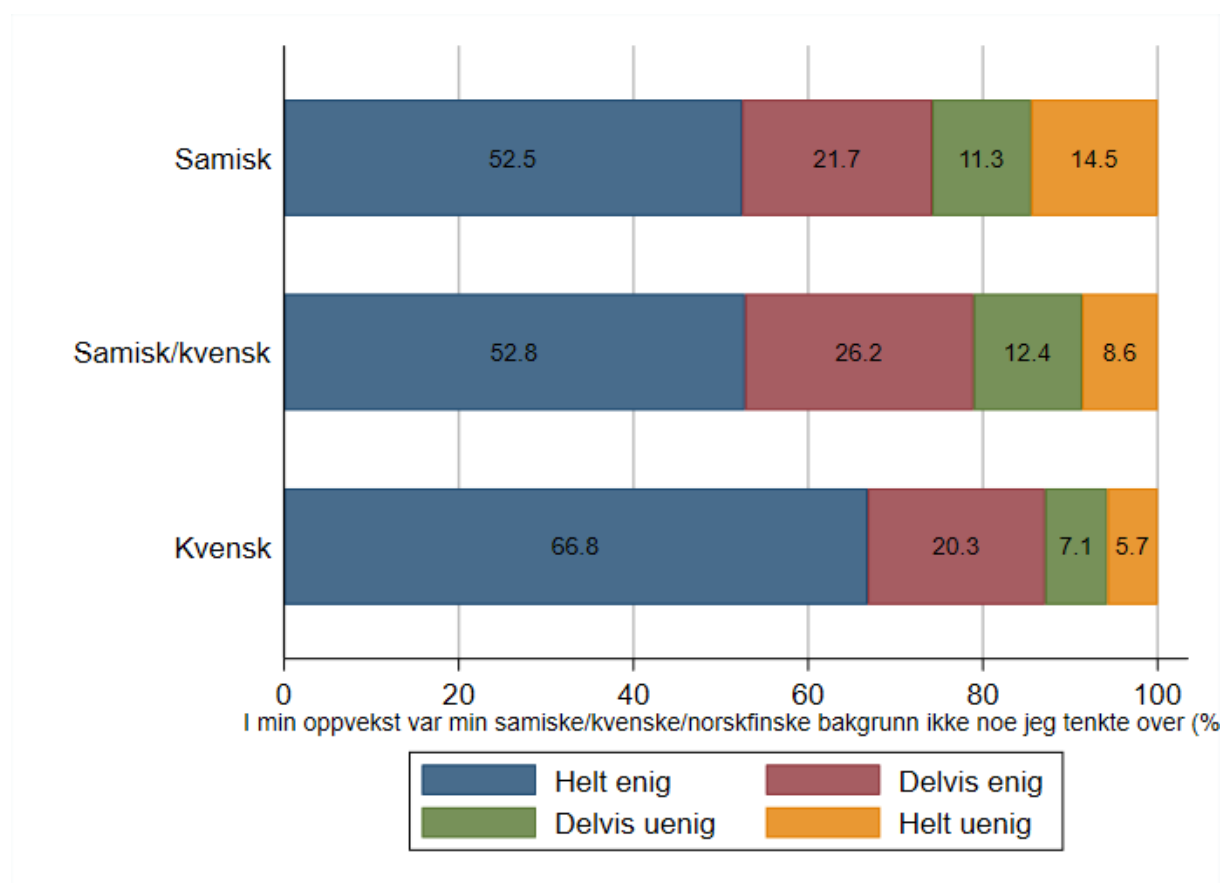

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er enige i påstanden: «I min oppvekst betydde min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn lite for meg». Over halvparten av kvenene er helt enig i påstanden, mens den samiske gruppen i større grad er uenig. Forskjellen mellom gruppene er størst i Indre Finnmark, der det er få samer som sier at deres bakgrunn betydde lite for dem i oppveksten.

I MIN OPPVEKST VAR MIN SAMISKE/KVENSKE/NORSKFINSKE BAKGRUNN IKKE NOE JEG VANLIGVIS TENKTE OVER

Totalt 5 592 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,1 %) hadde svart på påstanden om at deres samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke var noe de vanligvis tenkte over i oppveksten.

Figur 26: I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke noe jeg vanligvis tenkte over på tvers av etnisk gruppe

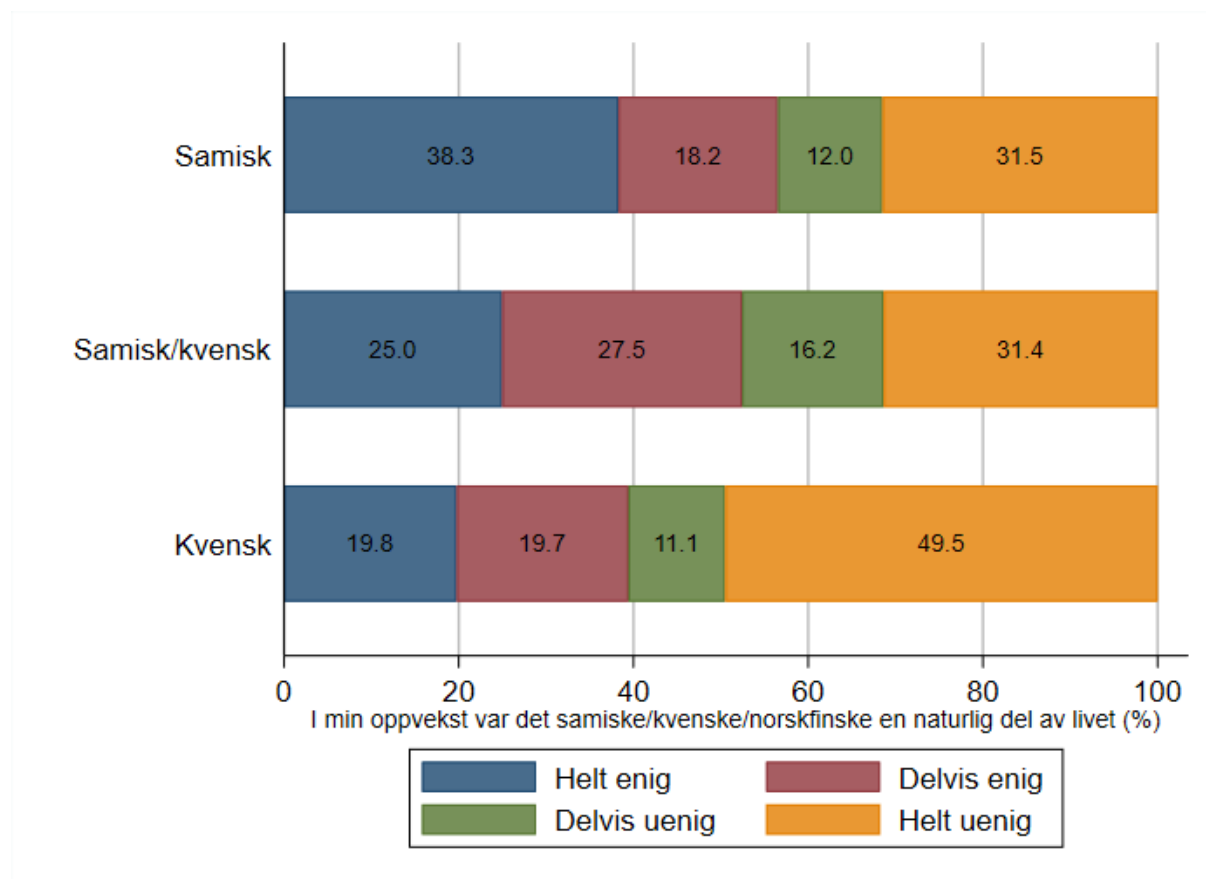

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er enig i påstanden: «I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke noe jeg vanligvis tenkte over». Deltakerne er i stor grad enige i denne påstanden. Andelen som er helt enig er også her høyest i den kvenske/norskfinske gruppen.

I MIN OPPVEKST VAR DET SAMISKE/KVENSKE/NORSKFINSKE EN NATURLIG DEL AV LIVET

Totalt 5 577 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (98,8 %) hadde svart på påstanden om at i oppveksten var det samiske/kvenske/norskfinske en naturlig del av livet.

Figur 27: I min oppvekst var det samiske/kvenske/norskfinske en naturlig del av livet på tvers av etnisk gruppe

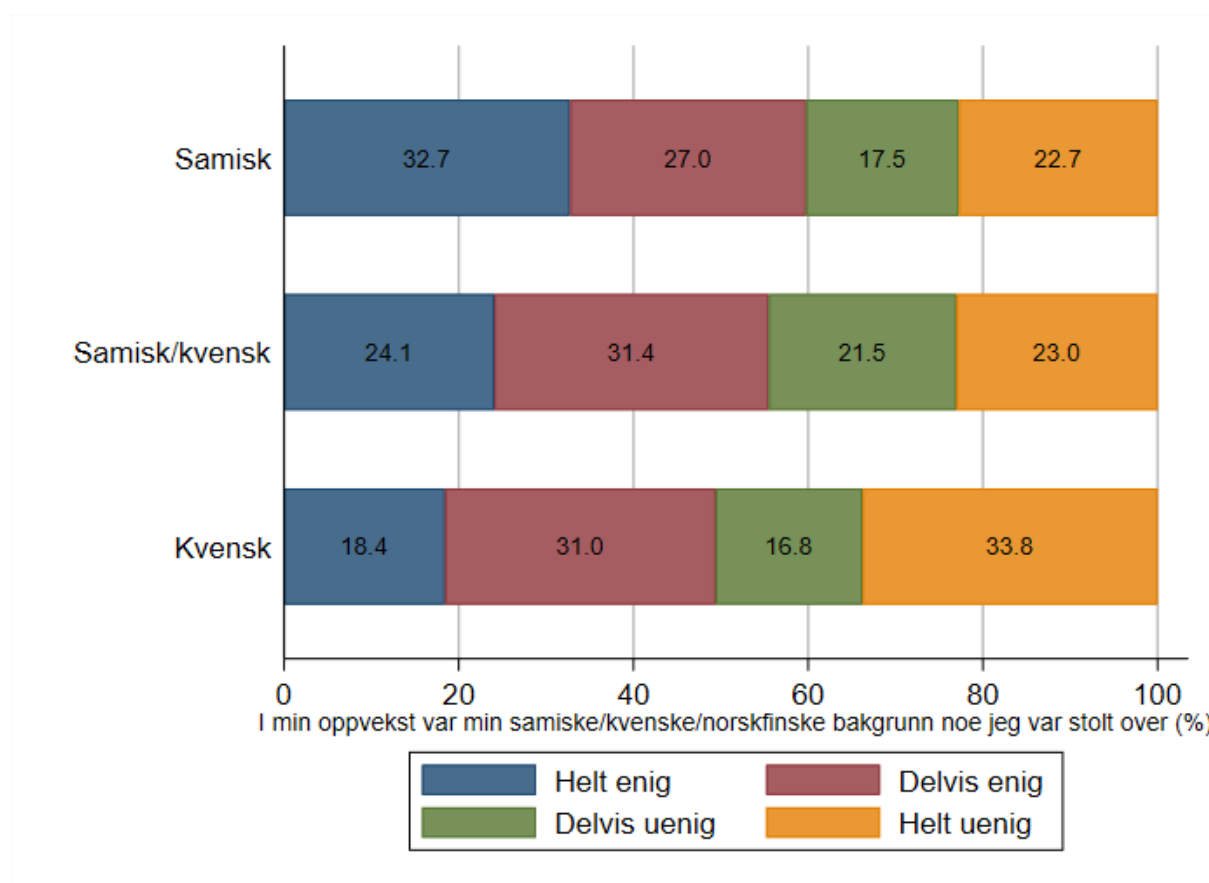

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er enig i påstanden: «I min oppvekst var det samiske/kvenske/norskfinske en naturlig del av livet». En høyere andel av de med samisk bakgrunn er helt enig i denne påstanden sammenliknet med de med kvensk/norskfinsk bakgrunn. Halvparten av kvenene er helt uenig i påstanden.

I MIN OPPVEKST VAR MIN SAMISKE/KVENSKE/NORSKFINSKE BAKGRUNN NOE JEG VAR STOLT OVER

Totalt 5 534 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (98,0 %) hadde svart på påstanden om at i oppveksten var ens samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn noe man var stolt over.

Figur 28: I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn noe jeg var stolt over på tvers av etnisk gruppe

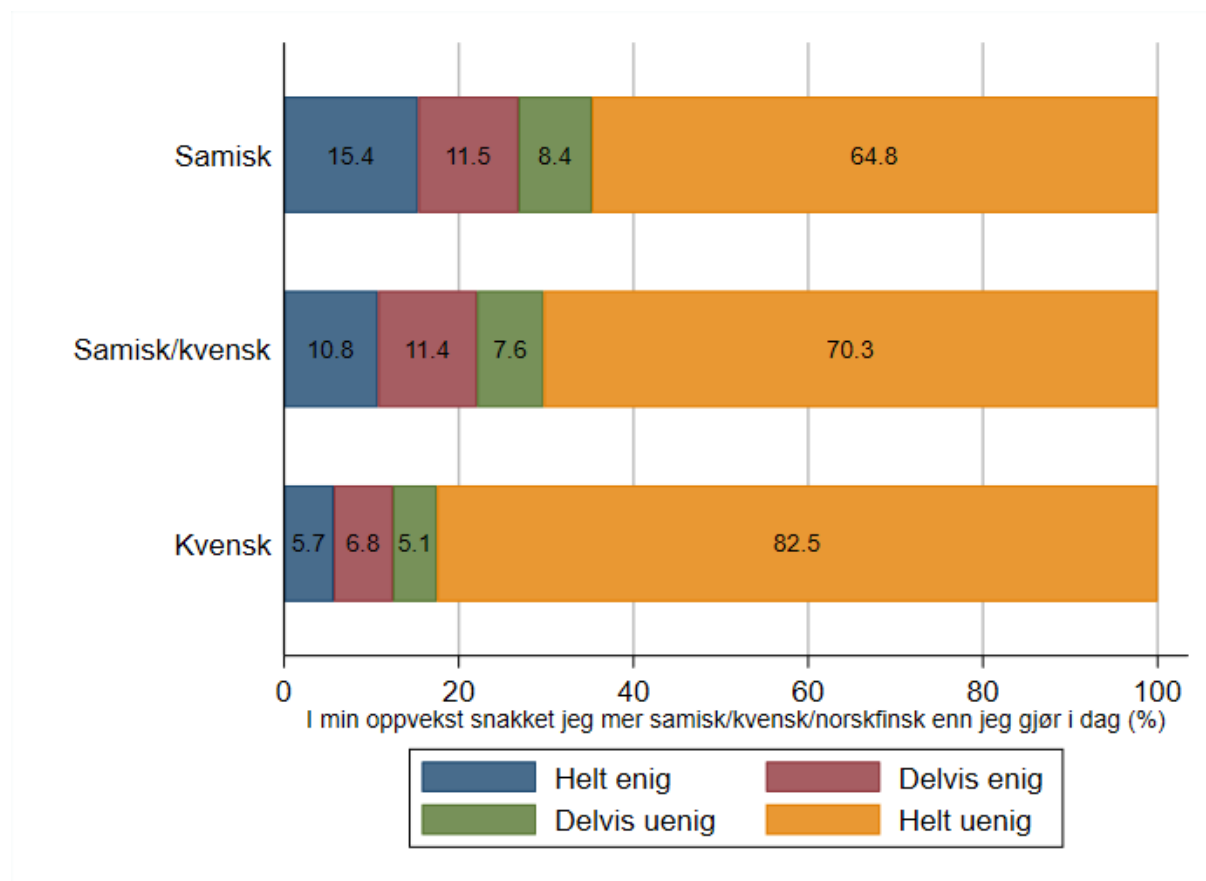

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er enig i påstanden: «I min oppvekst var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn noe jeg var stolt over». En høyere andel av de med samisk bakgrunn er helt enig i denne påstanden sammenliknet med de med kvensk/norskfinsk bakgrunn.

I MIN OPPVEKST SNAKKET JEG MER SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK ENN I DAG

Totalt 5 509 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (97,6 %) hadde svart på påstanden om at de i oppveksten snakket mer samisk/kvensk/norskfinsk enn de gjør i dag.

Figur 29: I min oppvekst snakket jeg mer samisk/kvensk/norskfinsk enn i dag på tvers av etnisk gruppe

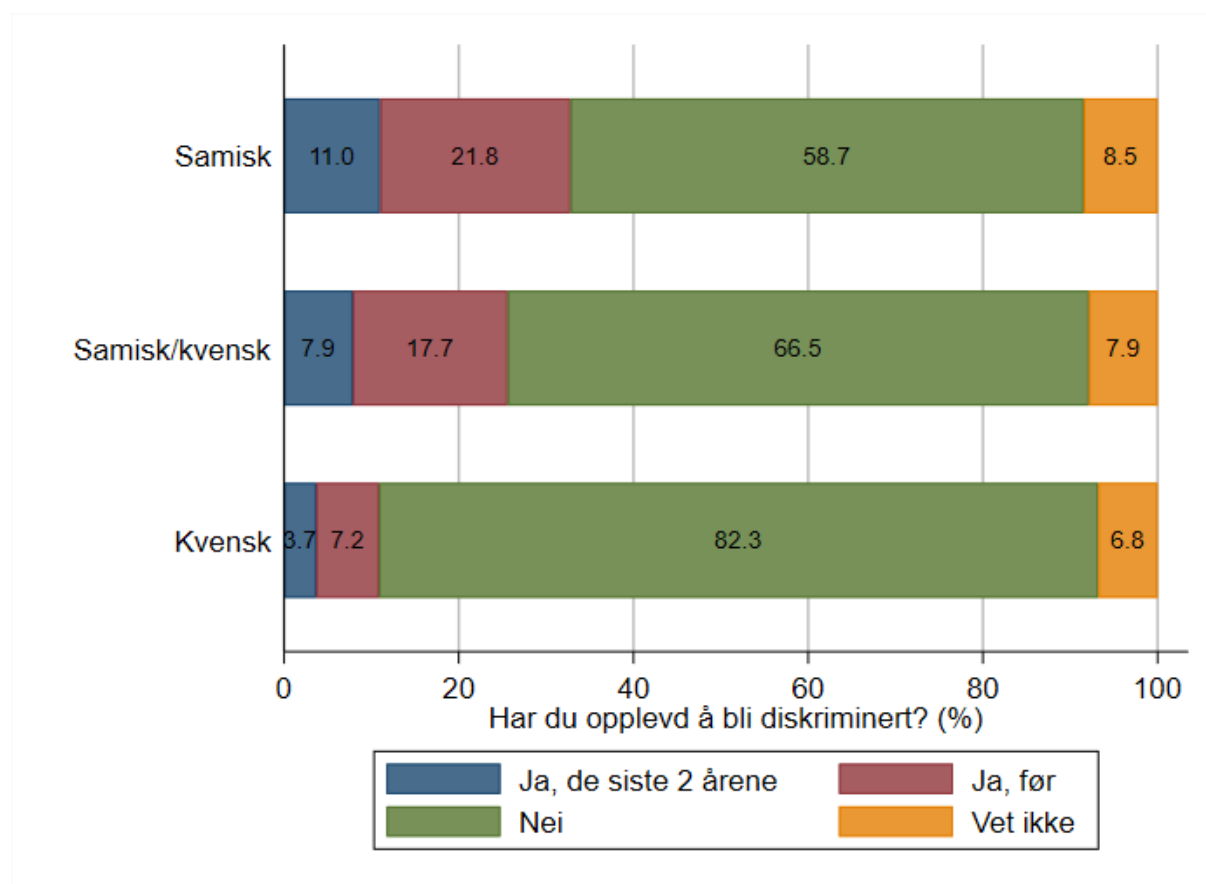

Figuren viser i hvilken grad de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er enig i påstanden: «I min oppvekst snakket jeg mer samisk/kvensk/norskfinsk enn jeg gjør i dag». En forholdsvis lav andel er helt enig i dette, selv om andelen er høyere blant de som har samisk bakgrunn sammenliknet med de som har kvensk/norskfinsk bakgrunn.

SELVOPPLEVD DISKRIMINERING

Totalt 5 624 av 5 645 samiske/kvenske/norskfinske deltakere (99,6 %) hadde svart på spørsmålet om de har opplevd å bli diskriminert.

Figur 30: Selvopplevd diskriminering på tvers av etnisk gruppe

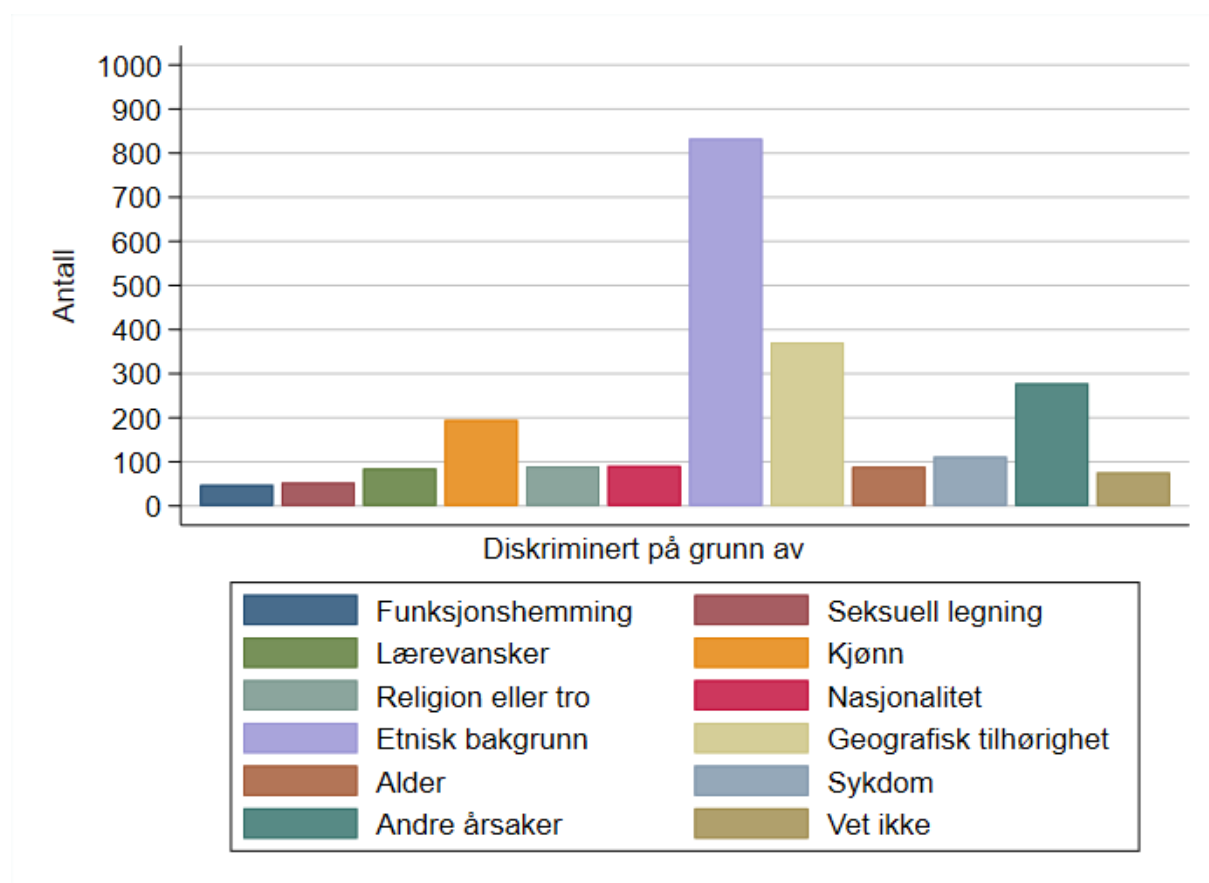

Figuren viser hvor stor andel av de som har samisk, samisk/kvensk/norskfinsk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn som har opplevd å bli diskriminert de to siste år eller før. Det er en høyere andel av de som har samisk bakgrunn som har opplevd diskriminering sammenliknet med de som har kvensk/norskfinsk bakgrunn, både siste 2 år og før. Én av tre i samisk gruppe rapporterer at de har blitt diskriminert, mens kun én av ti kvener uten samisk bakgrunn rapporterer dette.

ÅRSAKER TIL DISKRIMINERING

Totalt 1 351 av de 1 353 samiske/kvenske/norskfinske deltakere som har opplevd diskriminering (99,9 %) hadde svart på spørsmålet om hvorfor de tror de ble diskriminert.

Figur 31: Årsak til diskriminering blant de med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som har opplevd diskriminering

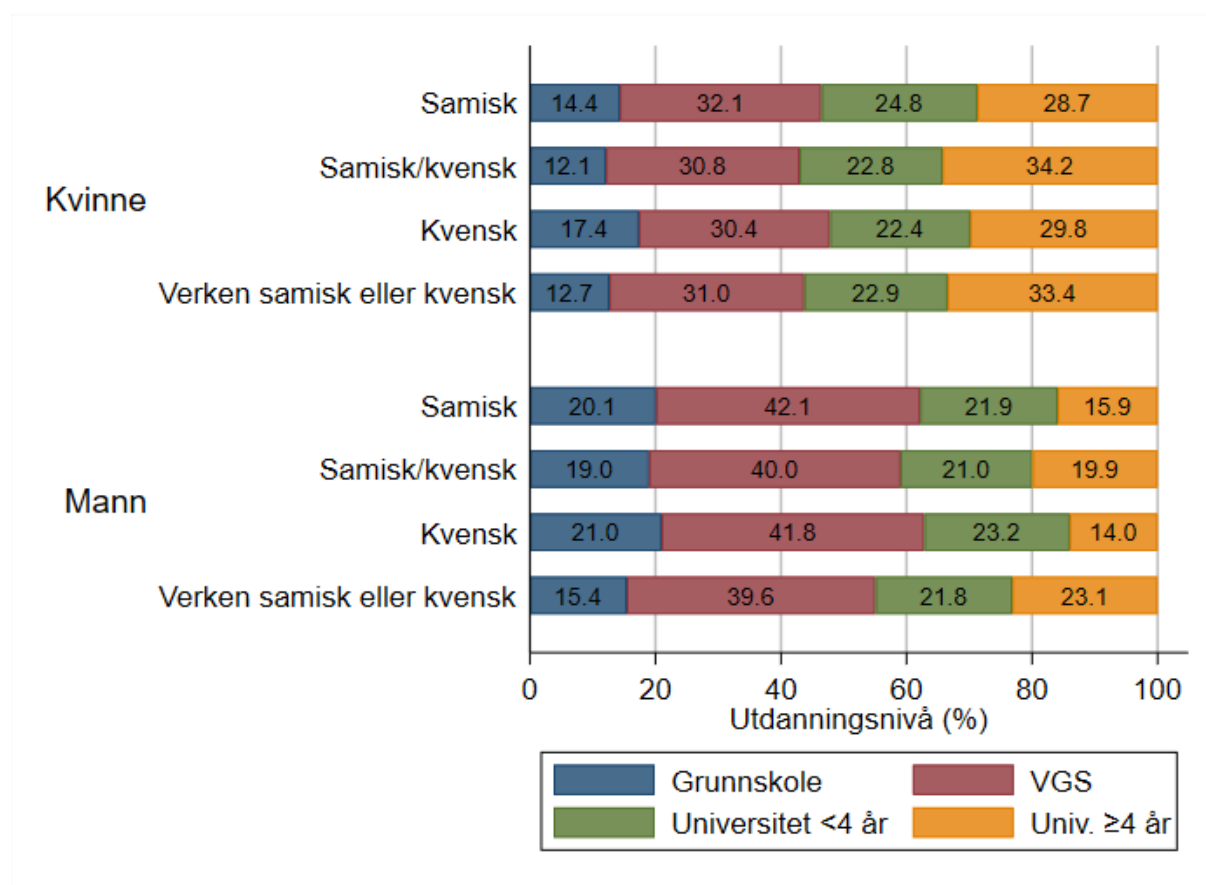

Figuren viser antall som oppgir å ha blitt diskriminert av ulike årsaker blant samiske/kvenske/norskfinske deltakere som rapporterer å ha blitt diskriminert (de to siste år eller før). Den desidert hyppigste årsaken til diskriminering av samer og kvener/norskfinner er diskriminering på grunn av etnisk bakgrunn, deretter følger geografisk tilhørighet, samlekategori «andre årsaker» og kjønn.

UTDANNING

Totalt 21 652 deltakere av 21 761 (99,5 %) hadde svart på hva som er deres høyeste fullførte utdanning. Totalt rapporterte 14,7 % grunnskole, 35,0 % videregående skole, 22,4 % universitet mindre enn 4 år og 27,4 % universitet 4 år eller mer. Blant kvinner rapporterte 55,7 % at de hadde universitets/høyskoleutdanning. Tilsvarende tall for menn var 43,3 %.

Figur 32: Høyeste fullførte utdanning på tvers av etnisk gruppe og kjønn

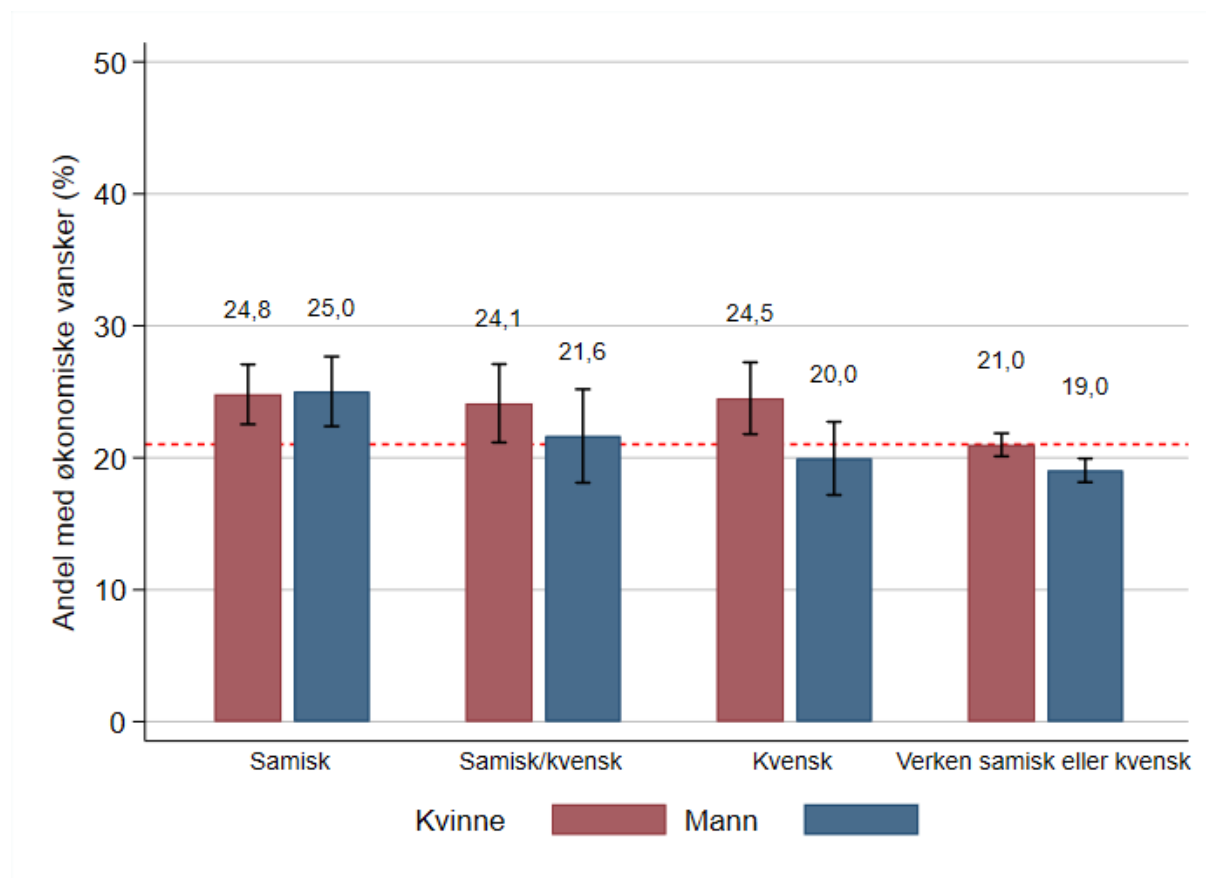

Figuren viser andel innenfor hver utdanningskategori på tvers av etnisk gruppe og kjønn. I alle etniske grupper rapporterer kvinner høyere utdanning enn menn. Det er lavere utdanningsnivå blant samiske, samiske/kvenske/norskfinske og kvenske/norskfinske menn sammenliknet med menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. For kvinner er forskjellene litt mindre markante. Kvinner med blandet samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn har like høyt utdanningsnivå som kvinner uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, mens den rent samiske og rent kvenske/norskfinske gruppen har litt høyere andel med kun grunnskole og litt lavere andel med lang universitetsutdanning.

ØKONOMISKE VANSKER

Totalt 21 188 deltakere av 21 761 (97,4 %) hadde svart på hvor lett eller vanskelig det er å få pengene til å strekke til i det daglige. For hele utvalget var andelen som mente det var svært vanskelig, vanskelig eller forholdsvis vanskelig 21,01 % (95 % KI: 20,47–21,57). Andelen for kvinner var 21,96 % (n=11 518; 95 % KI: 21,20–22,71) og andelen var 19,90 % (n=9 670; 95 % KI: 19,10–20,69) for menn.

Figur 33: Andel som rapporterte økonomiske vansker på tvers av etnisk gruppe og kjønn

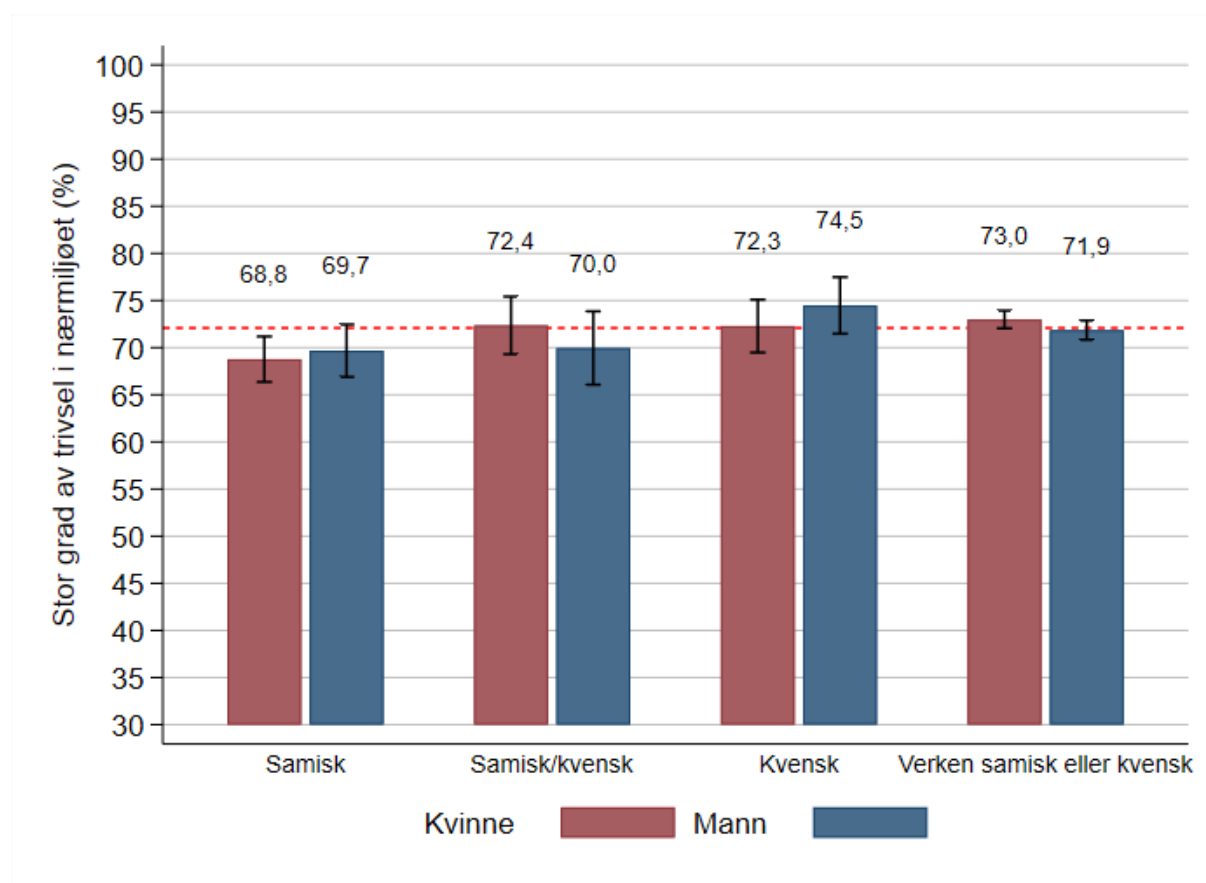
Figuren viser andel som rapporterte at det var forholdsvis vanskelig, vanskelig eller svært vanskelig å få pengene til å strekke til i det daglige på tvers av etnisk gruppe og kjønn. For kvinner er det en signifikant høyere andel i alle de tre samisk/kvensk/norskfinske gruppene som rapporterer økonomiske vansker sammenliknet med kvinner uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. For menn er det kun den samiske gruppen som skiller seg ut med signifikant høyere andel enn de uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. Selv om det totalt sett er en høyere andel kvinner enn menn som rapporterer økonomiske vansker, så gjelder dette ikke for de med samisk bakgrunn.

TRIVSEL I NÆRMILJØET

Totalt 21 685 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på i hvilken grad de trives i nærmiljøet sitt. For hele utvalget var andelen som i stor grad trives 72,09 % (95 % KI: 71,49–72,68).

Andelen for kvinner var 72,38 % (n=11 806; 95 % KI: 71,57–73,19) og andelen var 71,74 % (n=9 879; 95 % KI: 70,85–72,63) for menn.

Figur 34: Stor grad av trivsel i nærmiljøet på tvers av etnisk gruppe og kjønn

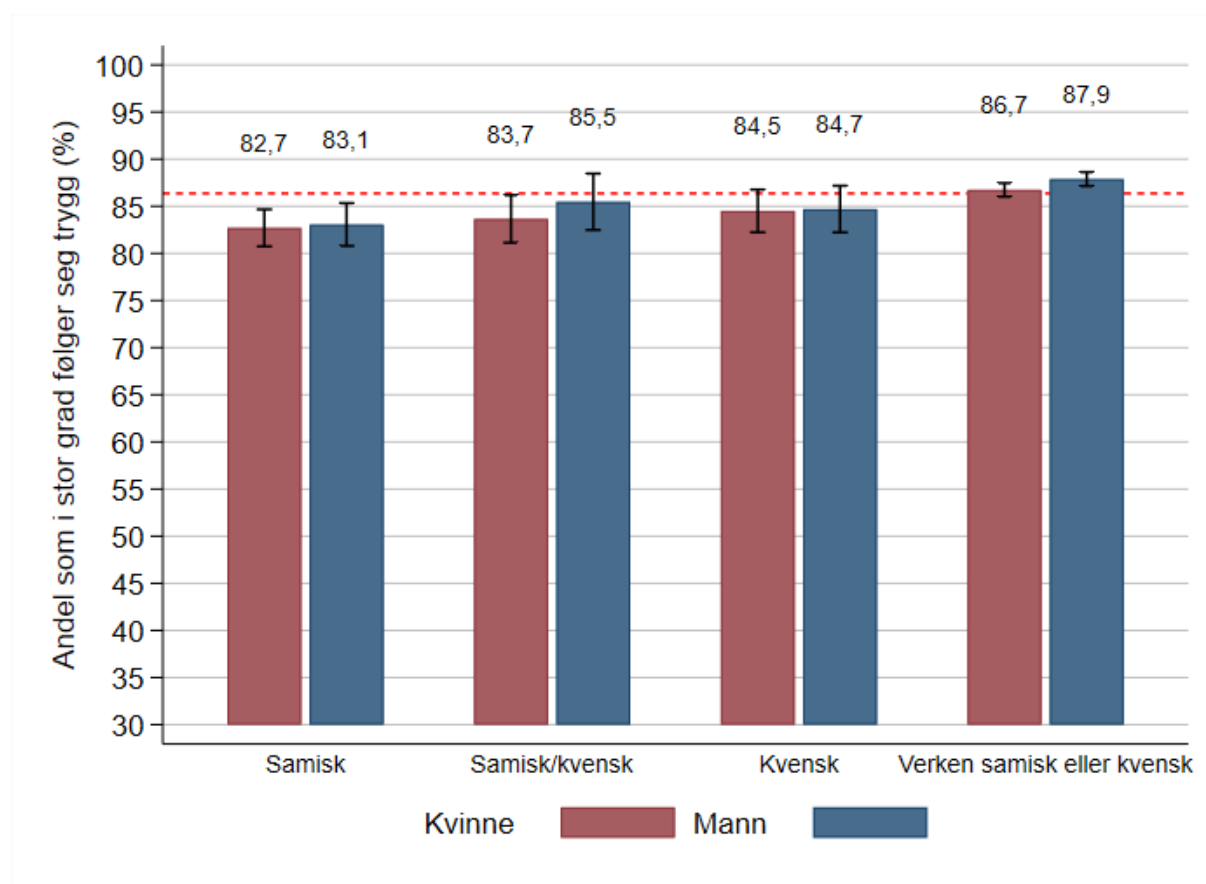

Figuren viser andel som rapporterer at de i stor grad trives i nærmiljøet sitt på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Det er forholdsvis liten forskjell mellom gruppene, men lavest grad av trivsel oppgis av samiske kvinner og høyest av kvenske/norskfinske menn.

TRYGGHET I NÆRMILJØET

Totalt 21 716 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på i hvilken grad de føler seg trygge i nærmiljøet sitt. For hele utvalget var andelen som i stor grad føler seg trygge 86,36 % (95 % KI: 85,91–86,82). Andelen for kvinner var 85,85 % (n=11 832; 95 % KI: 85,22–86,48) og andelen var 86,98 % (n=9 884; 95 % KI: 86,32–87,64) for menn.

Figur 35: Stor grad av trygghet i nærmiljøet på tvers av etnisk gruppe og kjønn

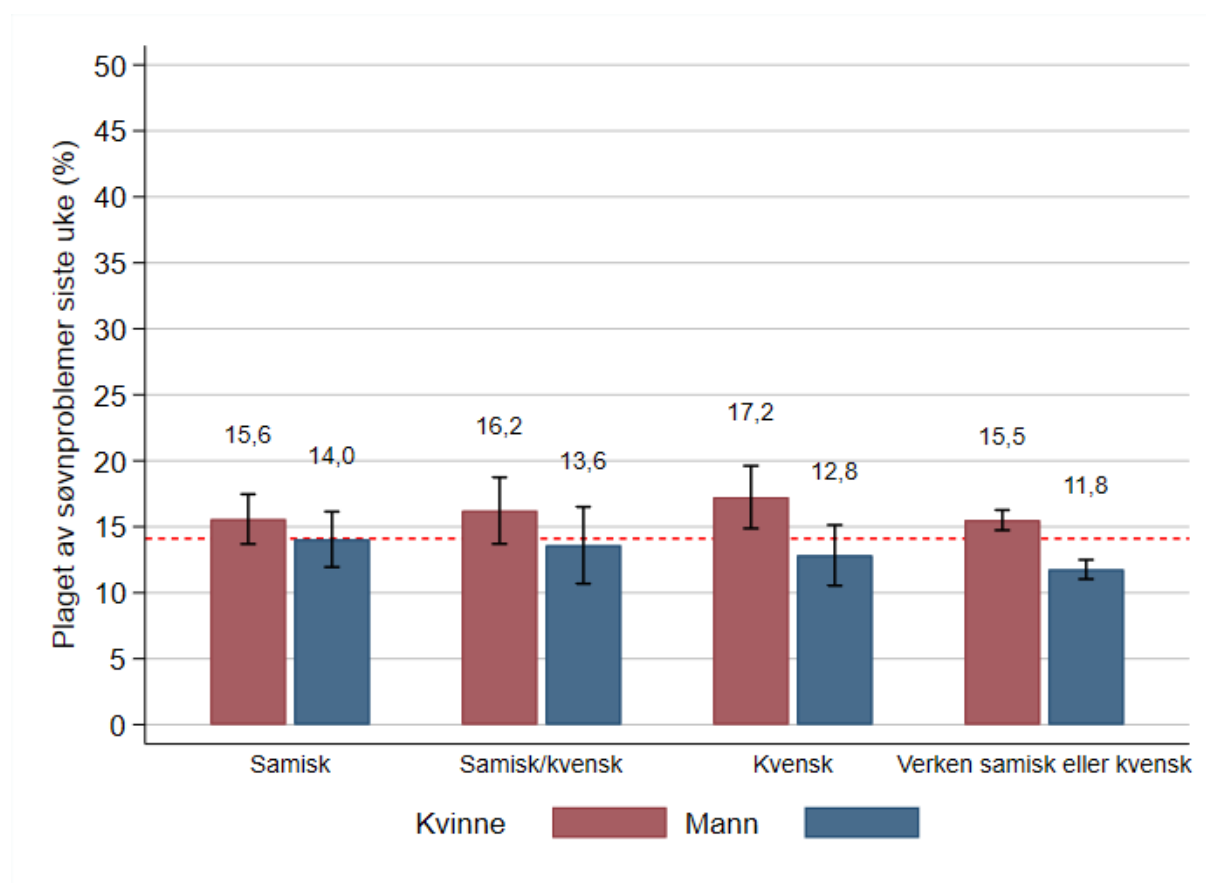

Figuren viser andel som rapporterer at de i stor grad føler seg trygge i nærmiljøet sitt på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Det er forholdsvis liten forskjell mellom gruppene, men lavest grad av trivsel oppgis av den samiske gruppen og høyest blant menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

PLAGET AV SØVNPROBLEMER SISTE UKE

Totalt 21 720 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på i hvilken grad de har vært plaget av søvnproblemer siste uke. For hele utvalget var andelen som oppga at de var ganske mye eller veldig mye plaget 14,11 % (95 % KI: 13,64–14,57). Andelen for kvinner var 15,70 % (n=11 831; 95 % KI: 15,05–16,36) og andelen var 12,20 % (n=9 889; 95 % KI: 11,55–12,84) for menn.

Figur 36: Plaget av søvnproblemer siste uke på tvers av etnisk gruppe og kjønn

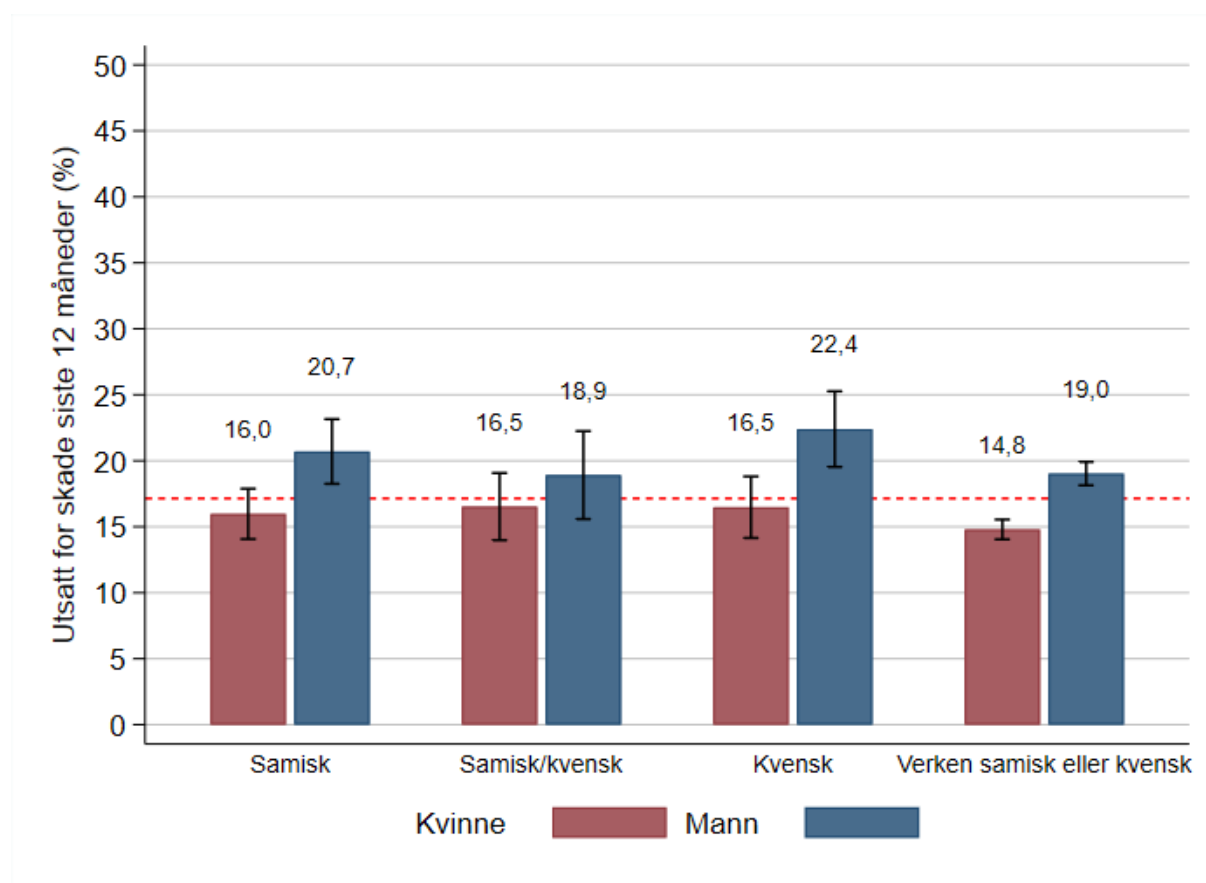

Figuren viser andel som rapporterer at de har vært «ganske mye plaget» eller «veldig mye plaget» av søvnproblemer siste uke på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Det er større variasjon mellom kjønnene enn mellom etniske grupper. Andelen er høyest blant kvenske/norskfinske kvinner og lavest blant menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

UTSATT FOR SKADE (SELVRAPPORTERT) SISTE 12 MÅNEDER

Totalt 21 689 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på om de siste 12 måneder har vært utsatt for en eller flere skader som førte til at de måtte oppsøke lege eller tannlege. Andelen for hele utvalget var 17,15 % (95 % KI: 16,65–17,65). Andelen for kvinner var 15,20 % (n=11 811; 95 % KI: 14,55–15,85) og andelen var 19,48 % (n=9 878; 95 % KI: 18,70–20,26) for menn.

Figur 37: Andel som har vært utsatt for skade siste 12 måneder på tvers av etnisk gruppe og kjønn

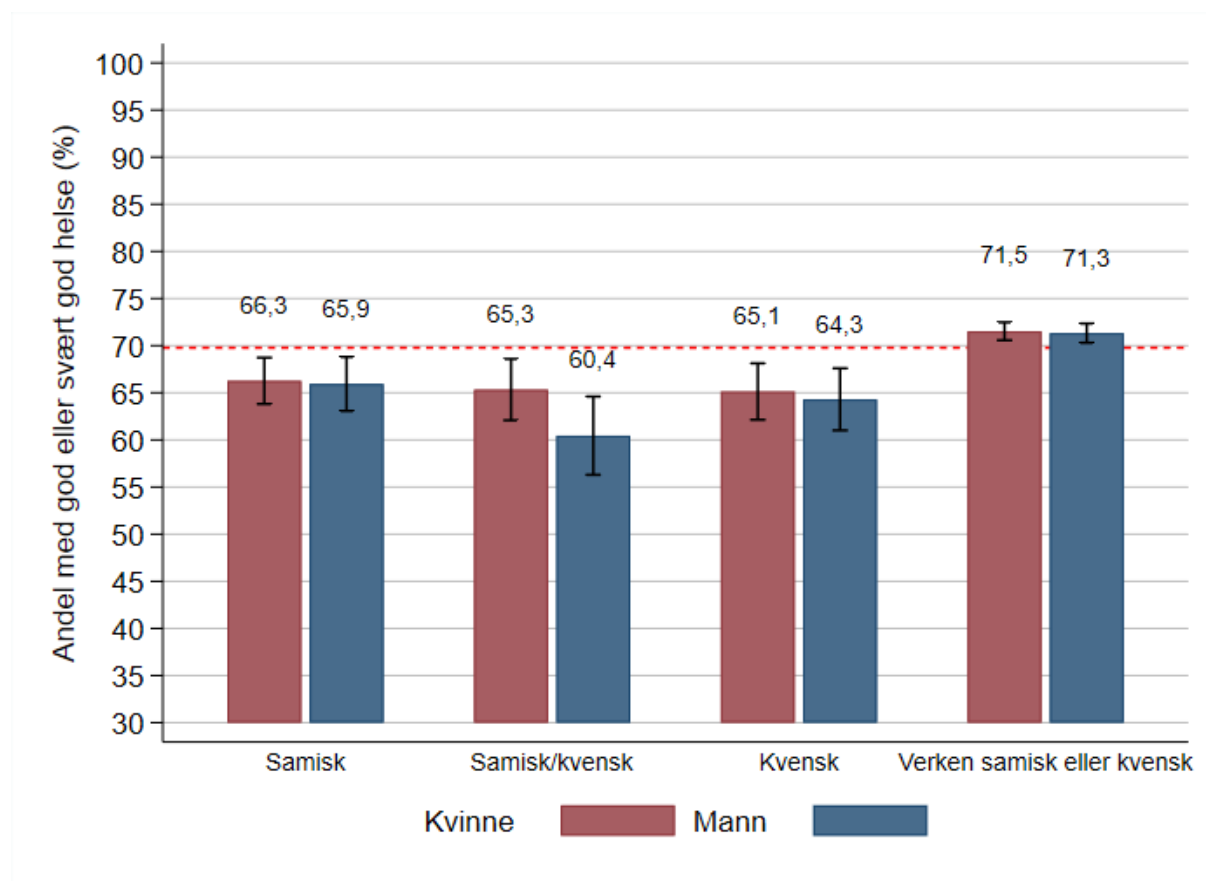

Figuren viser andel som i løpet av de siste 12 månedene hadde vært utsatt for en eller flere skader som førte til at de måtte oppsøke lege eller tannlege på tvers av etnisk gruppe og kjønn. For kvinner er det ingen etnisk forskjell i andel som har vært utsatt for skade. For menn er det signifikant høyere andel som har vært utsatt for skade blant kvenske/norskfinske menn sammenliknet med menn som verken har samisk eller kvensk eller norskfinsk bakgrunn, men forskjellen er ikke på mer enn 3,4 prosentpoeng.

EGENVURDERT HELSE

Totalt 21 722 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på hvordan de alt i alt vurderer sin egen helse. For hele utvalget var andelen som rapporterte god eller svært god helse 69,77 % (95 % KI: 69,16–70,38). Andelen for kvinner var 69,93 % (n=11 829; 95 % KI: 69,10–70,76) og andelen var 69,58 % (n=9 893; 95 % KI: 68,68–70,49) for menn.

Figur 38: Andel med god eller svært god helse på tvers av etnisk gruppe og kjønn

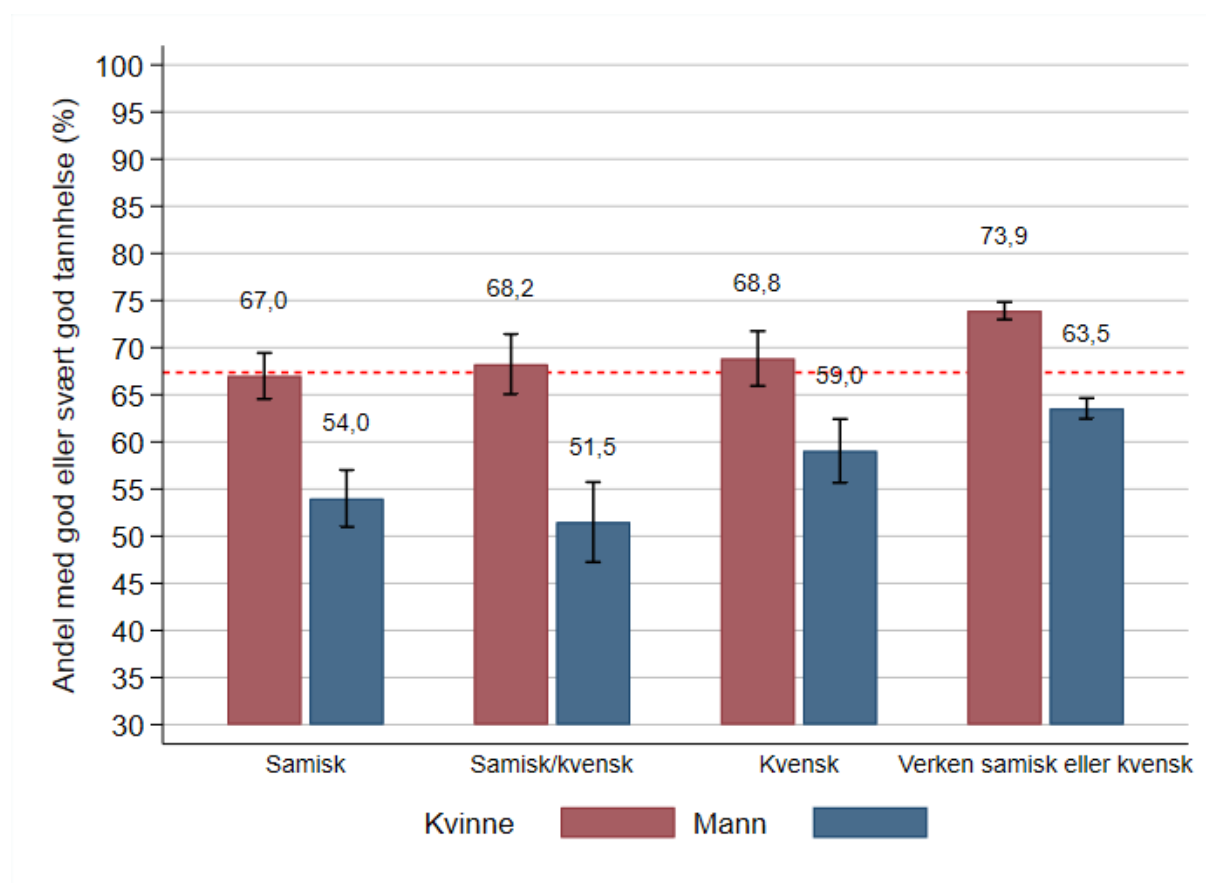

Figuren viser andel som har rapportert god eller svært god helse på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Andelen med god helse er signifikant lavere for alle de tre samisk/kvenske/norskfinske gruppene sammenliknet med de som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Aller lavest andel med god helse finner vi blant menn med blandet samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. Det er ikke signifikant kjønnsforskjell i selvrapportert helse for noen av de etniske gruppene.

EGENVURDERT TANNHELSE

Totalt 21 712 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på hvordan de vurderer sin tannhelse. For hele utvalget var andelen som rapporterte god eller svært god tannhelse 67,36 % (95 % KI: 66,74–67,99). Andelen for kvinner var 72,26 % (n=11 831; 95 % KI: 71,45–73,07) og andelen var 61,50 % (n=9 881; 95 % KI: 60,54–62,46) for menn.

Figur 39: Andel med god eller svært god tannhelse på tvers av etnisk gruppe og kjønn

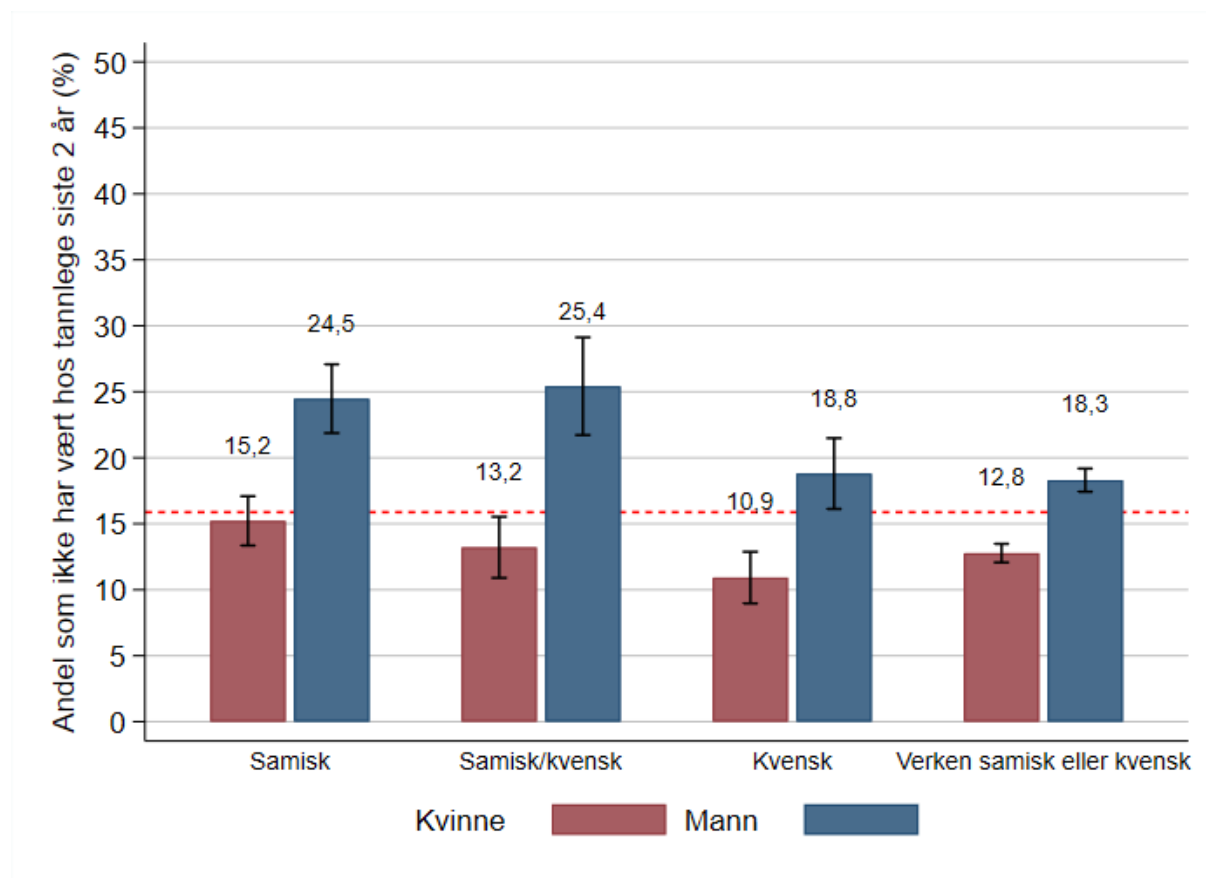

Figuren viser andel som har rapportert god eller svært god tannhelse på tvers av etnisk gruppe og kjønn. For alle etniske grupper er andelen betydelig lavere for menn enn for kvinner. Ser vi på hvert kjønn separat, så er andelen som rapporterer god/svært god tannhelse signifikant lavere for menn og kvinner med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn sammenliknet med de av samme kjønn som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Menn med både samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn rapporterer dårligst tannhelse.

IKKE VÆRT HOS TANNLEGE/TANNPLEIER SISTE 2 ÅR

Totalt 21 694 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på når de sist var hos tannlege/tannpleier. For hele utvalget var andelen som rapporterte at de ikke hadde vært hos tannlege/tannpleier siste 2 år 15,88 % (95 % KI: 15,39–16,36). Andelen for kvinner var 12,94 % (n=11 821; 95 % KI: 12,34–13,55) og andelen var 19,39 % (n=9 873; 95 % KI: 18,61–20,17) for menn.

Figur 40: Andel som ikke har vært hos tannlege/tannpleier siste 2 år på tvers av etnisk gruppe og kjønn

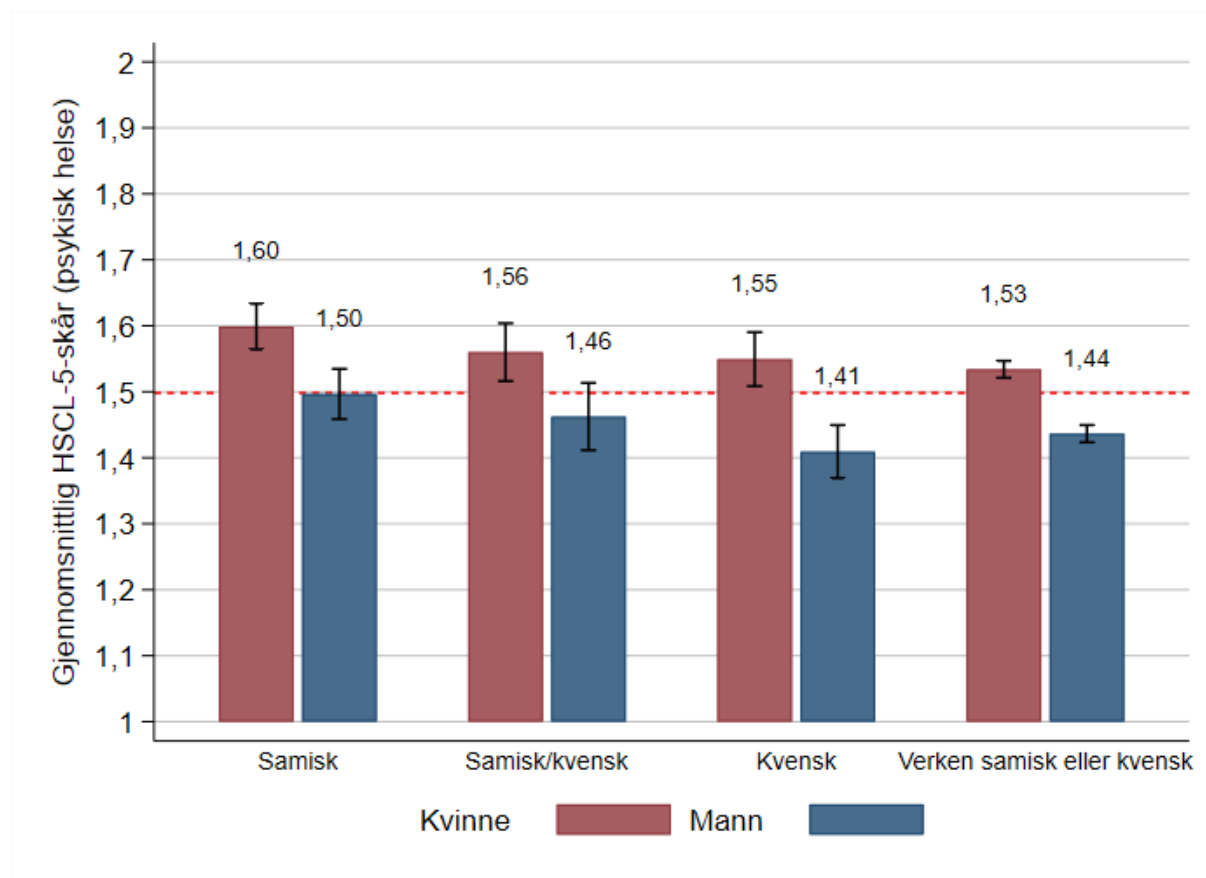

Figuren viser andel som ikke har vært hos tannlege/tannpleier siste 2 år på tvers av etnisk gruppe og kjønn. I alle etniske grupper er det betydelig høyere andel menn enn kvinner som ikke har vært hos tannlege/tannpleier. Andelen er signifikant høyere for samiske og samisk/kvensk/norskfinske menn enn for menn som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. For kvinner er det ganske liten forskjell på tvers av etniske grupper, men også her er det samiske kvinner som kommer dårligst ut.

PSYKISKE PLAGER (GJENNOMSNITTLIG HSCL-5-SKÅR)

Totalt 21 409 deltakere av 21 761 (98,4 %) hadde svart på de fem spørsmålene som inngår i Hopkins Symptom Checklist (HSCL-5), som gir et mål på psykisk helse. Jo høyere skår, jo høyere grad av psykiske plager. Gjennomsnittet for hele utvalget var 1,50 (95 % KI: 1,49-1,51). Gjennomsnittet for kvinner var 1,54 (n=11 688; 95 % KI: 1,53-1,56) og gjennomsnittet var 1,44 (n=9 721; 95 % KI: 1,43-1,45) for menn.

Figur 41: Gjennomsnittlig HSCL-5-skår (mål på psykisk helse) på tvers av etnisk gruppe og kjønn

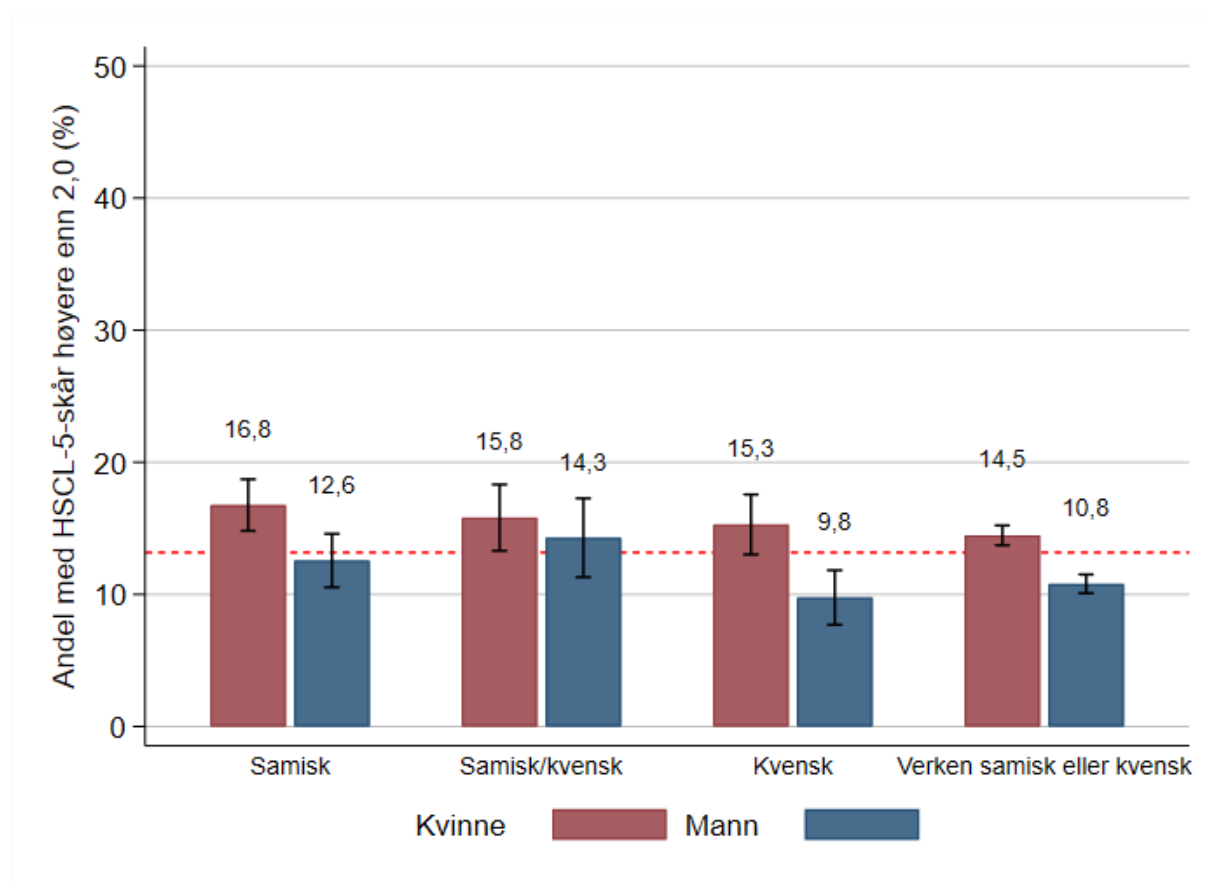
Figuren viser gjennomsnittlig HSCL-5-skår på tvers av etnisk gruppe og kjønn. I alle etniske grupper har kvinner i gjennomsnitt en signifikant høyere skår enn menn, noe som indikerer at de har en høyere grad av psykiske plager. Både samiske menn og kvinner har signifikant høyere skår sammenliknet med de av samme kjønn som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

PSYKISKE PLAGER (ANDEL MED HSCL-5-SKÅR >2,0)

Det er kanskje mer interessant å vite andelen som har en verdi høyere enn 2,0, noe som regnes som en kritisk grense for at man har et høyt nivå av psykiske plager.

For hele utvalget var andelen som hadde høyere enn 2,0 i psykisk helse-skår 13,17 % (95 % KI: 12,72–13,63). Andelen for kvinner var 14,90 % (n=11 688; 95 % KI: 14,26–15,55) og andelen var 11,09 % (n=9 721; 95 % KI: 10,47–11,71) for menn.

Figur 42: HSCL-5-skår>2,0 (høyt nivå av psykiske plager) på tvers av etnisk gruppe og kjønn

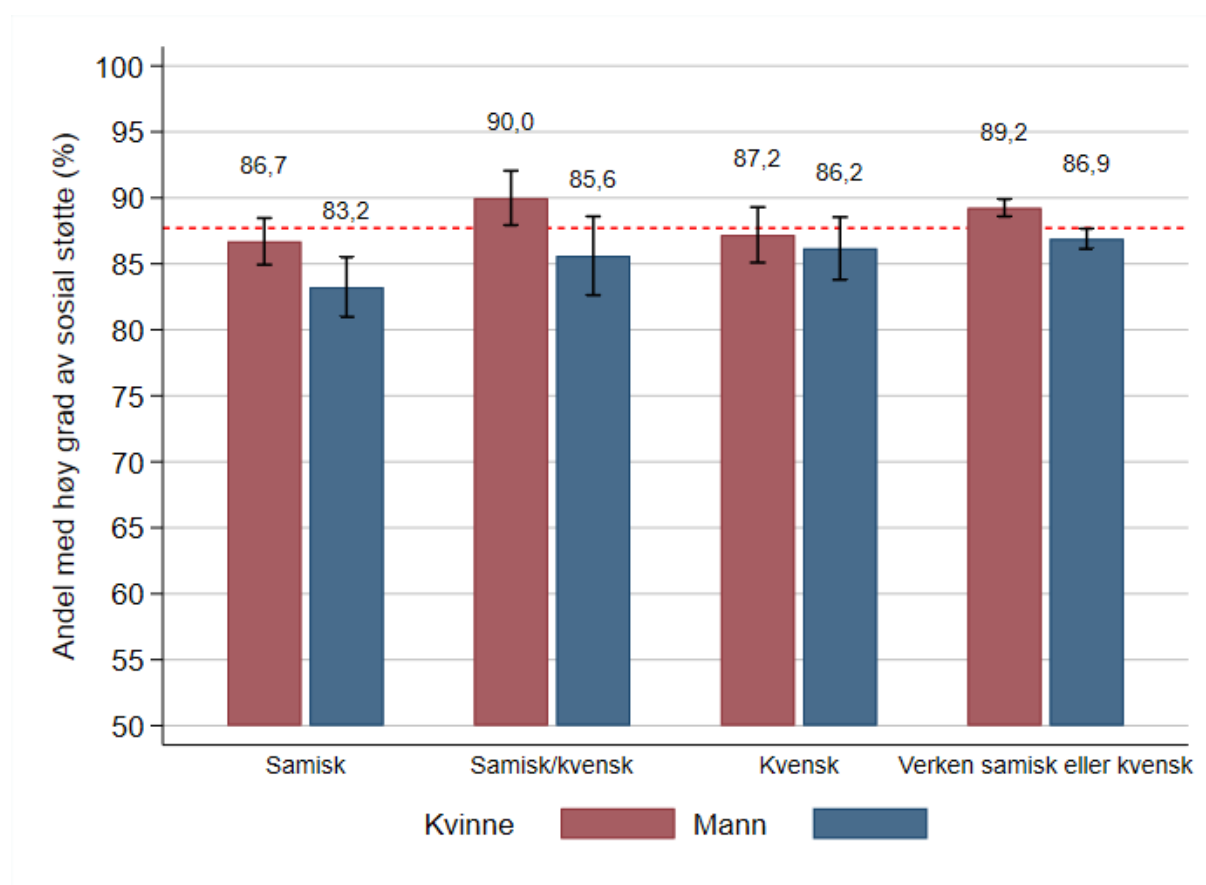

Figuren viser andel som har et høyt nivå av psykiske plager (HSCL-5-skår >2,0) på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Andelen er signifikant høyere for samiske kvinner sammenliknet med kvinner som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Menn med blandet samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn har signifikant høyere andel enn menn som har verken samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. De etniske forskjellene må likevel sies å være små.

SOSIAL STØTTE (OSLO-3 SOCIAL SUPPORT SCALE)

Totalt 21 661 deltakere av 21 761 (99,5 %) hadde svart på de tre spørsmålene som omhandlet sosial støtte (Antall personer som står en nær, hvor stor interesse andre viser for det man gjør, mulighet for praktisk hjelp fra naboer). Andelen med høy grad av sosial støtte (sum-skår på 9 eller høyere) for hele utvalget var 87,71 % (95 % KI: 87,27-88,14). Andelen for kvinner var 88,82 % (n=11 796; 95 % KI: 88,25-89,39) og andelen var 86,38 % (n=9 865; 95 % KI: 85,70-87,05) for menn.

Figur 43: Andel med høy grad av sosial støtte på tvers av etnisk gruppe og kjønn

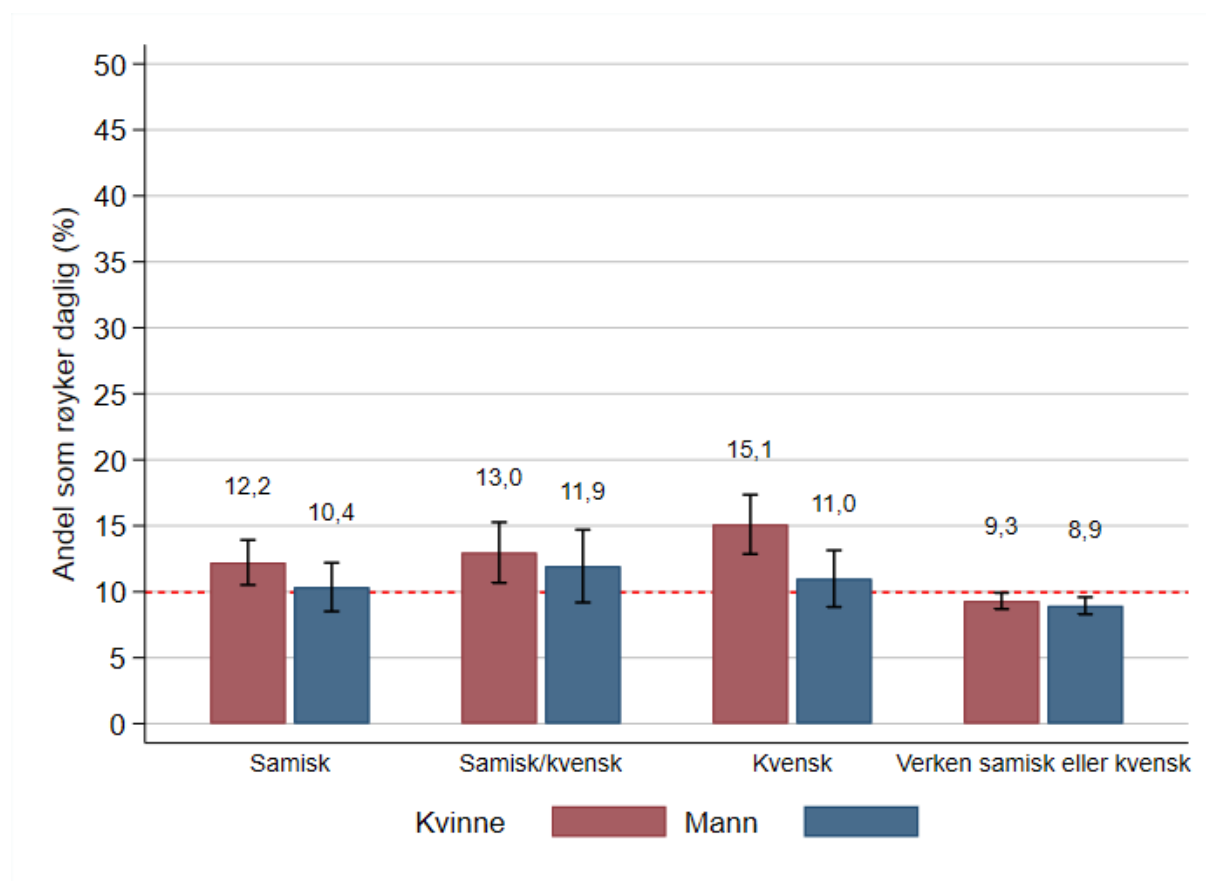

Figuren viser andel med høy grad av sosial støtte. Samiske menn er den gruppen med lavest grad av sosial støtte. For både menn og kvinner er andelen signifikant lavere i den samiske gruppen sammenliknet med de av samme kjønn som ikke har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. De etniske forskjellene er likevel små.

DAGLIG RØYKING

Totalt 21 721 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på spørsmålet om hvor ofte de røyker. Andelen dagligrøykere for hele utvalget var 9,95 % (95 % KI: 9,55-10,35). Andelen for kvinner var 10,39 % (n=11 830; 95 % KI: 9,84-10,94) og andelen var 9,42 % (n=9 891; 95 % KI: 8,85-10,00) for menn.

Figur 44: Daglig røyking på tvers av etnisk gruppe og kjønn

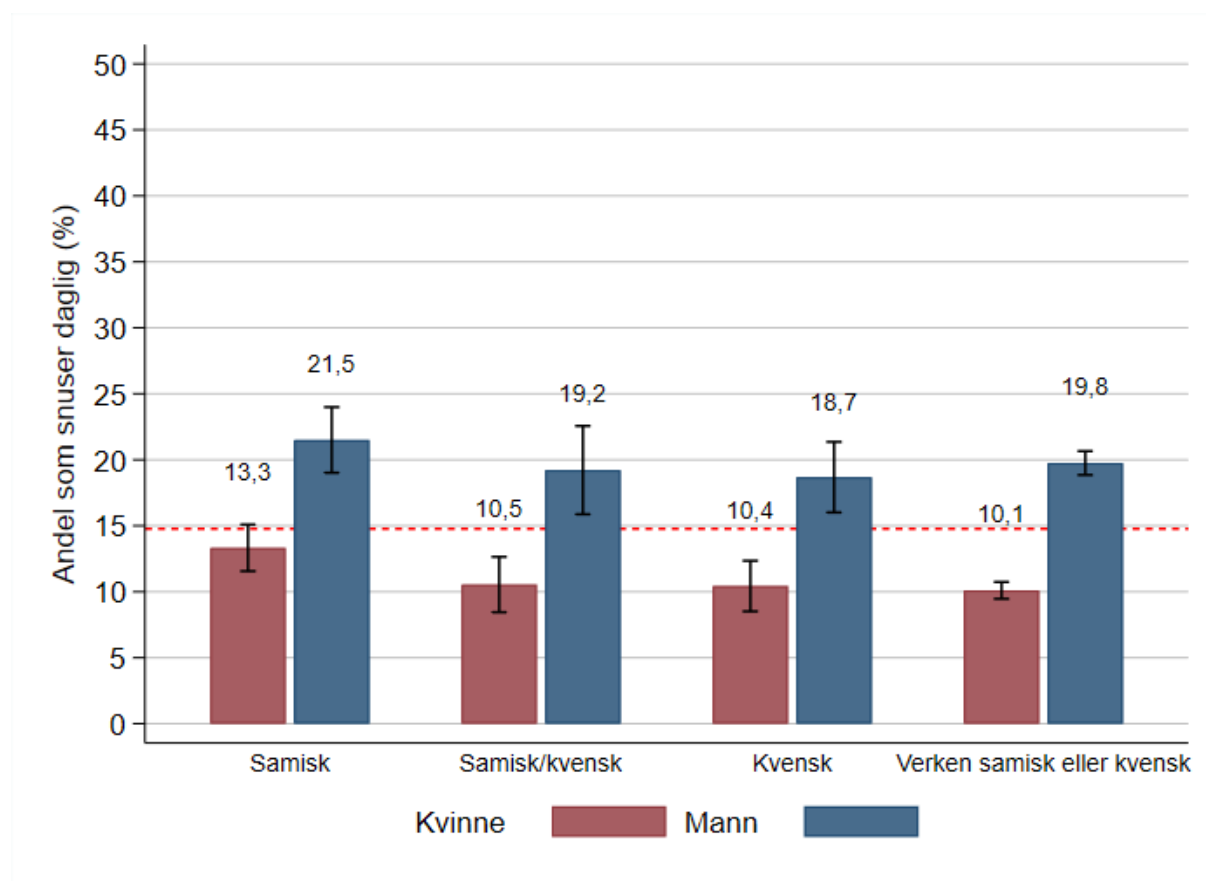

Figuren viser andel som rapporterer at de røyker daglig på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Høyest andel dagligrøykere finner vi blant kvenske/norskfinske kvinner, der 15 % oppgir at de røyker daglig. Alle de tre gruppene kvinner med samisk og/eller kvensk/norskfinsk bakgrunn har signifikant høyere røykeandel enn kvinner uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. For menn er det kun de med blandet samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som skiller seg signifikant fra menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

DAGLIG SNUSING

Totalt 21 705 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på spørsmålet om hvor ofte de bruker snus. Andelen som snuser daglig var for hele utvalget 14,77 % (95 % KI: 14,30-15,24). Andelen for kvinner var 10,55 % (n=11 821; 95 % KI: 10,00-11,10) og andelen var 19,82 % (n=9 884; 95 % KI: 19,03-20,61) for menn.

Figur 45: Daglig bruk av snus på tvers av etnisk gruppe og kjønn

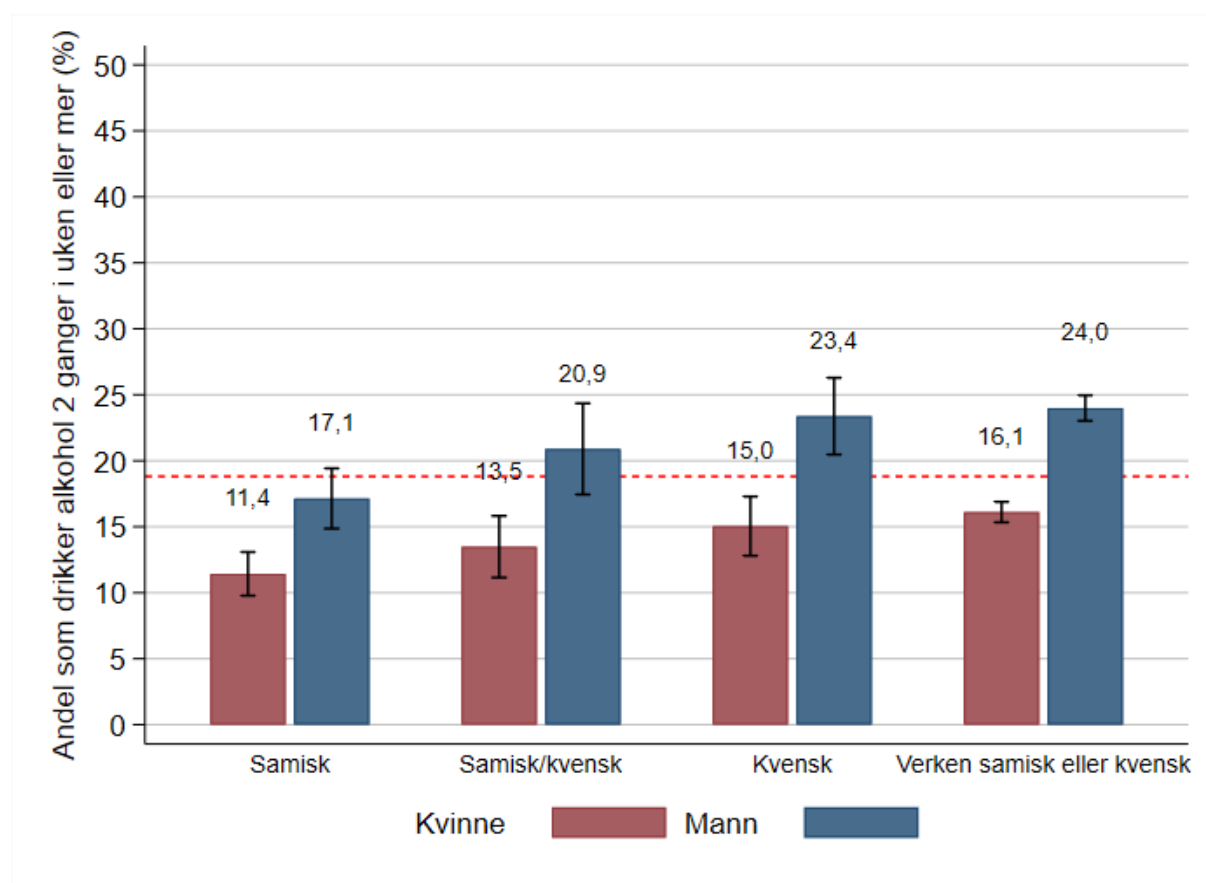

Figuren viser andel som rapporterer at de snuser daglig på tvers av etnisk gruppe og kjønn. En betydelig høyere andel menn enn kvinner oppgir at de snuser daglig. Det er ingen etniske forskjeller blant menn, men samiske kvinner har signifikant høyere andel snusere enn kvinner uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

DRIKKER ALKOHOL TO GANGER I UKEN ELLER MER

Totalt 21 699 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på hvor ofte de har drukket alkohol de siste 12 måneder. Andelen som oppgir at de drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer var for hele utvalget 18,81 % (95 % KI: 18,29-19,33). Andelen for kvinner var 15,28 % (n=11 822; 95 % KI: 14,63-15,93) og andelen var 23,04 % (n=9 877; 95 % KI: 22,21-23,87) for menn.

Figur 46: Drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer på tvers av etnisk gruppe og kjønn

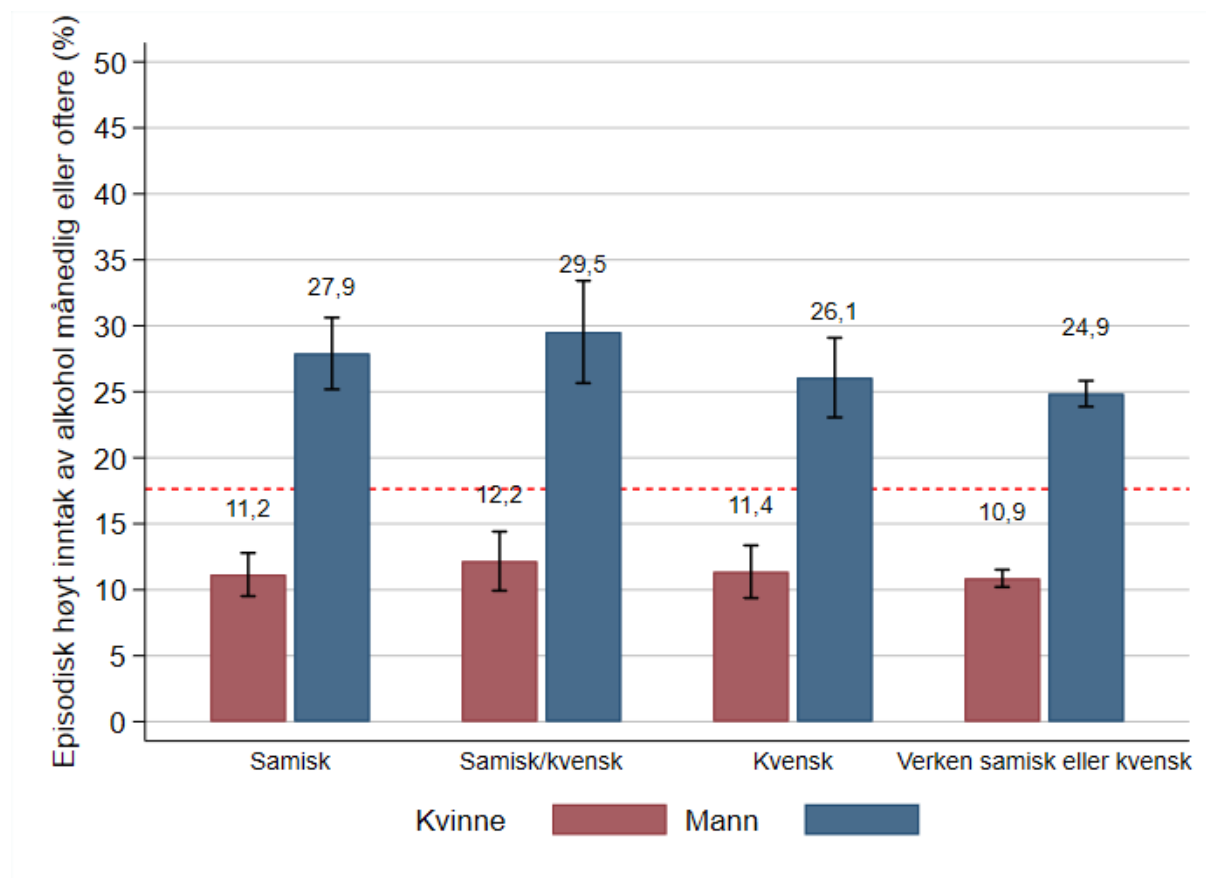

Figuren viser andel som siste året har drukket alkohol 2 ganger i uken eller mer på tvers av etnisk gruppe og kjønn. For begge kjønn har den samiske gruppen signifikant lavere andel som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer sammenliknet med de uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. For alle etniske grupper er andelen betydelig høyere for menn enn for kvinner.

EPISODISK HØYT INNTAK AV ALKOHOL

Totalt 21 686 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på hvor ofte de drikker seks alkoholenheter eller mer ved én og samme anledning (episodisk høyt inntak). Andelen som rapporterer høyt inntak av alkohol minst én gang i måneden var for hele utvalget 17,63 % (95 % KI: 17,12-18,14). Andelen for kvinner var 11,03 % (n=11 817; 95 % KI: 10,46-11,59) og andelen var 25,53 % (n=9 869; 95 % KI: 24,67-26,39) for menn.

Figur 47: Andel med episodisk høyt inntak av alkohol på tvers av etnisk gruppe og kjønn

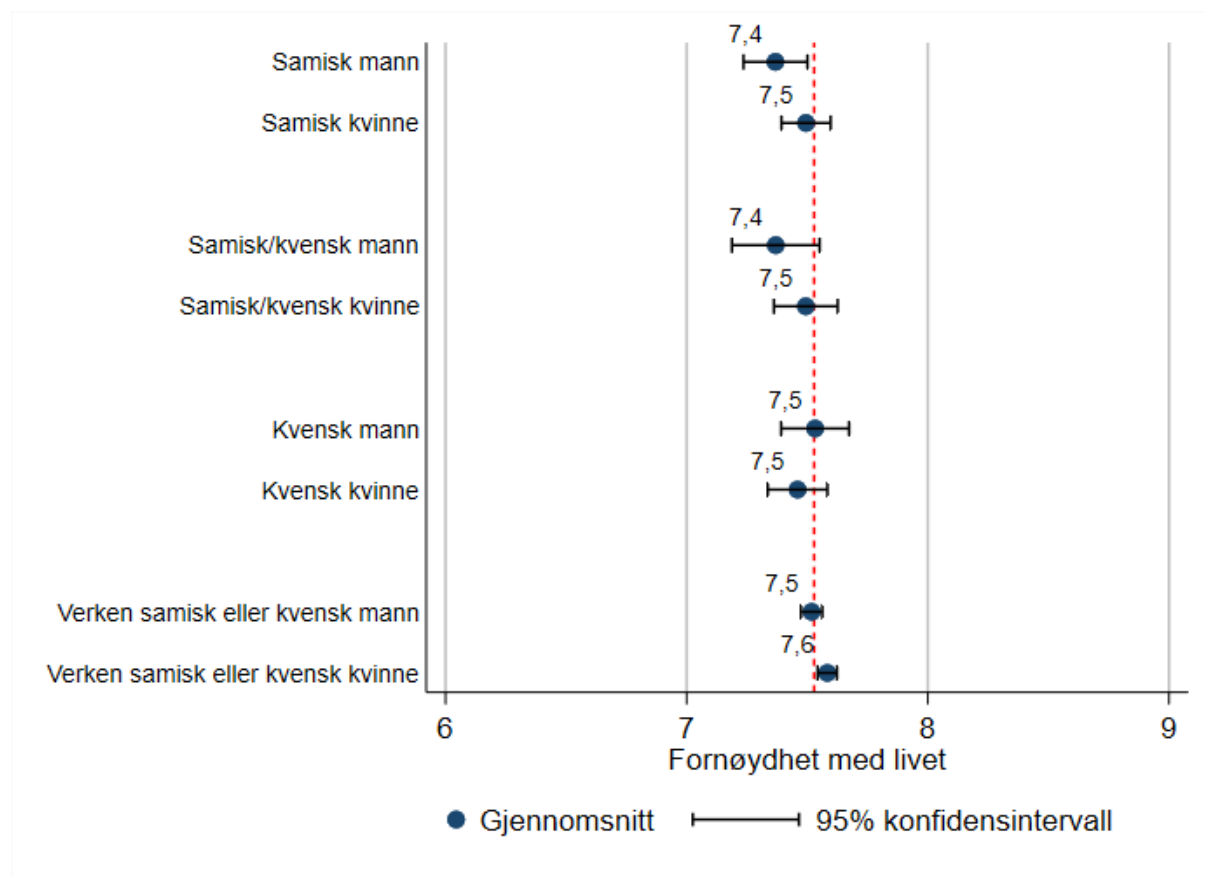

Figuren viser andel som rapporterer at de minst én gang i måneden drikker seks alkoholenheter ved én og samme anledning. Forskjellen mellom kvinner og menn er betydelig i alle etniske grupper. For kvinner er det ingen signifikant forskjell mellom de etniske gruppene, mens en signifikant høyere andel samiske og samiske/kvenske/norskfinske menn rapporterer et episodisk høyt inntak av alkohol sammenliknet med menn som ikke har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. De etniske forskjellene for menn er likevel små.

LIVSKVALITET: FORNØYDHET MED LIVET

Totalt 21 718 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på spørsmålet om alt i alt, hvor fornøyde de er med livet for tiden. Svarene ble gitt på en skala fra 0 (Ikke fornøyd i det hele tatt) til 10 (Svært fornøyd). Gjennomsnittet i hele utvalget var 7,53 (95 % KI: 7,50–7,55). For menn var gjennomsnittet 7,50 (n=9 892; 95 % KI: 7,46–7,53), mens det var 7,56 (n=11 826; 95 % KI: 7,52–7,59) for kvinner.

Figur 48: Fornøydhet med livet (0=Ikke fornøyd i det hele tatt, 10=Svært fornøyd) på tvers av etnisk gruppe og kjønn

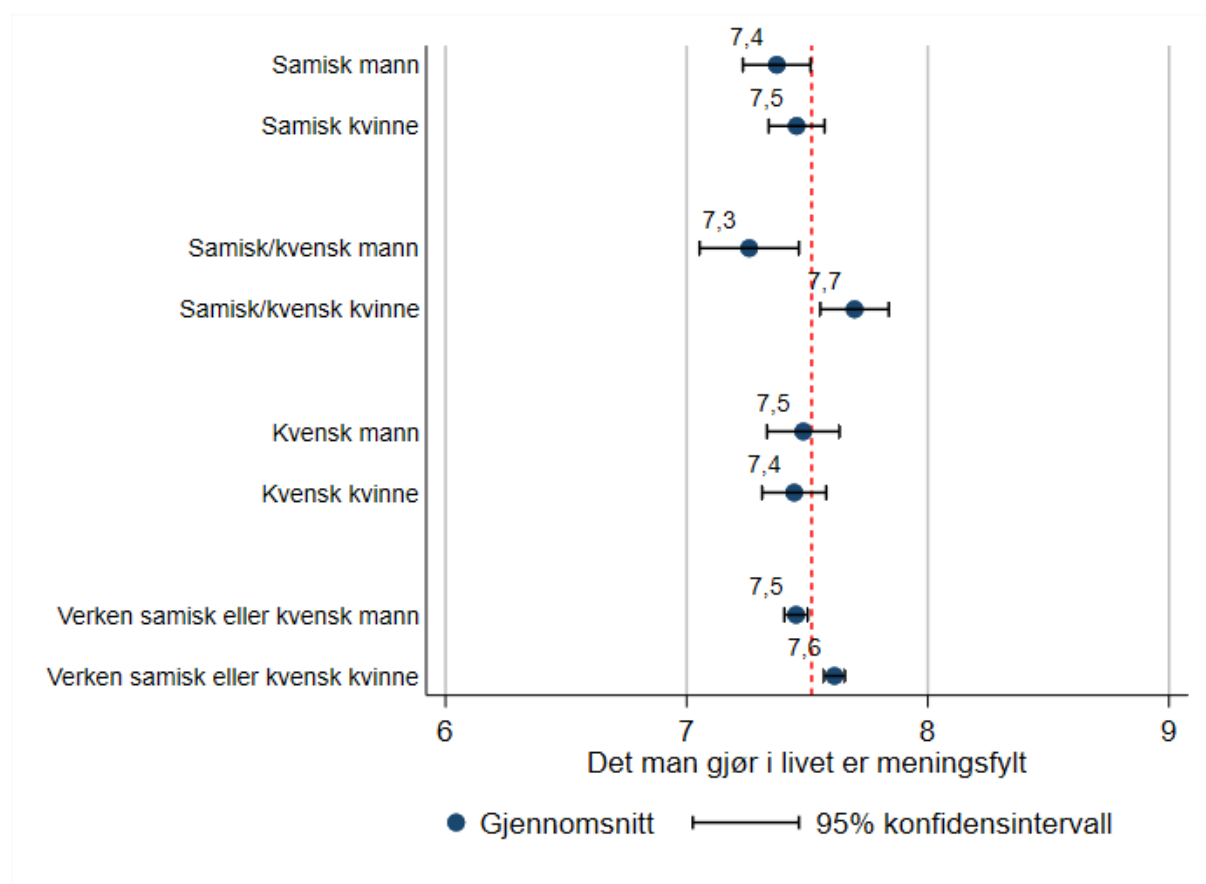

Figuren viser gjennomsnitts-skår for hvor fornøyd man er med livet på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Samiske menn har i gjennomsnitt en signifikant lavere skår enn menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, selv om forskjellen er liten (0,15). For kvinner er det ingen signifikante etniske forskjeller.

LIVSKVALITET: DET MAN GJØR I LIVET ER MENINGSFYLT

Totalt 21 712 deltakere av 21 761 (99,8 %) hadde svart på spørsmålet om alt i alt, i hvilken grad de opplever det de gjør i livet som meningsfylt. Svarene ble gitt på en skala fra 0 (Ikke meningsfylt i det hele tatt) til 10 (Svært meningsfylt). Gjennomsnittet i hele utvalget var 7,52 (95 % KI: 7,49–7,55). For menn var gjennomsnittet 7,44 (n=9 884; 95 % KI: 7,39–7,48), mens det var 7,59 (n=11 828; 95 % KI: 7,59–7,62) for kvinner.

Figur 49: I hvilken grad oppleves det man gjør i livet som meningsfylt (0=Ikke meningsfylt i det hele tatt, 10= Svært meningsfylt) på tvers av etnisk gruppe og kjønn

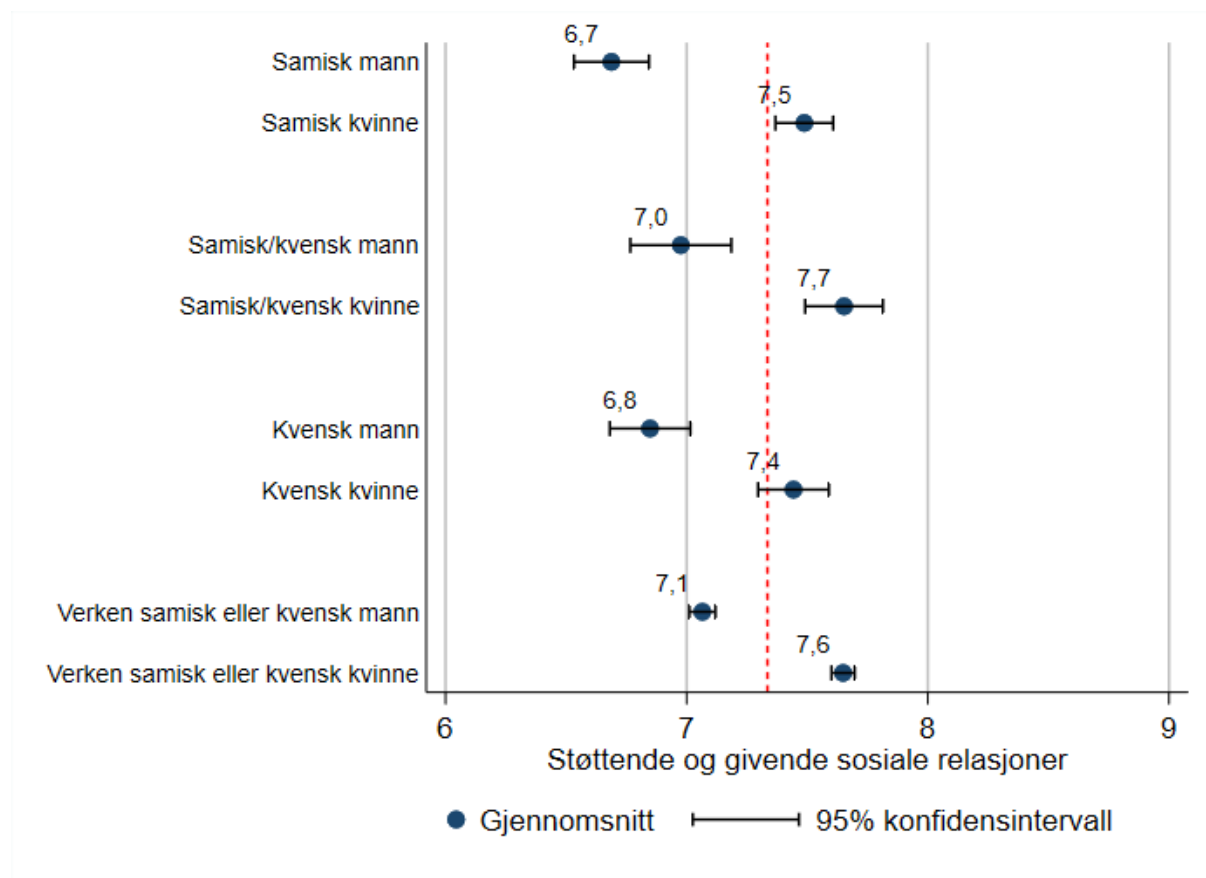

Figuren viser gjennomsnitts-skår for i hvilken grad det man gjør i livet oppleves som meningsfylt på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Samisk/kvensk/norskfinske menn har i gjennomsnitt en signifikant lavere skår enn menn uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Samiske kvinner og kvenske/norskfinske kvinner har signifikant lavere skår enn kvinner uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

LIVSKVALITET: MINE SOSIALE RELASJONER ER STØTTENDE OG GIVENDE

Totalt 21 674 deltakere av 21 761 (99,6 %) hadde svart på påstanden om at deres sosiale relasjoner er støttende og givende. Svarene ble gitt på en skala fra 0 (Helt uenig) til 10 (Helt enig). Gjennomsnittet i hele utvalget var 7,33 (95 % KI: 7,30–7,37). For menn var gjennomsnittet 7,00 (n=9 864; 95 % KI: 6,95–7,05), mens det var 7,61 (n=11 810; 95 % KI: 7,57–7,65) for kvinner.

Figur 50: Mine sosiale relasjoner er støttende og givende (0=Helt uenig, 10=Helt enig) på tvers av etnisk gruppe og kjønn

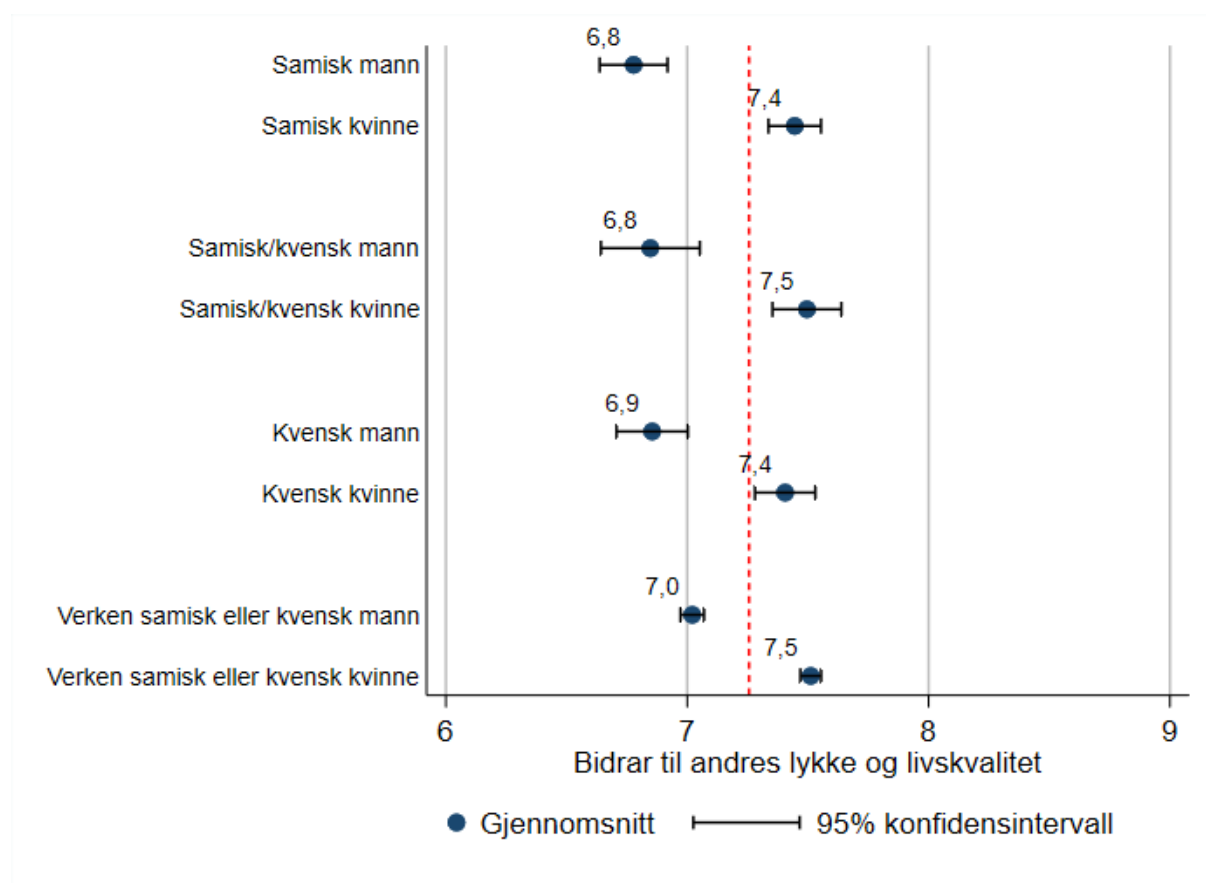

Figuren viser gjennomsnitts-skår for i hvilken grad ens sosiale relasjoner er støttende og givende på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Kvinner har i gjennomsnitt en betydelig høyere skår enn menn. For både kvinner og menn har gruppene samisk og kvensk/norskfinsk signifikant lavere gjennomsnitts-skår enn de av samme kjønn som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Gruppen samisk/kvensk/norskfinsk skiller seg ikke signifikant fra de uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn.

LIVSKVALITET: JEG BIDRAR AKTIVT TIL ANDRES LYKKE OG LIVSKVALITET

Totalt 21 690 deltakere av 21 761 (99,7 %) hadde svart på påstanden om at de bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet. Svarene ble gitt på en skala fra 0 (Helt uenig) til 10 (Helt enig). Gjennomsnittet i hele utvalget var 7,26 (95 % KI: 7,23–7,28). For menn var gjennomsnittet 6,97 (n=9 881; 95 % KI: 6,93–7,01), mens det var 7,49 (n=11 809; 95 % KI: 7,46–7,53) for kvinner.

Figur 51: Jeg bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet (0=Helt uenig, 10=Helt enig) på tvers av etnisk gruppe og kjønn

Figuren viser gjennomsnitts-skår for i hvilken grad man bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet på tvers av etnisk gruppe og kjønn. Kvinner har i gjennomsnitt en betydelig høyere skår enn menn. For menn har gruppene samisk og kvensk/norskfinsk signifikant lavere gjennomsnitts-skår enn menn som verken har samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, mens samiske/kvenske/norskfinske menn ikke skiller seg fra de andre gruppene grunnet det brede konfidensintervallet. Gruppen samisk/kvensk/norskfinsk skiller seg ikke signifikant fra de uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn. For kvinner er det ingen signifikant etnisk forskjell.

DISKUSJON

Tilleggsmodulen for de med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn ble laget spesielt etter ønske fra Troms og Finnmark fylkeskommuner for å få mer informasjon om den samiske og kvenske/norskfinske befolkningen i områder med tre stammers møte. Pålitelig kunnskap danner grunnlaget for utforming av gode og likeverdige tjenestetilbud til alle innbyggerne i våre nordlige fylkeskommuner. Senter for samisk helseforskning har i denne rapporten presentert resultater fra tilleggsmodulen for 5 645 personer som rapporterte samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn, samt etniske sammenlikninger av ulike mål på helse, livsstil, levekår og livskvalitet. Videre i rapporten vil vi diskutere de viktigste funnene.

SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN OG TILHØRIGHET

Resultatene i denne undersøkelsen viser tydelig at Troms og Finnmark har en multietnisk befolkning. Nesten fire av ti deltakere svarte ja på spørsmålet om de, eller en av foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre hadde samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Basert på 11 spørsmål om hjemmespråk i tre generasjoner (deltaker, foreldre og besteforeldre), etnisk bakgrunn eller hva de selv regner seg som, ble 5645 (25,9 %) kategorisert som samisk og/eller kvensk/norskfinsk.

Et betydelig antall deltakere rapporterte både samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn, noe som tyder på at partnerskap og giftemål på tvers av etniske grupper er vanlig og at befolkningen generelt er bevisst og har kunnskap om egen etnisk bakgrunn. Over halvparten av de som i undersøkelsen rapporterer sin egen etniske bakgrunn som samisk har en partner med annen etnisk bakgrunn. For kvenene er tallene enda høyere. Vår undersøkelse gir ikke svar på om samme etniske bakgrunn har betydning ved valg av partner, sannsynligvis spiller faktorer som befolkningssammensetning i området hvor man bor også inn. Resultatene viser at jo færre samer/kvener/norskfinner som bor i et område, jo større er sjansen for at man finner en partner med annen etnisk bakgrunn.

Som forventet finner vi flest samer og kvener/norskfinner i Finnmark. I Indre Finnmark er samene i stort flertall, mens det i Øst- og Vest-Finnmark og Nord-Troms er flere som rapporterer kvensk/norskfinsk bakgrunn enn samisk bakgrunn. Et stort antall samer og kvener/norskfinner er bosatt i Tromsø.

Den kvenske/norskfinske gruppen hadde høyest gjennomsnittsalder. Forklaringene kan være flere, som at mange av de yngre deltakerne ikke kjenner til sin kvenske/norskfinske bakgrunn, eller velger å betrakte seg selv og sin bakgrunn som norsk. Generelt lite bruk av det kvenske/norskfinske språket i dag gir en indikasjon på nettopp dette. Samtidig er det en mulighet for at få yngre kvener/norskfinner var blitt trukket ut til å delta, eller at yngre kvener/norskfinner av ulike årsaker ikke ønsket å delta.

Språksituasjonen er en helt annen for kvener/norskfinner sammenliknet med samer. Mens samisk språk står sterkt i flere regioner, er det bare 8 % kvener/norskfinner som rapporterer at de snakker kvensk/norskfinsk hjemme, og det er få som svarer at de snakker kvensk/norskfinsk svært bra. En tredjedel av den samiske gruppen sier at de snakker samisk hjemme, men det er ikke alle som behersker språket like godt. Mange rapporterer manglende ferdigheter når det

gjelder å lese og skrive samisk, selv om de har lært samisk hjemme. Bakgrunnen for manglende skrive- og lesekunnskaper tolkes som manglende opplæring i samisk språk på skolen.

Deltakerne ble spurt om hvor stor grad av tilhørighet de følte til sted og fellesskap med folk der de vokste opp og der de bor i dag. Vi har valgt å presentere resultatene for samer/kvener/norskfinner på tvers av geografiske regioner. Både når det gjaldt dagens bokommune og kommunen/stedet der man vokste opp, rapporterte samer/kvener/norskfinner i indre og østre Finnmark og Nord-Troms en større grad av tilhørighet og fellesskap sammenliknet med de som bor i øvrige deler av Troms. Fra tidligere studier er det vist at flyttestrømmen fra distriktene i stor grad går til nærmeste byområder (2). Det vil si at byene i Finnmark og Troms har innbyggere med røtter fra distriktskommuner. Dette kan tenkes å påvirke tilhørighetsfølelsen innbyggerne har til både eksisterende bosted og oppvekststed. Det er naturlig å anta at de som har bodd i samme område hele livet føler større tilhørighet enn de som har byttet bosted. Siden spørsmålene om tilhørighet kun er stilt til de med samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, kan vi ikke sammenlikne med øvrig befolkning.

Samer har i større grad enn kvener bodd på internat da de gikk på grunnskolen.

Mange kvener/norskfinner svarer at de i oppveksten visste lite om sin samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn. Det er også en del samer som sier det samme, men dette avhenger av man bor. I Indre Finnmark er det få samer som i oppveksten ikke kjente til sin bakgrunn. Flertallet sier at deres samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke var noe de vanligvis tenkte over i oppveksten. Samer, i større grad enn kvener/norskfinner, sier at det samiske/kvenske/norskfinske var en naturlig del av livet. Over halvparten av kvenene/norskfinnene sier at deres bakgrunn betydde lite for dem i barndommen. En større andel samer sammenliknet med kvener sier at de i oppveksten var stolt av sin etniske bakgrunn.

En større andel samer sammenliknet med kvener/norskfinner oppgir at de har blitt utsatt for diskriminering. Den desidert hyppigste årsaken til diskriminering blant samer/kvener/norskfinner er diskriminering pga. etnisk bakgrunn, etterfulgt av geografisk tilhørighet. Disse to årsakene er betydelig hyppigere enn kjønnsdiskriminering. Tidligere funn fra SAMINOR 1-undersøkelsen har vist at det å ha blitt utsatt for mobbing eller diskriminering på grunn av etnisk bakgrunn er assosiert med både dårligere egenvurdert helse og høyere grad av angst/depresjonssymptomer (3, 4). Siden spørsmålet om diskriminering kun er stilt i tilleggsmodulen for de med samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn, kan vi ikke sammenlikne med øvrig befolkning.

ETNISK VARIASJON I HELSE, LIVSSTIL, LEVEKÅR OG LIVSKVALITET

GENERELT

Undersøkelsen avdekker en rekke etniske forskjeller i helse, livsstil, levekår og livskvalitet, selv om forskjellen mellom gruppene i mange tilfeller er små. Det er jevnt over større kjønnsforskjeller enn etniske forskjeller. Vi oppsummerer og diskuterer her funnene for hver av de etniske gruppene, separat for kvinner og menn. Vi minner om at det ikke er justert for andre faktorer i analysene og at eventuelle forskjeller mellom grupper kan skyldes at gruppene er ulike med hensyn til egenskaper som vi ikke har tatt høyde for. For eksempel kan etniske

forskjeller komme av ulik alderssammensetning eller at gruppenes ulike bosettingsmønstre gjør at livsvilkårene er forskjellig. Hovedrapporten fra denne undersøkelsen viser for eksempel at utdanningsnivået er avhengig av hvor man bor (1). Grundigere statistiske analyser er nødvendig for å avdekke årsakene til de forskjellene vi ser.

SAMISKE MENN

Samiske menn uten kvensk/norskfinsk bakgrunn skårer dårligere på de fleste mål på helse, levekår og livskvalitet sammenliknet med majoritetsmenn. De rapporterer lavere utdanningsnivå, og en høyere andel rapporterer at det er vanskelig å få pengene til å strekke til i det daglige. Dette er i tråd med funn fra SAMINOR-undersøkelsen, som har vist likt eller lavere utdanningsnivå blant samiske menn sammenliknet med ikke-samiske menn, men disse studiene har hatt ulikt geografisk omfang og alderssammensetning og har definert den samiske gruppen på andre måter (5-7). Samiske menn rapporterer lavere grad av trivsel og trygghet i nærmiljøet, har lavere score på livskvalitetsmålene og sosial støtte, høyere grad av psykiske plager, og en lavere andel rapporterer god eller svært god egenvurdert helse og tannhelse sammenliknet med majoritetsmenn. En høyere andel rapporterer også at de ikke har vært hos tannlege de siste 2 år. Samiske menn skiller seg ikke fra majoritetsmenn i bruk av tobakk. En lavere andel samiske menn drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer sammenliknet med majoritetsmenn. Samtidig er det en marginalt høyere andel av samiske menn som har et episodisk høyt inntak av alkohol. Funnene i denne undersøkelsen underbygger tidligere funn fra SAMINOR-undersøkelsen som viste sjeldnere alkoholbruk blant samiske menn sammenliknet med ikke-samiske menn (7, 8). Det lave inntaket av alkohol blant samiske menn kan ha flere årsaker. Læstadianismen, som er utbredt i samiske bosettingsområder, har en meget restriktiv holdning til alkohol. En annen forklaring kan være at man i distriktene er avhengig av å kjøre egen bil, på grunn av lange avstander og et dårlig utbygd kollektivt transporttilbud. Dette umuliggjør inntak av alkohol.

SAMISKE/KVENSK/NORSKFINSKE MENN

Utdanningsnivået og grad av økonomiske vansker er på omtrent samme nivå for samiske/kvenske/norskfinske menn som for majoritetsmenn. For enkelte helse- og livskvalitetsmål, kommer denne gruppen dårligere ut sammenliknet med majoritetsmenn. De har den laveste andelen som rapporterer god eller svært god helse og tannhelse og har den høyeste andelen som ikke har vært hos tannlege siste 2 år. Andelen som har høyt nivå av psykiske plager er også den høyeste blant menn. Samiske/kvenske/norskfinske menn røyker mer enn majoritetsmenn, mens det ikke er noen forskjell i bruk av snus eller andel som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer. Samiske/kvenske/norskfinske menn er likevel den gruppen som har høyest grad av episodisk høyt inntak av alkohol. De skårer lavt på spørsmål om fornøydhet med livet og om det man gjør i livet er meningsfylt, men skiller seg ikke fra majoritetsmenn på de øvrige spørsmålene om livskvalitet og sosial støtte eller trivsel og trygghet i nærmiljøet.

KVENSK/NORSKFINSKE MENN

Kvenske/norskfinske menn rapporterer lavere utdanning sammenliknet med majoritetsmenn, mens det ikke er noen forskjell i rapportering av vansker med å få pengene til å strekke til. De skårer omtrent som majoritetsmenn i grad av trivsel i nærmiljøet, men en noe lavere andel

rapporterer stor grad av trygghet sammenliknet med majoritetsmenn. Kvenske/norskfinske menn har den høyeste andelen som har vært utsatt for skade siste 12 måneder. Forskjellen mellom gruppene er likevel liten. Andelen kvenske/norskfinske menn som rapporterer god eller svært god helse og tannhelse er lavere enn for majoritetsmenn, mens det er ingen forskjell når det kommer til besøk hos tannlege. Hva gjelder psykiske helseplager, livskvalitet og sosial støtte er det ingen forskjell mellom kvenske/norskfinske menn og majoritetsmenn, med unntak av spørsmålet om ens sosiale relasjoner er støttende og givende, der kvenske/norskfinske menn har en litt lavere skår.

MENN UTEN SAMISK/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN

Det er en høyere andel av menn uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn som oppgir at de drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer sammenliknet med hva tilfellet er for samiske menn. Det er ingen andre spørsmål analysert i denne rapporten der denne gruppen kommer dårligere ut enn andre menn. Sammenliknet med kvinner uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn, derimot, har de lavere utdanning, har i større grad vært utsatt for skade, har dårligere tannhelse, har høyere bruk av snus og alkohol, og en gjennomsnittlig lavere skår på sosial støtte og livskvalitet. Til tross for dette, rapporterer de bedre psykisk helse og har markant mindre søvnproblemer enn kvinner.

SAMISKE KVINNER

Samiske kvinner skårer dårligere på de fleste mål på helse, levekår og livskvalitet sammenliknet med majoritetskvinner. De rapporterer et noe lavere utdanningsnivå. Dette er i motsetning til hva som tidligere er vist i SAMINOR-undersøkelsen (7) hvor de samiske kvinnene hadde omtrent like høy eller litt høyere utdanning som sine ikke-samiske søstre. Denne studien hadde imidlertid definert den samiske gruppen på en litt annen måte og det geografiske området var ikke identisk. Samiske kvinner rapporterer også om større grad av økonomiske vansker, lavere grad av trivsel og trygghet i nærmiljøet sitt, og de skårer dårligere på sosial støtte og enkelte livskvalitetsmål. Sammenliknet med kvinner uten samisk eller kvensk/norskfinsk bakgrunn er det en lavere andel samiske kvinner som rapporterer god helse og god tannhelse og en høyere andel som ikke har vært hos tannlege de siste 2 år. Graden av psykiske plager er noe høyere enn for majoritetskvinnene. Andelen dagligrøykere og dagligsnusere er litt høyere, mens færre drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer. Sammenliknet med samiske menn, kommer samiske kvinner jevnt over bedre eller likt ut. Unntaket er psykisk helse, der kvinner rapporterer større grad av problemer enn menn, noe som også er beskrevet fra andre studier både nasjonalt og internasjonalt (7, 9, 10).

SAMISKE/KVENSK/NORSKFINSKE KVINNER

Samiske/kvenske/norskfinske kvinner har et høyt utdanningsnivå som er betydelig høyere enn for menn i samme gruppe. De skiller seg jevnt over lite fra kvinner uten samiske eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, men rapporterer i høyere grad økonomiske vansker. Andelen som føler seg trygge i nærmiljøet er litt lavere blant samiske/kvenske/norskfinske kvinner. Gruppen har også en lavere andel som rapporterer god eller svært god helse og tannhelse og en litt høyere andel dagligrøykere. For øvrige variabler er det ingen signifikant forskjell mellom samiske/kvenske/norskfinske kvinner og majoritetskvinner.

KVENSKE/NORSKFINSKE KVINNER

Det er liten forskjell mellom kvenske/norskfinske kvinner og kvinner uten samiske eller kvensk/norskfinsk bakgrunn. Kvenske/norskfinske kvinner rapporterer et lavere utdanningsnivå, og mer økonomiske vansker, har en lavere andel som rapporterer god eller svært god helse og tannhelse og en betydelig høyere andel dagligrøykere, selv om denne andelen ikke er høyere enn 15 %. Kvenske/norskfinske kvinner har lavere skår på spørsmålene om det man gjør i livet oppleves som meningsfylt og om ens sosiale relasjoner er støttende og givende. For øvrige variabler er det ingen forskjell mellom kvenske/norskfinske kvinner og majoritetskvinner.

KVINNER UTEN SAMISKE/KVENSK/NORSKFINSK BAKGRUNN

Kvinner uten samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn rapporterer god helse og gode levekår. De har et høyt utdanningsnivå og en lav andel som rapporterer økonomiske vansker. Sammenliknet med kvinner med samisk og/eller kvensk/norskfinsk bakgrunn, kommer de bedre eller likt ut på alle variabler, med unntak av andelen som drikker alkohol 2 ganger i uken eller mer, der de ligger litt høyere enn de andre kvinnene. Majoritetskvinnene rapporterer mer psykiske plager, søvnproblemer og økonomiske vansker enn majoritetsmenn og de føler seg litt mindre trygge i nærmiljøet. Det å leve som majoritet er i seg selv en beskyttende faktor for helse og levekår, og noen av våre funn som viser flere utfordringer for minoritetsgrupper må derfor analyseres bredere i nye forskningsprosjekter.

BEGRENSNINGER VED DATAGRUNNLAGET

REPRESENTATIVITET OG SKJEVHETER

Undersøkelsen hadde en svarprosent på 43,5 %, noe som gjør at man må tolke små forskjeller med forsiktighet. Deltakelsen var betydelig lavere blant menn og i de yngste aldersgruppene. Gjennomsnittsalderen er derfor høyere for kvinner enn for menn. Dette må tas i betraktning når man sammenlikner kjønnene.

De inviterte ble trukket med et rent tilfeldig utvalg på 25 % av den voksne befolkningen, uten noen form for sikring av at ulike områder eller befolkningsgrupper er godt nok representert. For å få gode, valide resultater, er man avhengig av en viss størrelse på de gruppene man sammenlikner. Det krever både at det er mange nok som er invitert i hver gruppe og at det er mange nok som velger å delta. Samer/kvener/norskfinner er i mindretall i de fleste kommuner, med unntak av indre Finnmark hvor den samiske befolkningen er i flertall. Dette kan ha medført lav representasjon av samer/kvener/norskfinner, noe som kan gi større usikkerhet i analysene av både samisk og kvensk/norskfinsk befolkning.

Siden vi ikke kjenner den etniske bakgrunnen for de inviterte, kan vi ikke si noe om hvorvidt deltakelsen er forskjellig i de ulike etniske gruppene. Imidlertid var svarprosenten lavere i Finnmark enn i Troms, noe som kan indikere lavere deltakelse blant de med samisk og kvensk/norskfinsk bakgrunn. Finnmark har de største bosetningsområdene for kvener/norskfinner, det er også i Finnmark de samiske majoritetskommunen er.

Siden spørsmålene i tilleggsmodulen kun ble stilt til de som innledningsvis svarte at de hadde samisk/kvensk/norskfinsk bakgrunn, kan vi ikke sammenlikne besvarelsene på disse spørsmålene med den øvrige befolkningen. Vi kan derfor ikke svare på om samer/kvener/norskfinner skiller seg fra øvrig befolkning hva gjelder grad av tilhørighet til bosteder, fellesskap med andre mennesker, internatskoleerfaringer eller det å ha vært utsatt for diskriminering.

Resultatene i denne rapporten er vist uten noen form for justering for andre variabler. Vi kan derfor ikke si noe om årsakene til eventuelle forskjeller mellom gruppene. Forskjeller kan skyldes at gruppene har ulike nivåer av bestemte egenskaper. For eksempel kan etniske forskjeller komme av ulikt bosettingsmønster eller ulik alderssammensetning.

SPØRRESKJEMA OG MÅLEINSTRUMENT

Mange av måleinstrumentene som er brukt for å kartlegge helse og levekår er godt kvalitetstestet tidligere, men ingen av disse er validert mot samisk eller kvensk/norskfinsk befolkning. Det kan være kulturelle forskjeller når det gjelder holdninger og opplevelse av helse som gjør at ulike grupper svarer forskjellig på slike spørsmål. En del av spørsmålene i den samiske/kvenske/norskfinske tilleggsmodulen har tidligere vært benyttet i SAMINOR-undersøkelsen og/eller spørreundersøkelsen Fra bygd til by.

OPPSUMMERING

Denne tilleggsundersøkelsen gir myndighetene verdifull kunnskapsbasert informasjon om befolkningssammensetningen i nord, noe som bør legges til grunn ved utformingen av ulike tjenestetilbud i offentlig sektor. Godt og vel en fjerdedel av det totale utvalget på 21761 deltakerne i Fylkeshelseundersøkelsen i Troms og Finnmark svarte samisk og/eller kvensk/norskfinsk på minst ett av de 11 spørsmålene om hjemmespråk for seg selv, foreldre og besteforeldre, etnisk bakgrunn for foreldre og deltaker selv eller egendefinert etnisitet. Det var også svært god oppslutning på alle spørsmålene i tilleggsmodulen, hvor de fleste spørsmål er besvart med over 90 % av deltakerne. Dette danner et solid utgangspunkt for videre forskning på temaer innenfor kultur, tilhørighet, språk og helse i ei fleretnisk befolkning. Tilleggsrapporten er også hypotesedannende for nye forskningsprosjekter, hvor både data fra Fylkeshelseundersøkelsen og SAMINOR-undersøkelsen kan være grunnlaget for nye analyser. Informasjon fra Fylkeshelseundersøkelsen er også viktig kunnskap for den nye SAMINOR-undersøkelsen som er under forberedelse. SAMINOR 3 planlegges gjennomført både i Finnmark og Troms, Nordland og Trøndelag.

REFERANSER

1. Skogen JC, Vedaa Ø, Nilsen TS, Nes RB, Aarø LE. Folkehelseundersøkelsen i Troms og Finnmark: Fremgangsmåte og utvalgte resultater. Rapport. Bergen: Folkehelseinstituttet; 2019.
2. Broderstad A, Sørli K. Bo- og flyttetrender i norsk-samiske kommuner gjennom 40 år i relasjon til sysselsetting. Samiske tall forteller 5, kommentert samisk statistikk 2012. Samiske tall forteller. 1/2012. Kautokeino, Norge: Samisk høghskole; 2012. p. 44-71.
3. Hansen KL, Melhus M, Lund E. Ethnicity, self-reported health, discrimination and socio-economic status: a study of Sami and non-Sami Norwegian populations. *Int J Circumpol Heal*. 2010;69(2):111-28.
4. Hansen KL, Sørli T. Ethnic discrimination and psychological distress: a study of Sami and non-Sami populations in Norway. *Transcult Psychiatry*. 2012;49(1):26-50.
5. Lund E, Melhus M, Hansen KL, Nystad T, Broderstad AR, Selmer R, et al. Population based study of health and living conditions in areas with both Sami and Norwegian populations--the SAMINOR study. *Int J Circumpolar Health*. 2007;66(2):113-28.
6. Siri SRA, Braaten T, Jacobsen BK, Melhus M, Eliassen B-M. Distribution of risk factors for cardiovascular disease and the estimated 10-year risk of acute myocardial infarction or cerebral stroke in Sami and non-Sami populations: The SAMINOR 2 Clinical Survey. *Scand J Public Health*. 2018;1403494818773534.
7. Eriksen AM, Hansen KL, Javo C, Schei B. Emotional, physical and sexual violence among Sami and non-Sami populations in Norway: The SAMINOR 2 questionnaire study. *Scand J Public Health*. 2015;43(6):588-96.
8. Nystad T, Utsi E, Selmer R, Brox J, Melhus M, Lund E. Distribution of apoB/apoA-1 ratio and blood lipids in Sami, Kven and Norwegian populations: the SAMINOR study. *Int J Circumpolar Health*. 2008;67(1):67-81.
9. Stene LE, Dyb G, Jacobsen GW, Schei B. Psychotropic drug use among women exposed to intimate partner violence: A population-based study. *Scand J Public Health*. 2010;38(5 Suppl):88-95.
10. Sørbø MF, Grimstad H, Bjørngaard JH, Schei B, Lukasse M. Prevalence of sexual, physical and emotional abuse in the Norwegian mother and child cohort study. *Bmc Public Health*. 2013;13:186.

VEDLEGG: SPØRRESKJEMA

Fylkeshelseundersøkelsen i Troms fylkeskommune og Finnmark fylkeskommune 2019

Side 1

Du har valgt å svare på bokmål. Ønsker du samisk, gå tilbake til e-posten eller lenken i sms.

Klikk på knappen "Neste side" for å komme til samtykkeerklæring og spørreskjema.

Dette er en undersøkelse om helse, trivsel og andre forhold som har betydning for folkehelsen. Dersom du vil lese mer om undersøkelsen, finner du informasjon på fylkeskommunenes nettsider.

Undersøkelsen vil ta ca. 15 minutter.

 Sideskift

Side 2

SAMTYKKE

Hva skjer med opplysningene dine?

Samtykket gjelder fylkeshelseundersøkelsen i Troms og Finnmark 2019.

Undersøkelsens hovedformål er å skaffe resultater som fylkes- og bostedskommunen din kan bruke i folkehelsearbeidet.

Undersøkelsen innebærer at du fyller ut et spørreskjema om helse, helseatferd, trivsel og livskvalitet.

De innsamlede opplysningene vil også bli brukt til forskning som kan gi mer kunnskap om befolkningens helse og faktorer som påvirker helsen. I denne sammenheng kan det være aktuelt å hente inn opplysninger fra andre registre i tillegg, for eksempel opplysninger om utdanning, inntekt og trygdeytelser fra registre som er forvaltet av Statistisk sentralbyrå, eller opplysninger om sykdom og behandling fra medisinske registre som Kreftregisteret, Norsk pasientregister, Hjerte- og karregisteret. Innhenting av tilleggsopplysninger er også nødvendig for å få best mulige analyser og utføre kvalitetskontroll.

Opplysninger fra fylkeshelseundersøkelsen i Troms og Finnmark vil også kunne inngå i en samlet fylkeshelseundersøkelse for hele landet. Det kan også bli aktuelt å sammenstille opplysninger fra fylkeshelseundersøkelsen i Troms og Finnmark med andre helseundersøkelser, som for eksempel Den norske mor og barn-undersøkelsen.

Opplysningene som du gir i spørreskjemaet blir oppbevart og behandlet etter gjeldende regler om personvern. Alle opplysningene vil bli behandlet uten navn og fødselsnummer eller andre direkte gjenkjenner opplysninger. Fødselsnummeret oppbevares adskilt fra andre opplysninger om deg. All forskning vil følge reglene i helseforskningsloven og bli utført av Folkehelseinstituttet eller andre forskningsinstitusjoner som er godkjent av regionale forskningsetiske komiteer.

Resultater vil kun bli publisert på grupper og aldri på individnivå.

Datainnsamlingen er hjemlet i forskrift om oversikt over folkehelsen § 7. For å tilrettelegge for statistikk og forskning vil opplysningene bli oppbevart på ubestemt tid etter avsluttet innsamling. Formålet er å følge utviklingen i helse og levekår over tid og blant annet undersøke årsaker til sykdom.

Ved eventuelle oppfølgingsstudier vil du kunne bli kontaktet på nytt.

Etter at datainnsamlingen er ferdig, vil fylkeskommunen/bostedskommunen få oversendt anonyme datafiler for videre analyser. Alle

personidentifiserende kjennetegn og opplysninger som kan brukes til å identifisere deltakerne blir fjernet fra datafilene før oversendelse.

Du vil ikke få individuell tilbakemelding om resultater fra fylkehelseundersøkelsen.

Du har rett til innsyn i hvilke opplysninger som er lagret om deg, og hva opplysningene er blitt brukt til.

Det er frivillig å delta, og du kan trekke samtykket ditt når som helst og be om at opplysningene blir slettet. Dette kan du gjøre ved å sende en henvendelse på e-post til fylkehelseundersokelser@fhi.no

Folkehelseinstituttet har behandlingsansvaret for undersøkelsen. Personvernombud ved instituttet er Erlend Bakken.

Informasjon om rettighetene dine finnes på Folkehelseinstituttets nettside: www.fhi.no/studier/fhus/ Her finner du også kontaktinformasjon til behandlingsansvarlig, forskningsansvarlig og folkehelseinstituttets personvernombud.

Resultater fra undersøkelsen vil bli publisert på fylkeskommunens nettsider. Forskning basert på undersøkelsen vil bli publisert på Folkehelseinstituttets nettsider www.fhi.no/studier/fhus/

Dersom du ønsker å klage på behandlingen av opplysningene dine, kan du sende klage til Datatilsynet.

Jeg samtykker/godkjenner at opplysningene jeg har gitt, kan brukes i samsvar med ovennevnte. *

Ja

 Sideskift

Side 3

Del 1. NÆRMILJØET, KOMMUNEN

1. I hvilken grad trives du i nærmiljøet ditt?

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt

2. I hvilken grad føler du deg trygg i nærmiljøet ditt?

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt

 Sideskift

Side 4

Tilgang på fasiliteter og servicetilbud lokalt

Tenk på ditt nærmiljø og din kommune.

3.1. Opplever du at kultur- og idrettstilbud (kino, bibliotek, svømmehall, idrettshall etc.) er lett tilgjengelige?

Tilgjengeligheten er:

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

3.2. Opplever du at butikker, spisesteder og andre servicetilbud er lett tilgjengelige?

Tilgjengeligheten er:

- Svært god

- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

3.3. Opplever du at offentlig transport er lett tilgjengelig?

Tilgjengeligheten er:

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

3.4. Opplever du at det er enkelt for deg å komme deg til natur- og friluftsområder?

Tilgjengeligheten er:

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

3.5. Opplever du at parker og andre grøntarealer er lett tilgjengelige?

Tilgjengeligheten er:

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

3.6. Opplever du at gang- og sykkelveier er godt utbygd i ditt nærområde?

- Svært godt
- Godt
- Verken godt eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig
- Vet ikke

4. Hvor ofte deltar du i organisert aktivitet/frivillig arbeid som f.eks. idrettslag, politiske lag, trossamfunn, kor

eller lignende?

- Daglig
- Ukentlig
- 1-3 ganger per måned
- Sjeldnere
- Aldri

5. Hvor ofte deltar du i annen aktivitet, som for eksempel klubb, møter, treffe venner, trimturer med venner/kolleger eller andre?

- Daglig
- Ukentlig
- 1-3 ganger per måned
- Sjeldnere
- Aldri

 Sideskift

Del 2. HELSE

6. Hvordan vurderer du alt i alt din egen helse? Vil du si at den er...

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig

7. Hvordan vurderer du tannhelsen din? Vil du si at den er...

- Svært god
- God
- Verken god eller dårlig
- Dårlig
- Svært dårlig

8. Alt i alt, når du tenker på hvordan du har det for tida, er du stort sett fornøyd med tilværelsen eller er du stort sett misfornøyd?

- Svært fornøyd
- Ganske fornøyd
- Både /- og
- Nokså misfornøyd
- Svært misfornøyd

 Sideskift

Kroppshøyde og vekt

9. Hvor høy er du uten sko?

Oppgi i cm:

10. Hvor mye veier du uten klær og sko?

Oppgi i hele kg:
Hvis gravid, vekt før graviditet

 Sideskift	
--	-------

Psykiske plager

11.1. I hvilken grad har du vært plaget av nervøsitet eller indre uro den siste uken?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Ganske mye plaget
- Veldig mye plaget

11.2. I hvilken grad har du vært plaget av redsel eller engstelse den siste uken?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Ganske mye plaget
- Veldig mye plaget

11.3. I hvilken grad har du vært plaget av en følelse av håpløshet med tanke på fremtiden den siste uken?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Ganske mye plaget
- Veldig mye plaget

11.4. I hvilken grad har du vært plaget av nedtrykthet eller tungsindighet den siste uken?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Ganske mye plaget
- Veldig mye plaget

11.5. I hvilken grad har du vært plaget av bekymring eller uro den siste uken?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Ganske mye plaget
- Veldig mye plaget

11.6. I hvilken grad har du vært plaget av søvnproblemer den siste uken?

- Ikke plaget
- Litt plaget

Ganske mye plaget
Veldig mye plaget

Langvarige helseproblemer og funksjonsnedsettelser

12. Har du noen langvarige sykdommer eller helseproblemer? Vi tenker også på sykdommer eller problemer som er sesongbetonte, eller som kommer og går.

Betingelsen er at den/de har vart, eller forventes å vare i minst seks måneder

Ja
Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «12. Har du noen langvarige sykdommer eller helseproblemer? Vi tenker også på sykdommer eller problemer som er sesongbetonte, eller som kommer og går.»: Ja

12a. Hvordan påvirker disse helseproblemene din hverdag?

I stor grad
I noen grad
I liten grad
Ikke i det hele tatt

13. Har du noen funksjonsnedsettelse eller har du plager som følge av skade? Vi tenker også på plager som kommer og går.

Ja
Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «13. Har du noen funksjonsnedsettelse eller har du plager som følge av skade? Vi tenker også på plager som kommer og går.»: Ja

13a. Hvordan påvirker disse funksjonsnedsettelsene din hverdag?

I stor grad
I noen grad
I liten grad
Ikke i det hele tatt

Del 3. SOSIAL STØTTE, ENSOMHET

Sosial støtte

14.1. Hvor mange personer står deg så nær at du kan regne med dem hvis du har store personlige problemer? Regn også med nærmeste familie.

Ingen
1-2
3-5
6 eller flere

14.2. Hvor stor interesse viser andre for det du gjør? Vil du si at de viser...

Stor interesse

- Noe interesse
- Verken stor eller liten interesse
- Liten interesse
- Ingen interesse

14.3. Det å få praktisk hjelp fra naboer om du skulle trenge det, er det...

- Svært lett
- Lett
- Verken lett eller vanskelig
- Vanskelig
- Svært vanskelig

	Sideskift
--	-----------------

Ensomhet

15.1. Hvor ofte føler du at du savner noen å være sammen med?

- Aldri
- Sjelden
- Av og til
- Ofte
- Svært ofte

15.2. Hvor ofte føler du deg utenfor?

- Aldri
- Sjelden
- Av og til
- Ofte
- Svært ofte

15.3. Hvor ofte føler du deg isolert fra andre?

- Aldri
- Sjelden
- Av og til
- Ofte
- Svært ofte

	Sideskift
--	-----------------

Del 4. HELSERELATERT ATFERD

Fysisk aktivitet

16. Omtrent hvor mange timer sitter du i ro på en vanlig hverdag?

Regn med tiden både på jobb, i skole og på fritiden.
Oppgi i hele timer

17. Hvor ofte trener eller mosjonerer du vanligvis på fritiden? (Ta et gjennomsnitt)

Med mosjon mener vi at du f.eks. går tur, går på ski, svømmer eller driver trening/idrett.

- Aldri
- Sjeldnere enn en gang i uken
- En gang i uken
- 2-3 ganger i uken
- 4-5 ganger i uken
- Omtrent hver dag

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «17. Hvor ofte trener eller mosjonerer du vanligvis på fritiden? (Ta et gjennomsnitt)»: Omtrent hver dag, 4-5 ganger i uken, 2-3 ganger i uken, En gang i uken, Sjeldnere enn en gang i uken

17a. Hvor hardt trener eller mosjonerer du? (Ta et gjennomsnitt)

- Tar det rolig uten å bli andpusten eller svett
- Tar det så hardt at jeg blir andpusten og svett
- Tar meg nesten helt ut

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «17. Hvor ofte trener eller mosjonerer du vanligvis på fritiden? (Ta et gjennomsnitt)»: Omtrent hver dag, 4-5 ganger i uken, 2-3 ganger i uken, En gang i uken, Sjeldnere enn en gang i uken

17b. Hvor lenge holder du på hver gang? (Ta et gjennomsnitt)

- Mindre enn 15 minutter
- 15 minutter-29 minutter
- 30 minutter-1 time
- Mer enn 1 time

 Sideskift

Kosthold

18.1. Hvor ofte drikker du vanligvis sukkerholdig brus eller leskedrikk?

- Sjelden/aldri
- 1-3 ganger per måned
- 1 gang per uke
- 2-3 ganger per uke
- 4-6 ganger per uke
- Daglig

18.2. Hvor ofte spiser du vanligvis frukt og bær (regn ikke med juice eller fruktsaft)?

- Sjelden/aldri
- 1-3 ganger per måned
- 1 gang per uke
- 2-3 ganger per uke
- 4-6 ganger per uke
- Daglig

18.3. Hvor ofte spiser du vanligvis grønnsaker (inkludert salat)? Regn ikke med poteter.

- Sjelden/aldri

- 1-3 ganger per måned
- 1 gang per uke
- 2-3 ganger per uke
- 4-6 ganger per uke
- Daglig

18.4. Hvor ofte spiser du vanligvis fisk (som pålegg, til lunsj eller middag)?

- Sjelden/aldri
- 1-3 ganger per måned
- 1 gang per uke
- 2-3 ganger per uke
- 4-6 ganger per uke
- Daglig

Tobakk

19. Hvor ofte røyker du?

- Daglig
- Av og til
- Ikke nå, men tidligere daglig
- Ikke nå, men tidligere av og til
- Har aldri røykt

20. Hvor ofte bruker du snus?

- Daglig
- Av og til
- Ikke nå, men tidligere daglig
- Ikke nå, men tidligere av og til
- Har aldri brukt snus

Alkohol

Så går vi over til spørsmål om alkohol. Vi tenker her på alle alkoholholdige drikker, som øl, vin, brennevin, rusbrus med videre.

21. Har du noen gang drukket alkohol?

- Ja
- Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «21. Har du noen gang drukket alkohol?»: Ja

21a. I løpet av de siste 12 måneder, hvor ofte har du drukket alkohol?

- Aldri
- Månedlig eller sjeldnere
- 2-4 ganger i måneden

- 2-3 ganger i uken
- 4 ganger i uken eller mer

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «21a. I løpet av de siste 12 måneder, hvor ofte har du drukket alkohol?»: 4 ganger i uken eller mer, 2-3 ganger i uken, 2-4 ganger i måneden, Månedlig eller sjeldnere

21b. Hvor mange alkoholenheter tar du på en "typisk" dag når du drikker alkohol?

Én enhet alkohol tilsvarer én liten flaske øl, ett glass vin eller én drink:

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- 7-9
- 10 eller flere

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «21a. I løpet av de siste 12 måneder, hvor ofte har du drukket alkohol?»: 4 ganger i uken eller mer, 2-3 ganger i uken, 2-4 ganger i måneden, Månedlig eller sjeldnere

21c. Hvor ofte drikker du seks alkoholenheter eller mer ved én og samme anledning?

Én enhet alkohol tilsvarer én liten flaske øl, ett glass vin eller én drink:

- Aldri
- Sjeldnere enn månedlig
- Månedlig
- Ukentlig
- Daglig eller nesten daglig

Del 5. SKADER OG FYSISK MILJØ

Skader

Det følgende spørsmålet gjelder nye skader i perioden, ikke behandling av gamle skader.
‘Oppsøkt lege’ inkluderer både fastlege, legevakt og kontakt med spesialisthelsetjenesten.

22. Har du i løpet av de siste 12 måneder vært utsatt for en eller flere skader som førte til at du oppsøkte lege eller tannlege?

- Ja, en
- Ja, flere
- Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «22. Har du i løpet av de siste 12 måneder vært utsatt for en eller flere skader som førte til at du oppsøkte lege eller tannlege?»: Ja, en, Ja, flere

22a. Hva var årsaken til skaden? (Hvis mer enn én skade, tenk på den alvorligste)

- Ulykke
- Vold/overfall
- Annen årsak

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «22. Har du i løpet av de siste 12 måneder vært utsatt for en eller flere skader som førte til at du oppsøkte lege eller tannlege?»: Ja, en, Ja, flere

22b. Hvor skjedde skaden?

- Vei, gate, fortau, gang/sykkelvei - trafikkulykke (kjøretøy i bevegelse - også sykkelvelt)
- Vei, gate, fortau, gang/sykkelvei - ikke trafikkulykke

- Inne i eller utenfor skjenkested (bar, pub, restaurant)
- Bolig, innendørs
- Boligområde ute
- Produksjons-, verkstedsområde (fabrikk, anlegg, skogshogst, på gard)
- Institusjon, sykehus, syke-, aldershjem
- Sports- eller idrettsområde
- Fri natur - utmark, hav, sjø, vann
- Annet skadested

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «22. Har du i løpet av de siste 12 måneder vært utsatt for en eller flere skader som førte til at du oppsøkte lege eller tannlege?»: Ja, en, Ja, flere

22c. Hva holdt du på med da skaden skjedde?

- Inntektsgivende arbeid
- Utdanning
- Idrett, sport, trening
- Friluftsliv, jakt, fiske
- Husarbeid, hagearbeid
- Lek, hobby
- Annen aktivitet

Støy

23. Hvis du tenker på de siste 12 månedene, hvor plaget er du av støy fra veitrafikk når du er hjemme?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Middels plaget
- Mye plaget
- Svært mye plaget

24. Hvis du tenker på de siste 12 månedene, hvor plaget er du av støy fra andre kilder når du er hjemme?

- Ikke plaget
- Litt plaget
- Middels plaget
- Mye plaget
- Svært mye plaget

Del 6. LIVSKVALITET

Nå kommer en rekke spørsmål som handler om livskvalitet. Du vil kanskje oppleve at noe av det vi spør om her allerede er spurt om tidligere. Det er likevel viktig at du tar deg tid til å svare også på disse spørsmålene.

25. Alt i alt, hvor fornøyd er du med livet ditt for tiden?

Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr ikke fornøyd i det hele tatt og 10 betyr svært fornøyd.

- 0 - Ikke fornøyd i det hele tatt

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært fornøyd

26. Alt i alt, i hvilken grad opplever du at det du gjør i livet er meningsfylt?

Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr ikke meningsfylt i det hele tatt og 10 betyr svært meningsfylt.

- 0 - Ikke meningsfylt i det hele tatt
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10 - Svært meningsfylt

27. Tenk på hvordan du har følt deg de siste 7 dagene. I hvilken grad var du ... ?

Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr at du ikke opplevde følelsen i det hele tatt og 10 betyr at du opplevde følelsen i svært stor grad.

27.1.

- 0 - Ikke glad i det hele tatt
- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10 - Svært glad

27.2.

- 0 - Ikke bekymret i det hele tatt
- 1
 - 2

- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært bekymret

27.3.

- 0 - Ikke nedfor eller trist i det hele tatt
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært nedfor eller trist

27.4.

- 0 - Ikke irritert i det hele tatt
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært irritert

27.5.

- 0 - Ikke ensom i det hele tatt
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7

- 8
- 9
- 10 - Svært ensom

27.6.

- 0 - Ikke engasjert i det hele tatt
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært engasjert

27.7.

- 0 - Ikke rolig og avslappet i det hele tatt
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært rolig og avslappet

27.8.

- 0 - Ikke engstelig i det hele tatt
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært engstelig

28. Hvor enig er du i påstandene nedenfor?

Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr helt uenig og 10 betyr helt enig.

28.1. Mine sosiale relasjoner er støttende og givende:

0 - Helt uenig

10 - Helt enig

28.2. Jeg bidrar aktivt til andres lykke og livskvalitet

0 - Helt uenig

10 - Helt enig

 Sideskift

Hvor ofte har du vært plaget av de følgende problemene i løpet av de siste 14 dagene?

29. Lite interesse for eller glede over å gjøre ting

Ikke i det hele tatt

Noen dager

Mer enn halvparten av dagene

Nesten hver dag eller hver dag

30. Følt deg nedfor, deprimert eller fylt av håpløshet

Ikke i det hele tatt

Noen dager

Mer enn halvparten av dagene

Nesten hver dag eller hver dag

 Sideskift

Sosialt fellesskap og tillit

31. Hvor ofte er du sammen med gode venner?

Regn ikke med medlemmer av din egen familie.

- Omtrent daglig
- Omtrent hver uke, men ikke daglig
- Omtrent hver måned, men ikke ukentlig
- Noen ganger i året
- Sjeldnere enn hvert år
- Har ingen gode venner

 Sideskift

32. Vil du stort sett si at folk flest er til å stole på, eller at en ikke kan være for forsiktig når en har med andre å gjøre?

Oppgi svaret på en skala fra 0-10, der 0 betyr at en ikke kan være for forsiktig, mens 10 betyr at folk flest er til å stole på.

- 0 - Kan ikke være for forsiktig
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Folk flest er til å stole på

33. I hvilken grad føler du at du hører til på stedet der du bor?

Svar på en skala fra 0 til 10, der 0 vil si at du ikke føler tilhørighet overhodet, og 10 at du føler en sterk grad av tilhørighet.

- 0 - Føler ikke tilhørighet overhodet
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Føler sterk grad av tilhørighet

34. Alt i alt, hvor trygg føler du deg når du er ute og går i nærmiljøet?

Svar på en skala fra 0 til 10, der 0 vil si at du ikke er trygg i det hele tatt og 10 at du er svært trygg.

- 0 - Ikke trygg i det hele tatt

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Svært trygg

 Sideskift

Del 7. DEMOGRAFISKE OPPLYSNINGER

35. Hva er din høyeste fullførte utdanning?

- Grunnskole/framhaldsskole/folkehøyskole inntil 10 år
- Fagutdanning/realskole/videregående/gymnas minimum 3 år
- Høyskole/universitet mindre enn 4 år
- Høyskole/universitet 4 år eller mer

36. Hvis enpersonshusholdning: Tenk på din samlede inntekt. Dersom du bor sammen med andre, tenk på den samlede inntekten til alle i husholdningen. Hvor lett eller vanskelig er det for deg/dere å få pengene til å strekke til i det daglige, med denne inntekten?

- Svært vanskelig
- Vanskelig
- Forholdsvis vanskelig
- Forholdsvis lett
- Lett
- Svært lett
- Vet ikke

37. Hvilken arbeids- eller livssituasjon er du i?

Sett ett eller flere kryss

- Yrkesaktiv heltid (32 timer eller mer per uke)
- Yrkesaktiv deltid (mindre enn 32 timer per uke)
- Selvstendig næringsdrivende
- Sykmeldt
- Arbeidsledig
- Uføretrygdet/mottar arbeidsavklaringspenger
- Mottar sosialstønad
- Alders- eller førtidspensjonist
- Skoleelev eller student
- Vernepliktig, sivilarbeider
- Hjemmearbeidende

38. Er du gift/samboer, enslig eller har du kjæreste?

- Gift/registrert partner
- Samboende
- Har kjæreste (som du ikke bor sammen med)
- Enslig

 Sideskift

Tannhelse

39. Når var du sist hos tannlege/tannpleier?

- 0-2 år siden
- 3-5 år siden
- Mer enn 5 år siden

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «39. Når var du sist hos tannlege/tannpleier?»: Mer enn 5 år siden

39a. Hvorfor er det mer enn 5 år siden du var hos tannlege/tannpleier?

Sett ett eller flere kryss

- Økonomiske årsaker
- Redsel/frykt
- Problem med transport/reisevei
- Andre årsaker

 Sideskift

TILLEGGSPØRSMÅL FOR TROMS OG FINNMARK

I Norge bor det folk med ulik etnisk bakgrunn. Det vil si at de snakker ulike språk og har forskjellige kulturer. Eksempler på etnisk bakgrunn, eller etniske grupper er norsk, samisk og kvensk/norskfinsk, befolkningsgrupper som tradisjonelt har bodd sammen i nord. Formålet med denne delen av undersøkelsen er å gi økt kunnskap om kultur og språkbakgrunn hos personer med samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn.

1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?

- Ja
- Nei

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Hvilket hjemmespråk har/hadde du, dine foreldre og besteforeldre?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Sett ett eller flere kryss

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.1 Morfar

- Norsk
- Samisk
- Kvensk/norskfinsk
- Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.2 Mormor

Norsk

Samisk

Kvensk/norskfinsk

Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.3 Farfar

Norsk

Samisk

Kvensk/norskfinsk

Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.4 Farmor

Norsk

Samisk

Kvensk/norskfinsk

Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.5 Far

Norsk

Samisk

Kvensk/norskfinsk

Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.6 Mor

Norsk

Samisk

Kvensk/norskfinsk

Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

2.7 Jeg selv

Norsk

Samisk

Kvensk/norskfinsk

Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

3. Hadde minst en av dine oldeforeldre samisk som hjemmespråk?

- Ja
- Nei
- Vet ikke

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Hva er din, din fars og din mors etniske bakgrunn?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Sett ett eller flere kryss

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

4.1 Min etniske bakgrunn er

- Norsk
- Samisk
- Kvensk/norskfinsk
- Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

4.2 Min fars etniske bakgrunn er

- Norsk
- Samisk
- Kvensk/norskfinsk
- Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

4.3 Min mors etniske bakgrunn er

- Norsk
- Samisk
- Kvensk/norskfinsk
- Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

4.4 Eventuell samboers/ektefelles etniske bakgrunn

- Norsk
- Samisk
- Kvensk/norskfinsk
- Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

5. Hva regner du deg selv som?

Sett ett eller flere kryss

- ☐ Norsk
- ☐ Samisk
- ☐ Kvensk/norskfinsk
- ☐ Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

6. Dersom du har en samboer/ektefelle, hvilket språk snakker du med ham/henne?

Sett ett eller flere kryss

- ☐ Norsk
- ☐ Samisk
- ☐ Kvensk/norskfinsk
- ☐ Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

7. Dersom du har barn, hvilket språk snakker du med dem?

Sett ett eller flere kryss

- ☐ Norsk
- ☐ Samisk
- ☐ Kvensk/norskfinsk
- ☐ Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

8. Hvilket språk snakker din samboer/ektefelle med barna?

Sett ett eller flere kryss

- ☐ Norsk
- ☐ Samisk
- ☐ Kvensk/norskfinsk
- ☐ Annet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Hvordan vil du vurdere dine ferdigheter til å forstå, snakke, lese eller skrive samisk og eller kvensk/norskfinsk?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.1 Jeg forstår samisk

- ☐ Svært bra
- ☐ Nokså bra

- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.2 Jeg forstår kvensk/norskfinsk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.3 Jeg snakker samisk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.4 Jeg snakker kvensk/norskfinsk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.5 Jeg leser samisk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.6 Jeg leser kvensk/norskfinsk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord

Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.7 Jeg skriver samisk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

9.8 Jeg skriver kvensk/norskfinsk

- Svært bra
- Nokså bra
- Med anstrengelse
- Noen få ord
- Ikke i det hele tatt

	Sideskift
--	-----------------

Side 30

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

10. Sett kryss ved den påstanden som du selv tror er mest riktig:

- Om ti år vil samisk/kvensk/norskfinsk språk bli mer brukt enn i dag
- Om ti år vil samisk/kvensk/norskfinsk språk bli omtrent like mye brukt som i dag
- Om ti år vil samisk/kvensk/norskfinsk språk bli mindre brukt enn i dag

	Sideskift
--	-----------------

Side 31

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Hvor sterk tilhørighet føler du til på en skala fra 1-5?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

11.1 Din oppvekstkommune?

- 1 Ingen tilhørighet
- 2
- 3
- 4
- 5 Meget sterk tilhørighet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

11.2 Grenden/nabolaget/bygda der du vokste opp?

- 1 Ingen tilhørighet
- 2
- 3

- 4
- 5 Meget sterk tilhørighet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

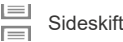
11.3 Kommunen hvor du bor i dag?

- 1 Ingen tilhørighet
- 2
- 3
- 4
- 5 Meget sterk tilhørighet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

11.4 Eventuelt andre kommuner hvor du har bodd?

- 1 Ingen tilhørighet
- 2
- 3
- 4
- 5 Meget sterk tilhørighet

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Folk opplever ulik grad av felleskap med forskjellige grupper av mennesker. Hvor sterkt felleskap, på en skala fra 1-5, føler du med:

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

12.1 Folk på stedet du vokste opp?

- 1 Intet fellesskap
- 2
- 3
- 4
- 5 Meget sterkt fellesskap

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

12.2 Folk på stedet der du bor i dag?

- 1 Intet fellesskap
- 2
- 3
- 4
- 5 Meget sterkt fellesskap

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

13. Vil du betegne stedet der du vokste opp som et samisk lokalsamfunn?

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

14. Vil du betegne stedet der du vokste opp som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn?

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

15. Vil du betegne stedet der du bor nå som et samisk lokalsamfunn?

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

16. Vil du betegne stedet der du bor nå som et kvensk/norskfinsk lokalsamfunn?

- I stor grad
- I noen grad
- I liten grad
- Ikke i det hele tatt

 Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

17. Bodde du på internat (statsinternat, kommunalt internat, privat internat) da du gikk på grunnskolen?

- Ja
- Nei

 Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

Hvor enig eller uenig er du i følgende påstander?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

I min oppvekst

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

18.1 Visste jeg lite om min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn

- Helt enig

- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

18.2 Betydde min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn lite for meg

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

18.3 Var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn ikke noe jeg vanligvis tenkte over

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

18.4 Var det samiske/kvenske/norskfinske en naturlig del av livet

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

18.5 Var min samiske/kvenske/norskfinske bakgrunn noe jeg var stolt over

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

18.6 Snakket jeg mer samisk/kvensk/norskfinsk enn det jeg gjør i dag

- Helt enig
- Delvis enig
- Delvis uenig
- Helt uenig

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Har du, eller en av dine foreldre, besteforeldre eller oldeforeldre samisk og eller kvensk/norskfinsk bakgrunn?»: Ja

19. Har du opplevd å bli diskriminert?

Sett ett eller flere kryss

- Ja, de to siste årene
- Ja, før
- Nei
- Vet ikke

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «19. Har du opplevd å bli diskriminert?»: Ja, de to siste årene, Ja, før

20. Hvorfor tror du at du ble diskriminert? Skyldes diskrimineringen:

Sett ett eller flere kryss

- Funksjonshemning
- Seksuell legning
- Lærevansker
- Kjønn
- Religion eller tro
- Nasjonalitet
- Etnisk bakgrunn
- Geografisk tilhørighet
- Alder
- Sykdom
- Andre årsaker
- Vet ikke

 Sideskift

Har du noen kommentarer?

Romssa fylkkasuohkana ja Finnmarkku fylkkagieldda dearvvašvuodaguorahallan 2019

Side 1

Don leat válljen gažaldagaid vástidit sámegillii. Jos háliidat dárogillii vástidit, de fertet máhccat ruovttoluotta iežat e-postii dahje geavahit sms liŋkka. Deaddil boalu "Neste side" vai beasat miehtanduodaštusa dohkkehit ja gažaldatskovi deavdit. Guorahallan lea dearvvašvuoda, loaktima ja eará diliid birra, ja guorahallamis lea stuora mearkkašupmi álbmotdearvvašvuhtii. Jos háliidat eanet lohkat dearvvašvuodaguorahallama birra, de gávdnojit dieđut fylkkasuohkaniid ruovttusiidduin.

Gažaldatskovi ádjánat sullii 15 minuhta deavdit.

Sideskift

Side 2

MIEHTAN

Mii dáhpáhuvvá du dieđuiguin?

Miehtan gusto fylkkadearvvašvuodaikkadeapmái Romssas ja Finnmarkkus 2019:s.

Iskkadeami váldoulbmil lea háhkat bohtosiid maid du fylkka- ja ássangiella sáhtá geavahit álbmotdearvvašvuodabarggus.

Iskkadeapmi mielddisbuktá ahte don deavddát jearahallanskovi dearvvašvuoda, dearvvašvuodameanuid, loaktima ja eallinkvaliteahta birra.

Čohkkejuvvon dieđut geavahuvvojit maidái dutkamis mii sáhtá addit eanet dieđuid álbmoga dearvvašvuoda ja fáktoriid birra mat váikkuhit dearvvašvuoda. Dán oktavuodas sáhtá leat áigejuovdil viežžat dieđuid eará registariin vel lassin, ovdamearkka dihte dieđuid oahpu, sisaboadu ja oadjoaddosiid birra mat leat registariin maid Statistihkalaš guovddášdoaimmahat hálddaša, dahje dieđuid buozalmasvuodaide ja divššu birra medisiinnalaš registariin nu mo Borasdávaregistaris, Norgga pasieantaregistaris, Váibmo- ja varrasuotnaregistaris. Liigedieđuid viežžan lea maidái dárbbaslaš oázžun dihte nu buori analysaid go vejolaš ja čadahit kvalitehtadárkkisteami.

Dieđut fylkkadearvvašvuodaikkadeamis Romssas ja Finnmarkkus sáhttet maidái leat oassin fylkkadearvvašvuodaikkadeamis mii gokčá olles riikka. Sáhtá maidái šaddat áigejuovdil dássadaddat Romssa ja Finnmarkku fylkkadearvvašvuodaikkadeami dieđuid eará dearvasvuodaikkademiiguin, ovdamearkka dihte Norgga eadni ja mánná-iskkademiin.

Dieđuid maid attát jearahallanskovis vurkejuvvot ja gieđahallot gustojeaddji personsuodjalusnjoelggadusaid mielde. Buot dieđut gieđahallojit nama ja riegdannummira dahje eará dieđuid haga mat njoelga muitalit gean birra lea sáhka. Riegdannummir vurkejuvvo sirrejuvvon daid eará dieđuin mat leat du birra. Buot dutkan čuovvu dearvvašvuodadutkanlaga njoelggadusaid ja lea Álbmotdearvvašvuodainstituhta dahje eará dutkanášahusat maid regiovnnalaš dutkan-ehtálaš lávdegottit leat dohkkehan mat čadahit dutkama.

Bohtosat almmuhuvvojit dušše joavkodásis, eai goassige ovttaskasolbmodásis.

Diehtočohkken lea vuodduvvon lánkaasahussii mii gusto oppalaš geahčastahkii álbmotdearvvašvuodas §7. Vai sáhtá heivehit dieđuid statistihkaide ja dutkamii vurkejuvvot dieđut mearritkahtes áigái manjá go leat čohkkejuvvon. Ulbmil lea čuovvut dearvvašvuoda ja eallindili ovdáneami áiggi badjel ja earret earát guorahallat sivaid buozalmasvuodaide.

Jus álggahuvvojit čuovvolaniskadeamit, sáhtá duinna fas váldot oktavuotta.

Go diehtočohkken lea loahpahuuvvon, oažžu fylkkagielda/ássangiielda namahis diehtofiillaid vai sáhttet dahkat analysaid dain. Buot dovdomearkkat mat čájehit identitehta ja dieđut mat sáhttet geavahuuvvot gávnnaht oasseváldiid identitehta, sihkkoujuvvojit eret buot diehtofiillain ovdal sáddejuvvojit.

Don it oačču individuálalaš ruovttoluottadieđuid fylkkadearvvašvuodaiskkadeami bohtosiin.

Dus lea riekti oaidnit guhte dieđut leat vurkejuvvon du birra, ja masa dieđut leat geavahuuvvon.

Lea eaktodáhtolaš searvat, ja sáhtát geassit ruovttoluotta miehtama vaikke goas ja bivdit ahte dieđut du birra sihkkoujuvvojit. Dán sáhtát dahkat dan bokte ahte sáddet bivdaga e-poastan čujuhussii: fylkeshelseundersokelser@fhi.no

Álbmotdearvvašvuodainstituhtas lea iskkadeami meannudanovddasvástádus. Instituhta personsuodjalusáittardeaddji lea Erlend Bakken.

Gávnnat dieđuid du rivttiid birra Álbmotdearvvašvuodainstituhta neahttasiiddus: www.fhi.no/studier/fhus/

Dáppe gávnnat maid oktavuodadieđuid meannudanovddasvástideaddjái, dutkanovddasvástideaddjái ja álbmotdearvvašvuodainstituhta personsuodjalusáittardeaddjái.

Iskkadeami bohtosat almmuhuvvojit fylkkagieldda neahttasiidduide. Dutkan mii lea dahkkon iskkadeami vuođul almmuhuvvo Álbmotdearvvašvuodainstituhta neahttasiidduide: www.fhi.no/studier/fhus/

Jus háliidat sáddet váidaga mo du dieđut leat gieđahallon, sáhtát sáddet váidaga Diehtobearráigehččui.

Mun mieđan/dohkkehan ahte dieđut maid lean addán, sáhttet geavahuuvvot nu mo dás bajábealde čilgejuvvo. *

Jo

 Sideskift

Side 3

1. oassi: LAGASBIRAS, GIELDA/SUOHKAN

1. Man muddui loavttát iežat lagasbirrasis?

- Buori muddui
- Muhtin muddui
- Unnán
- In obanassiige

2. Man muddui dovddat oadjebassan iežat lagasbirrasis?

- Buori muddui
- Muhtin muddui
- Unnán
- In obanassiige

 Sideskift

Side 4

Beasatlašvuohta báikkálaš fasilitehtaide ja servodatfálaldagaide

Smiehta iežat lagasbirrasa ja gieldda/suohkana birra:

3.1. Vásihatgo ahte lea álki beassat kultuvra- ja valáštallanfálaldagaide (kino, girjerádju, vuojadihanhálla, valáštallanvisti jna)?

Beasatlašvuohta lea:

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot
- In dieđe

3.2. Vásihatgo ahte lea álki beassat buvddaide, borranbáikkiide ja eará servodatfálaldagaide?

Beasatlašvuohta lea:

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot
- In dieđe

3.3. Vásihatgo ahte lea álki beassat almmolaš fievrrideapmái?

Beasatlašvuohta lea:

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot
- In dieđe

3.4. Vásihatgo ahte lea álki dutnje beassat luonddu- ja olgodaddanguovlluide?

Beasatlašvuohta lea:

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot
- In dieđe

3.5. Vásihatgo ahte lea álki beassat párkkaide ja eará ruoná birraiidda?

Beasatlašvuohta lea:

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot
- In dieđe

3.6. Vásihatgo ahte leat huksejuvvon ollu vázzin- ja sihkelastinbálgát du lagasbirrasis?

- Hui bures
- Bures
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot
- In dieđe

Searvan aktivitehtaide

4. Man dájvá searvvat organiserejuvvon doaimmaide/eaktodáhtolaš doaimmaide nu mo omd. valáštallansearvvis, politihkalaš searvvis, oskkolaš searvegottis, koaras dahje sullasaš?

- Beaivválaččat
- Vahkkosaččat
- 1-3 geardde mánnui
- Hárvvit
- In goassige

5. Man dájvá leat eará doaimmain, nu mo ovdamearkka dihte searvvis, čoahkkimiin, deaivvadat ustibiiguin, finat lášmmohallamin ustibiiguin/bargoustibiiguin dahje eará?

- Beaivválaččat
- Vahkkosaččat
- 1-3 geardde mánnui
- Hárvvit
- In goassige

2. oassi: DEARVVAŠVUOHTA

6. Mo árvoštalat iežat dearvvašvuoda oppalaččat? Dajašit go ahte lea...

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot

7. Mo árvoštalat iežat bátnedearvvašvuoda? Dajašit go ahte lea...

- Hui buorre
- Buorre
- Ii buorre iige heittot
- Heittot
- Hui heittot

8. Oppalaččat, go smiehtat mo dus lea dáid ággiid, leatgo eanaš duhtavaš iežat diliin vai leat go eanaš duhtameahttun?

- Hui duhtavaš
- Oalle duhtavaš
- Sihke /- ja
- Oalle duhtameahttun
- Hui duhtameahttun

Allodat ja deaddu

9. Man allat leat don skuovaid haga?

Čále galle sentte:

10. Man lossat leat don biktasiid ja skuovaid haga?

Čále galle kg:

Jus leat áhpeheapme, čále man ollu deddet ovdal šaddet áhpeheapmin

Psyhkalaš giksašuvvat

11.1. Man muddui leat giksašuvvan jierásmuvvamiin dahje siskkáldas ráfehisvuodain maŋimuš vahkku?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- Oalle sakka giksašuvvan
- Hui giksašuvvan

11.2. Man muddui leat giksašuvvan baluin dahje vuorrádusain maŋimuš vahkku?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- Oalle sakka giksašuvvan
- Hui giksašuvvan

11.3. Man muddui leat giksašuvvan eahpedoaivvuin boahhteáigái maŋimuš vahkku?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- Oalle sakka giksašuvvan
- Hui giksašuvvan

11.4. Man muddui leat giksašuvvan skurtnjagemiin dahje lossamielain maŋimuš vahkku?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- Oalle sakka giksašuvvan
- Hui giksašuvvan

11.5. Man muddui leat giksašuvvan vuorjašuvvamiin dahje ráfehisvuodain maŋimuš vahkku?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- Oalle sakka giksašuvvan
- Hui giksašuvvan

11.6. Man muddui leat giksašuvvan oadđinváttisvuodaiguin maŋimuš vahkku?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- Oalle sakka giksašuvvan
- Hui giksašuvvan

 Sideskift

Guhkitáigásaš dearvvašvuodaváttisvuodat ja doaibmahehttejumit

12. Leatgo dus guhkitáigásaš buozalmasvuodat dahje dearvvašvuodaváttisvuodat? Mii smiehttat maiddáí buozalmasvuodaid dahje váttisvuodaid mat gullet áigodagaide, dahje mat bohtet ja mannet.

Eaktun lea ahte dat lea(t) bistán, dahje vurdojuvvo ahte bistá/bistet unnimusat guhitta mánu

- Jo
- Eai

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «12. Leatgo dus guhkitáigásaš buozalmasvuodat dahje dearvvašvuodaváttisvuodat? Mii smiehttat maiddáí buozalmasvuodaid dahje váttisvuodaid mat gullet áigodagaide, dahje mat bohtet ja mannet.»: Jo

12a: Váikkuhitgo dát dearvvašvuodaváttisvuodat du árgabeaivái?

- Buori muddui
- Muhtin muddui
- Unnán
- Eai obanassiige

13. Leatgo dus doaibmahehttejumit dahje leatgo dus givssit roasmmuhuvvama geažil? Mii smiehttat maiddáí givssiid birra mat bohtet ja mannet.

- Jo
- Eai

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «13. Leatgo dus doaibmahehttejumit dahje leatgo dus givssit roasmmuhuvvama geažil? Mii smiehttat maiddáí givssiid birra mat bohtet ja mannet.»: Jo

13a. Váikkuhitgo dát doaibmahehttejumit du árgabeaivái?

- Buori muddui
- Muhtin muddui
- Unnán
- Eai obanassiige

 Sideskift

3. oassi: SOSIÁLA DOARJJA, OKTONASVUOHTA

Sosiála doarjja

14.1. Man gallis leat dutnje nu lagasolmmožin ahte sii leat dutnje doarjjan jus dus leat stuorra persovnnalaš váttisvuodat? Rehkenastte maiddá iežat lagamus bearraša.

- Ii oktage
- 1-2
- 3-5
- 6 dahje eanet

14.2. Man stuorra beroštumi čájehit earát du doaimmaide? Dajašit go ahte čájehit...

- Ollu beroštumi
- Veahá beroštumi
- Eai čájet ollu eaige unnán beroštumi
- Unnán beroštumi
- Eai čájet beroštumi

14.3. Oažžut praktihkalaš veahki ránnjain jus dárbbášat dan, leago dat... ..

- Hui álki
- Álki
- Ii álki iige váttis
- Váttis
- Hui váttis

Oktonasvuolta

15.1. Man dávjá dovddat ahte váillahtat olbmo geainna sáhtát leat fárrolagaid?

- In goassige
- Hárve
- Muhtomin
- Dávjá
- Hui dávjá

15.2. Man dávjá dovddat ahte leat olggobealde?

- In goassige
- Hárve
- Muhtomin
- Dávjá
- Hui dávjá

15.3. Man dávjá dovddat ahte leat isolerejuvvon earáin?

- In goassige
- Hárve
- Muhtomin
- Dávjá
- Hui dávjá

4. oassi: DEARVVAŠVUOĐALAŠ LÁHTTEN

Rumašlaš aktivitehtat

16. Sullii man galle diimmu čohkkát jaska dábálaš árgabeaivvi?

Rehkenastte sihke áiggi barggus, skuvllas ja astoáiggis.

Čále olles diimmu:

17. Man dávjá lášmmohalat dahje finat lihkadeamen dábálaččat astoáiggis? (Gaskamearalaččat)

Lášmmohallamiin oaivvildat omd. finat váccašeamen, čuoiggač, vuojadat dahje hárbjehalat/valáštalat.

- In goassige
- Hárvvit go oktii vahkus
- Oktii vahkus
- 2-3 geardde vahkkui
- 4-5 geardde vahkkui
- Sullii juohke beaivvi

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «17. Man dávjá lášmmohalat dahje finat lihkadeamen dábálaččat astoáiggis? (Gaskamearalaččat)»: Sullii juohke beaivvi, 4-5 geardde vahkkui, Hárvvit go oktii vahkus, 2-3 geardde vahkkui, Oktii vahkus

17a. Man garrasit hárbjehalat dahje lášmmohalat? (Gaskamearalaččat)

- Válddán gulul, in šiedđaluva inge bivastuva
- Dan mađe garrasit ahte šiedđaluvan ja bivastuvan
- Nu garrasit go lea vejolaš

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «17. Man dávjá lášmmohalat dahje finat lihkadeamen dábálaččat astoáiggis? (Gaskamearalaččat)»: Sullii juohke beaivvi, 4-5 geardde vahkkui, Hárvvit go oktii vahkus, 2-3 geardde vahkkui, Oktii vahkus

17b. Man guhká lášmmohalat dábálaččat? (Gaskamearalaččat)

- Unnitgo 15 minuhta
- 15 minuhta - 29 minuhta
- 30 minuhta - 1 diimmu
- Guhkit go 1 diimmu

 Sideskift

Borrandábit

18.1. Dábálaččat, man dávjá jugat bruvsa dahje eará juhkamuša mas lea sohkar?

- Hárve/in goassige
- 1-3 geardde mánnui
- 1 vahkkus
- 2-3 geardde vahkkui
- 4-6 geardde vahkkui
- Beaivválaččat

18.2. Dábálaččat, man dávjá borat šattuid ja murjiid (ale rehkenastte máihlli dahje šaddojuhkamuša)?

- Hárve/in goassige
- 1-3 geardde mánnui
- 1 vahkkus
- 2-3 geardde vahkkui
- 4-6 geardde vahkkui

Beaivválaččat

18.3. Dábálaččat, man dávjá borat ruotnasiid (maiddái saláhta)? Ale rehkenastte buđehiid.

- Hárve/in goassige
- 1-3 geardde mánnui
- 1 vahkkus
- 2-3 geardde vahkkui
- 4-6 geardde vahkkui
- Beaivválaččat

18.4. Dábálaččat, man dávjá borat guoli (láibbi ala, beaiveborramuššan dahje málisin)?

- Hárve/in goassige
- 1-3 geardde mánnui
- 1 vahkkus
- 2-3 geardde vahkkui
- 4-6 geardde vahkkui
- Beaivválaččat

Duhpát

19. Man dávjá borgguhat?

- Beaivválaččat
- Muhtomin
- In dál, muhto ovdal beaivválaččat
- In dál, muhto ovdal muhtomin
- In leat goassige borgguhan

20. Man dávjá geavahat snuvssa?

- Beaivválaččat
- Muhtomin
- In dál, muhto ovdal beaivválaččat
- In dál, muhto ovdal muhtomin
- In leat goassige snuvssen

Alkohola

De bohtet jearaldagat alkohola birra. Dás mii smiehttat buot juhkamušaid birra main lea alkohola, nu mo vuolla, viidna, buolliviidni, alkobruvsa jna.

21. Leatgo goassige juhkan alkohola?

- Jo
- In

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «21. Leatgo goassige juhkan alkohola?»: Jo

21a. Manjimuš 12 mánu, man gallii leat juhkan alkohola?

- In goassige
- Mánnosaččat dahje hárvvit
- 2-4 geardde mánnui
- 2-3 geardde vahkkui
- 4 geardde vahkkui dahje dávjjit

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «21a. Manjimuš 12 mánu, man gallii leat juhkan alkohola?»: 4 geardde vahkkui dahje dávjjit, 2-3 geardde vahkkui, 2-4 geardde mánnui, Mánnosaččat dahje hárvvit

21b. Man galle alkoholaovttadaga váldát "dábálaš" beaivvi go jugat alkohola?

Okta alkoholaovttadat vástida ovttá unna vuollabohtala, ovttá glása viinna dahje ovttá drámma:

- 1-2
- 3-4
- 5-6
- 7-9
- 10 dahje eanet

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «21a. Manjimuš 12 mánu, man gallii leat juhkan alkohola?»: 4 geardde vahkkui dahje dávjjit, 2-3 geardde vahkkui, 2-4 geardde mánnui, Mánnosaččat dahje hárvvit

21c. Man dávjá jugat guhtta alkoholaovttadaga dahje eanet go leat ovttá dilálašvuodas?

Okta alkoholaovttadat vástida ovttá unna vuolabohtala, ovttá glása viinna dahje ovttá drámma:

- In goassige
- Hárvvit go mánnosaččat
- Mánnosaččat
- Vahkkosaččat
- Beaivválaččat dahje measta beaivválaččat

5. oassi: HÁVVUDEAMIT JA FYSALAŠ BIRAS

Hávvudeamit

Čuovvovaš jearaldat guoská hávvudemiiide dán áigodagas, ii jus lea divššus ovddeš hávvudemiiiguin.
‘Váldán oktavuoda doaktáriin’ sisttisoallá sihke fástadoaktára, doavtterfávttá ja spesialistadearvvašvuodabálvalusa.

22. Leatgo manjimuš 12 mánu ožžon ovttá dahje mánnga hávvudeami mat dagahedje ahte váldet oktavuoda doaktáriin dahje bátnedoaktáriin?

- Jo, oktii
- Jo, mánngii
- In

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «22. Leatgo manjimuš 12 mánu ožžon ovttá dahje mánnga hávvudeami mat dagahedje ahte váldet oktavuoda doaktáriin dahje bátnedoaktáriin?»: Jo, mánngii, Jo, oktii

22a. Mii lei sivva hávvudeapmái? (Jus lea eanet go okta hávvudeapmi, smiehta vearrámusa birra)

- Lihkohisvuohta
- Veahkaválddálášvuohta/falleheapmi
- Eará sivva

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «22. Leatgo maŋimuš 12 mánu ožžon ovtta dahje mánga hávvudeami mat dagahedje ahte váldet oktavuoda doaktáriin dahje bátnedoaktáriin?»: Jo, mángii, Jo, oktii

22b. Gos ledjet go hávvuduvvojit?

- Geainnu, gáhta, vázzingeainnu, vázzinravdda/sihkkelastingeainnu alde - johtolatlihkohisvuohta (fievrui lei jođus – maiddái jus leat gahččan sihkkelis)
- Geainnu, gáhta, vázzingeainnu, vázzinravdda/sihkkelastingeainnu alde - ii johtolatlihkohisvuohta
- Olgobáikkis, siste dahje olggobealde (báras, pubbas, restaurántas)
- Viesus, siste
- Ássanviessoguovllus olgun
- Buvttadan-, divohatguovllus (fabrihkas, rusttetbirrasis, murrenguovllus, eanandoalus)
- Ásahusas, buohcciviesus, buhcciid-, boarrásiidruovttus
- Valáštallan- dahje lášmmohallanbáikkis
- Luonddus - meahcis, ábis, meara alde, jávrris
- Hávváduvvon eará báikkis

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «22. Leatgo maŋimuš 12 mánu ožžon ovtta dahje mánga hávvudeami mat dagahedje ahte váldet oktavuoda doaktáriin dahje bátnedoaktáriin?»: Jo, mángii, Jo, oktii

22c. Maid ledjet bargamin go hávvuduvvojit?

- Dienas barggus
- Oahpahusas
- Lášmmohallamin, valáštallamin, hárjehallamin
- Meahcásteamen, bivddus, guolásteamen
- Viessobargguid, gilvvagárdedoaimmaid dahkamin
- Stoahkamin, astoáiggedoaimmain
- Eará aktivitehtas

Riedja

23. Jus smiehtat 12 maŋimuš mánu, man sakka leat giksašuvvan johtolatriejain go leat ruovttus?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- In giksašuvvan ollu inge unnán
- Sakka giksašuvvan
- Hui sakka giksašuvvan

24. Jus smiehtat 12 maŋimuš mánu, man sakka leat giksašuvvan eará riejas go leat ruovttus?

- In leat giksašuvvan
- Veahá giksašuvvan
- In giksašuvvan ollu in ge unnán
- Sakka giksašuvvan
- Hui sakka giksašuvvan

Dál bohtet jearaldagat mat leat eallinárvvu birra. Soaitá vásihat ahte mii dál jearrat juoga maid ovdal jo leat jearran. Lea goitge dehálaš ahte válddát áiggi vástidit dáid jearaldagaid maiddái.

25. Oppalaččat, man duhtavaš leat eallimiinnat dáid áiggiid?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte it leat duhtavaš obanassiige ja 10 mearkkaša ahte leat hui duhtavaš.

0 - In duhtavaš obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui duhtavaš

26. Oppalaččat, man sakka vásihat ahte dan man dagat eallimisttát lea ulbmillaš?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte ii leat ulbmillaš obanassiige ja 10 mearkkaša ahte lea hui ulbmillaš.

0 - Ii ulbmillaš obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui ulbmillaš

27. Smiehta makkár dovddut dus leamaš maŋimuš 7 beaivvi. Man muddui ledjet ... ?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte it dovdan dovddu obanassiige ja 10 mearkkaša ahte dovdet dovddu hui garrasit.

27.1.

0 - In ilus obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui ilus

27.2.

0 - In vuorjašuvvon obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui vuorjašuvvon

27.3.

0 - In skurtnjas dahje váivvis obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui skurtnjas dahje váivvis

27.4.

0 - In erdon obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui erdon

27.5.

0 - In oktonas obanassiige

- 1

- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Hui oktonas

27.6.

- 0 - In ánggir obanassiige
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Hui ánggir

27.7.

- 0 - In jaskat ja ráfálaš obanassiige
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Hui jaskat ja ráfálaš

27.8.

- 0 - In vuorrádusas obanassiige
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6

- 7
- 8
- 9
- 10 - Hui vuorrádusas

28. Man ovttaoaivilis leat čuoččuhusain dás vuolábealde?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte leat áibbas eará oaivilis ja 10 mearkkaša ahte leat áibbas ovttaoaivilis.

28.1. Mu sosiála gaskavuodat leat doarjjan ja addet munnje juoga:

- 0 - Áibbas eará oaivilis
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Áibbas ovttaoaivilis

28.2. Mun aktiivvalaččat dagahan earáide lihku ja eallinárvvu

- 0 - Áibbas eará oaivilis
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Áibbas ovttaoaivilis

Man dávjá leat giksašuvvan čuovvovaš váttisvuodáiguin manimuš 14 beaivvi?

29. Unnán beroštupmi dahje illu dahkat áššiid

- In obanassiige
- Muhtin beivviid
- Badjel beali beivviin
- Measta juohke beaivvi dahje juohke beaivvi

30. Dovdan ahte leat skurtnjas, ahte lea lossamiella dahje devdon eahpedoaivvuin

- In obanassiige
- Muhtin beivviid
- Badjel beali beivviin
- Measta juohke beaivvi dahje juohke beaivvi

 Sideskift

Sosiála oktavuohta ja luohttevašvuohta

31. Man dávjá leat fárrolagaid buriid ustibiiguin?

Ale rehkenastte olbmuid geat leat du bearrašis.

- Sullii beaivválaččat
- Sullii juohke vahkku, muhto in beaivválaččat
- Sullii juohke mánu, muhto in vahkkosaččat
- Moddii jagis
- Hárvvit go juohke jagi
- Mus eai leat buorit ustibat

 Sideskift

32. Dajašitgo ahte eatnašiidda sáhtá luohttit, dahje ahte ii sáhte goassige leat doarvái várrugas go lea earáiguin dahkamuš?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte ii sáhte leat mendo várrugas obanassiige ja 10 mearkkaša ahte eatnašiidda sáhtá luohttit.

- 0 - Ii sáhte leat doarvái várrugas
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10 - Eatnašiidda sáhtá luohttit

33. Man muddui dovddat ahte don gulat dan báikái gos orut?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte it dovdda gullevašvuoda obanassiige ja 10 mearkkaša ahte dus lea nana gullevašvuodadovdu.

- 0 - In dovdda gullevašvuoda obanassiige
- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Dovddan nana gullevašvuoda

34. Oppalaččat, man oadjebas leat go leat olgun váccašeamen lagasbirrasis?

Vástit loguiguin 0-10, 0 mearkkaša ahte it leat oadjebas obanassiige ja 10 mearkkaša ahte leat hui oadjebas.

0 - In oadjebas obanassiige

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9

10 - Hui oadjebas

7. oassi: DEMOGRÁFALAŠ DIEDUT

35. Mii lea alimus oahpu man leat čađahan?

- Vuodđoskuvla/"framhaldskole"/álbmotallaskuvla gitta 10 jagi
- Fágaoahppu/reálaskuvla/joatkkaskuvla/logahat unnimusat 3 jagi
- Allaskuvla/universitehta unnit go 4 jagi
- Allaskuvla/universitehta 4 jagi dahje eanet

36. Jus ovtta olbmo dálostallan: Smiehta iežat ollislaš sisaboađu. Jus orut ovttas earáiguin, smiehta ollislaš sisaboađu buohkain dállođalus. Man álki dahje váttis lea dutnje/didjiide birget beaivválaččat dáinna sisaboađuin?

- Hui váttis
- Váttis
- Oalle váttis
- Oalle álki
- Álki
- Hui álki
- In diede

37. Makkár bargo- dahje eallindili lea dus?

Bija ovtta dahje mánga ruossa

- Ollesáiggi barggus (32 diimmu dahje eanet vahkkus)
- Oasseáiggi barggus (unnitgo 32 diimmu vahkkus)
- Iešheanalis ealáhusdoalli
- Buohccindiedihuvvon
- Bargguheapme
- Oaččun bargonávccahisvuodaoaju/bargočielggadanruđa

- ☐ Oaččun sosiáladoarjaga
- ☐ Ahke- dahje ovdaláigepensionista
- ☐ Skuvlaoahppi dahje studeanta
- ☐ Bálválgatnegasvuodas, siviilabargi
- ☐ Ruovttubargus

38. Leatgo náitalan/ovttasássi, okto vai leago dus irgi/moarsi?

- ☐ Náitalan/registrerejuvvon guoibmi
- ☐ Ovttasássi
- ☐ Lea irgi/moarsi (geainna it oru ovttas)
- ☐ Okto

 Sideskift

Bátnedearvvašvuohhta

39. Goas mángemuš ledjet bátnedoaktára/bátnedivššára luhtte?

- ☐ 0-2 jagi áigi
- ☐ 3-5 jagi áigi
- ☐ Eanet go 5 jagi áigi

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «39. Goas mángemuš ledjet bátnedoaktára/bátnedivššára luhtte?»: Eanet go 5 jagi áigi

39a. Manne lea eanet go 5 jagi áigi go fitnet bátnedoaktára/bátnedivššára luhtte?

Bija ovtta dahje mánga ruossa

- ☐ Ekonomalaš sivat geažil
- ☐ Ballu/árgivuohhta
- ☐ Mátkkoštanválttisvuodát/ Guhki mátkkoštit
- ☐ Eará sivat

 Sideskift

Romssa ja Finnmarkku liigemodulii earaldagat

Norggas ássat olbmot geain lea iešguđetlágan etnalaš duogáš. Dat mearkkaša ahte hállet iešguđetlágan gielaid ja sis leat iešguđetlágan kultuvrrat. Ovdamearkkat etnalaš duogážiin, dahje etnalaš joavkkein leat dáža, sámi ja kvena/norggasuopmelaš. Álbmotjoavkkut mat árbevirolaččat leat orron ovttas davvin. Ulbmil dáinna osiin iskkadeamis lea nannet máhttu min fylkka ássiid kultuvrra ja gielladuogáža birra olbmui geain lea sáme ja dahje kvena/norggasuopmelaš duogáš.

1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?

- ☐ Jo
- ☐ Ii

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Guhte ruovttugiella lea/lei dus, du váhnemiin ja áhkuin ja ádjáin?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Bija ovtta dahje mánga ruossa

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.1 Áddjá (eatni áhčči)

- Dáru
- Sámi
- Kvena/norggasuomagiella
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.2 Áhkku (eatni eadni)

- Dáru
- Sámi
- Kvena/ norggasuomagiella
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.3 Áddjá (áhči áhčči)

- Dáru
- Sámi
- Kvena/ norggasuomagiella
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.4 Áhkku (áhči eadni)

- Norsk
- Sámi
- Kvena/ norggasuomagiella
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.5 Áhčči

- Dáru
- Sámi
- Kvena/ norggasuomagiella
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.6 Eadni

- Dáru
- Sámi
- Kvena/ norggasuomagiella
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin

sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

2.7 Mu

- Dáru
- Sámi
- Kvena/ norggasuomagiella
- Eará

 Sideskift

Side 26

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

3. Lei go unnimusat ovtta du máttarváhnemiin sámegiella ruovttugiellan?

- Jo
- Ii
- In diede

 Sideskift

Side 27

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Mii lea du, du áhči ja eatni etnalaš duogáš?

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Bija ovtta dahje mánga ruossa

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

4.1 Mu etnalaš duogáš lea

- Dáža
- Sámi
- Kvena/norggasuopmelaš
- Eará

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

4.2 Mu áhči etnalaš duogáš lea

- Dáža
- Sámi
- Kvena/norggasuopmelaš
- Eará

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

4.3 Mu eatni etnalaš duogáš lea

- Dáža
- Sámi
- Kvena/norggasuopmelaš
- Eará

Dette elementet viser dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

4.4 Jus lea, ovttasássi/isida/eamida etnalaš duogáš

- Dáža
- Sámi
- Kvena/norggasuopmelaš
- Eará

 Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

5. Manin anát iežat?

Bija ovttá dahje mánga ruossa

- Dážan
- Sápmelažžan
- Kvenan/norggasuopmelaččan
- Eará

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

6. Jus dus lea ovttasássi/isit/eamit, guđe giela hálat suinna?

Bija ovttá dahje mánga ruossa

- Dárogiela
- Sámegiela
- Kvena-/norggasuomagiela
- Eará giela

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

7. Jus dus leat mánát, guđe giela hálat singuin?

Bija ovttá dahje mánga ruossa

- Dárogiela
- Sámegiela
- Kvena-/norggasuomagiela
- Eará giela

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

8. Guđemuš giela hálá du ovttasássi/isit/eamit mánáiguin?

Bija ovttá dahje mánga ruossa

- Dárogiela
- Sámegiela
- Kvena-/norggasuomagiela
- Eará giela

 Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Mo árvoštalat iežat máhttu áddet, hállat, lohkat dahje čállit sámegillii dahje kvenagillii/norggasuomagillii?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.1 Mun ádden sámegiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.2 Mun ádden kvena-/norggasuomagiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.3 Mun hálan sámegiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.4 Mun hálan kvena-/norggasuomagiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.5 Mun logan sámegiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.6 Mun logan kvena-/norggasuomagiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.7 Mun čálán sámegiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

9.8 Mun čálán kvena-/norggasuomagiela

- Hui bures
- Oalle bures
- Jus ražastan
- Moadde sáni
- In obanassiige

	Sideskift	Side 30
--	-----------------	---------

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

10. Bija ruossa dan čuoččuhussii man ieš oaivvildat lea eanemus riehta:

- Logi jagi geahčen geavahuvvo sámegiella/kvenagiella/norggasuomagiella eanet go dál
- Logi jagi geahčen geavahuvvo sámegiella/kvenagiella/norggasuomagiella sullii seamma ollu go dál
- Logi jagi geahčen geavahuvvo sámegiella/kvenagiella/norggasuomagiella unnit go dál

	Sideskift	Side 31
--	-----------------	---------

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Man nana gullevašvuoda dovddat, vástit loguiguin 1-5?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

11.1 Gildii gos bajásšaddet?

- 1 li leat gullevašvuohta
- 2
- 3
- 4
- 5 Hui nana gullevašvuohta

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

11.2 Gilážii/Ránnjáguvlui/Čoahkkebáikái gos leat bajásšaddan?

1 li leat gullevašvuohta

2

3

4

5 Hui nana gullevašvuohta

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

11.3 Gildii gos dál ásat?

1 li leat gullevašvuohta

2

3

4

5 Hui nana gullevašvuohta

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

11.4 Vejolaččat eará gielddaide gos leat ássan?

1 li leat gullevašvuohta

2

3

4

5 Hui nana gullevašvuohta

	Sideskift
--	-----------------

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Olbmot vásihit searvevuoda iešguđet dásis iešguđet olmmošjoavkkuiguin. Man nana searvevuoda dovddat, vástit loguiguin 1-5:

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

12.1 Olbmuiguin dan báikkis gos bajásšaddet?

1 In dovdda searvevuoda

2

3

4

5 Dovddan hui nana searvevuoda

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

12.2 Olbmuiguin dan báikkis gos dál ásat?

1 In dovdda searvevuoda

2

3

5 Dovddan hui nana searvevuoda

Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

13. Dajašitgo ahte báiki gos bajásšaddet lea sámi báikegoddi?

- Buori muddui
- Muhttin muddui
- Veahá muddui
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

14. Dajašitgo ahte báiki gos bajásšaddet lea kvena/norggasuopmelaš báikegoddi?

- Buori muddui
- Muhttin muddui
- Veahá muddui
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

15. Dajašitgo ahte báiki gos dál ásat lea sámi báikegoddi?

- Buori muddui
- Muhttin muddui
- Veahá muddui
- In obanassiige

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

16. Dajašitgo ahte báiki gos dál ásat lea kvena/norggasuopmelaš báikegoddi?

- Buori muddui
- Muhttin muddui
- Veahá muddui
- In obanassiige

Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

17. Ássetgo internáhtas (stáhtainternáhtas, gieldda internáhtas, priváhta internáhtas) go ledjet vuodđoskuvllas?

- Jo
- In

Sideskift

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Man muddui leat seamma oaivilis dahje eará oaivilis čuovvovaš čuoččuhusaiguin?

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

Bajásšattadettiin:

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

18.1 Dihten unnán iežan sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáža birra

- Áibbas ovttaoaivilis
- Beallemuddui ovttaoaivilis
- Beallemuddui eará oaivilis
- Áibbas eará oaivilis

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

18.2 Mearkkašii mu sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš unnán munnje

- Áibbas ovttaoaivilis
- Beallemuddui ovttaoaivilis
- Beallemuddui eará oaivilis
- Áibbas eará oaivilis

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

18.3 Lei mu sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš juoga man birra dábálaččat in jurddašallan

- Áibbas ovttaoaivilis
- Beallemuddui ovttaoaivilis
- Beallemuddui eará oaivilis
- Áibbas eará oaivilis

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

18.4 Lei sámevuohhta lunddolaš oassi eallimis

- Áibbas ovttaoaivilis
- Beallemuddui ovttaoaivilis
- Beallemuddui eará oaivilis
- Áibbas eará oaivilis

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

18.5 Lei mu sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš juoga mainna ledjen rámis

- Áibbas ovttaoaivilis
- Beallemuddui ovttaoaivilis
- Beallemuddui eará oaivilis
- Áibbas eará oaivilis

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

18.6 Hállen eanet sáme-/kvena-/norggasuomagiella go dagan odne

- Áibbas ovttaoaivilis

Beallemuddui ovttaoaivilis

Beallemuddui eará oaivilis

Áibbas eará oaivilis

 Sideskift

Side 36

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «1. Lea/Lei go dus, du váhnemiin, áhkuin ja ádjáin dahje máttarváhnemiin sámi/kvena/norggasuopmelaš duogáš?»: Jo

19. Leatgo vásihan vealahuvvot?

Bija ovtta dahje mánga ruossa

Jo, manjimuš guokte jagi

Jo, ovdal

In

In diede

Dette elementet vises dersom et av følgende alternativer er valgt på spørsmål «19. Leatgo vásihan vealahuvvot?»: Jo, manjimuš guokte jagi, Jo, ovdal

20. Manne jáhkát ahte vealahuvvojit? Lei go sivvan vealaheapmái:

Bija ovtta dahje mánga ruossa

Doaibmahehttejupmi

Seksuálalaš sodju

Oahppanváttisvuohta

Sohkabealli

Religiovdna dahje osku

Nationalitehta

Etnalaš duogáš

Geográfalaš gullevašvuohta

Ahki

Buozalmasvuohta

Eará sivat

In diede

 Sideskift

Side 37

Leat go dus makkárgé kommentárat?

Se nylige endringer i Nettskjema (v618_7rc1)

Vilkår
Personvern og vilkår for bruk
Nettskjema bruker [informasjonskapsler](#)

Kontaktinformasjon
[Kontaktpunkter Nettskjema](#)

Ansvarlig for denne tjenesten
Webseksjonen – USIT

